

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

**Tueddiadau mewn atal, diagnosio a
thrin hepatitis B a hepatitis C yng
Nghymru:**

**Adroddiad gwyliadwriaeth
blynyddol 2026**

(Data hyd at ddiwedd 2025)

Gwybodaeth am Iechyd Cyhoeddus Cymru

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn bodoli i ddiogelu a gwella iechyd a llesiant ac i leihau anghydraddoldebau iechyd i bobl yng Nghymru. Rydym yn gweithio'n lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol, gyda'n partneriaid a'n cymunedau.

Y Ganolfan Wyliadwriaeth ar gyfer Clefydau Trosglwyddadwy

Iechyd Cyhoeddus Cymru

Rhif 2 Capital Quarter

Stryd Tyndall

Caerdydd

CF10 4BZ

www.icc.gig.cymru/

Cydnabyddiaethau

Hoffai Iechyd Cyhoeddus Cymru ddiolch i bawb a gyfrannodd at systemau data a gwyliadwriaeth ar gyfer feirysau a gludir yn y gwaed yng Nghymru.

Adroddiad wedi'i baratoi gan grŵp pwnc arbenigol BBV, STI, TB ac anghydraddoldebau, y Ganolfan Wyliadwriaeth ar gyfer Clefydau Trosglwyddadwy (CDSC), Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Cyfeiriad a Awgrymir: Is-adran Diogelu Iechyd, Iechyd Cyhoeddus Cymru (2026). Tueddiadau mewn atal, diagnosio a thrin hepatitis B a hepatitis C yng Nghymru: Adroddiad gwyliadwriaeth blynyddol 2026 (Data hyd at ddiwedd 2025). Caerdydd, Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Cynnwys

Diben	10
Ffynonellau Data	10
Rhestr o'r prif fyrfoddau	10
1. Crynodeb gweithredol.....	11
Canfyddiadau a thueddiadau allweddol	11
Hepatitis B (HBV).....	11
Feirws Hepatitis C (HCV)	11
Marwolaethau sy'n gysylltiedig â hepatitis feirysol	12
Dangosyddion dileu Sefydliad Iechyd y Byd.....	13
2. Cyflwyniad	14
2.1 Hepatitis B	14
2.2 Hepatitis C	14
2.3 Rheoli hepatitis feirysol: tuag at ddileu	15
3. Rhaglenni atal	16
3.1 Brechiadau hepatitis B.....	16
Imiwneiddio HBV yn ystod plentyndod	16
Imiwneiddio babanod a anwyd i famau sydd wedi'u heintio â hepatitis B	16
Imiwneiddio pobl yn y carchar.....	16
3.2 Rhaglen sgrinio gwasanaeth gwaed Cymru.....	17
3.3 Rhaglenni nodwyddau a chwistrellau (NSPs)	17
Profion a Diagnosis	18
4.1 Trosolwg.....	18
4.2 Hepatitis B (HBV).....	19
Profi.....	19
Proffil demograffig	20
Profi HBsAg a chyfradd bositif yn ôl oedran a rhyw.....	20
Prawf HBsAg a chyfradd bositif yn ôl bwrdd iechyd preswyl.....	22
4.3 Diagnosis o hepatitis B	24
Hepatitis B Acíwt.....	24
Hepatitis B Cronig	24
Achosion hepatitis B yn ôl oedran a rhyw	25
Achosion hepatitis B yn ôl Bwrdd Iechyd preswyl	26
Hepatitis C (HCV).....	28
Profi.....	28
Proffil demograffig	28
Cyfraddau profi ac adweithedd gwrthgorff HCV yn ôl grŵp oedran a rhyw.....	28
Cyfraddau profi ac adweithedd gwrthgorff HCV yn ôl bwrdd iechyd preswyl.....	31
Profion cadarnhau yn dilyn canlyniad prawf adweithiol gwrthgorff HCV	32
Diagnosis o Hepatitis C.....	33
Proffil demograffig	35

Achosion newydd o HCV yn ôl oedran a rhyw	35
Achosion newydd o HCV yn ôl bwrdd iechyd preswyl	37
Gwasanaeth Profi a Phostio.....	38
Proffil demograffig	39
TAP yn ôl oedran a rhyw	39
Proffil oedran a rhyw y rhai â chanlyniad HBsAg positif / gwrthgorff HCV adweithiol	41
Profi a chanlyniadau positif yn ôl bwrdd iechyd preswyl.....	42
Gwasanaethau clinigol iechyd rhywiol	45
Profi a chyfraddau positif / adweithedd yn ôl oedran a rhyw	45
Profi a chyfraddau positif/adweithedd yn ôl Bwrdd Iechyd Preswyl	48
Carchardai	49
Profi am hepatitis B a hepatitis C yn ôl carchar yng Nghymru.....	49
Diagnosis - Hepatitis B (HBsAg).....	50
Diagnosis - Hepatitis C	50
Camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd	52
Profi ym maes camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd	52
Cwmpas profion BBV o fewn Gwasanaethau Trin Camddefnyddio Sylweddau (KPI6)	52
Diagnosis ym maes camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd	54
HBsAg	54
Profi am HCV, adweithedd gwrthgorff HCV a chyfradd positif HCV-RNA	54
Profi a diagnosis HCV yn ôl grŵp oedran a rhyw	55
Profi a diagnosis HCV yn ôl bwrdd iechyd preswyl	59
Triniaeth	62
Hepatitis B (HBV).....	62
Hepatitis C (HCV).....	62
Cymru – pob achos positif o HCV-RNA	62
Diagnosis, atgyfeirio a dechrau triniaeth ar gyfer HCV yn ôl grŵp oedran a rhyw	63
Diagnosis, atgyfeirio a dechrau triniaeth ar gyfer HCV yn ôl Bwrdd Iechyd Preswyl	64
Rhaeadru gofal HCV	65
Dechrau triniaeth ar gyfer HCV ymhlith y rhai sy'n ymwneud â gwasanaethau camddefnyddio sylweddau	66
Marwolaethau	68
6.1 Marwolaeth sy'n gysylltiedig â HBV	68
6.2 Marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV.....	68
Atodiadau	70

Tablau

Tabl 1: Cyfanswm nifer y profion, unigolion a sgriniwyd a phrawf positif (%) am hepatitis B (HBsAg) ac adweithedd hepatitis C (gwrthgorff HCV) yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru. 18

Tabl 2: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o brofion HBsAg, cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion â chyfradd positif HBsAg a chyfradd positif yn ôl blwyddyn, 2015 i 2025, Cymru..... 19

Tabl 3: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint HBV, a brofwyd am hepatitis B (HBsAg), cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion â chyfradd bositif HBsAg a chyfradd bositif yn ôl blwyddyn, 2015 i 2025, Cymru.....	20
Tabl 4: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint HBV, a brofwyd am hepatitis B (HBsAg), cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion â chyfradd bositif HBsAg a chyfradd bositif yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru	21
Tabl 5: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a brofwyd am hepatitis B (HBsAg), cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer y bobl HBsAg positif a'r gyfradd bositif, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru	23
Tabl 6: Crynodeb o heintiau hepatitis B wedi'u nodi o'r newydd yng Nghymru, yn ôl blwyddyn yr arwydd cyntaf o haint 2015-2025, Cymru.....	25
Tabl 7: Crynodeb o achosion hepatitis B cronig wedi'u nodi o'r newydd, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru	26
Tabl 8: Crynodeb o achosion hepatitis B wedi'u nodi o'r newydd yn 2025, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, Cymru	27
Tabl 9: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a brofwyd am wrthgorff HCV, nifer a chyfran (%) adweithiol a nifer yr unigolion yn cael prawf gwrthgorff HCV cyntaf, nifer a chyfran (%) adweithiol yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru	28
Tabl 10: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a brofwyd am wrthgorff HCV, cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth, unigolion adweithiol a chyfradd adweithedd, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru	29
Tabl 11: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a gafodd eu profi am wrthgorff HCV, cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion adweithiol a'r gyfradd adweithedd, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025	31
Tabl 12: Nifer yr unigolion â chanlyniad adweithiol cyntaf ar gyfer gwrthgorff HCV, a nifer a chyfran y rhai heb brawf cadarnhau HCV PCR, yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru	33
Tabl 13: Cyfran (%) o unigolion ag adwaith gwrthgorff HCV heb brawf cadarnhau HCV PCR, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2015-2025, Cymru (mae glas tywyllach yn dynodi cyfraddau uwch).....	33
Tabl 14: Nifer yr unigolion ag adwaith gwrthgorff HCV, nifer yr unigolion a gafodd brawf cadarnhau HCV-RNA (PCR) yn dilyn canlyniad adweithiol gwrthgorff HCV, a nifer a chyfran (%) yr unigolion â chanlyniad HCV PCR positif yn ôl blwyddyn, 2015-2025, Cymru.....	34
Tabl 15: Nifer y profion cadarnhau HCV-RNA (PCR), nifer yr unigolion a brofwyd, unigolion â phrawf positif, cyfradd bositif a chyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth yn ôl blwyddyn, 2015-2025, Cymru.....	34
Tabl 16: Nifer y profion cadarnhau HCV-RNA (PCR), nifer yr unigolion a brofwyd, unigolion â chanlyniad positif HCV PCR, unigolion â chanlyniad positif HCV PCR am y tro cyntaf a chyfradd bositif, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru	35
Tabl 17: Nifer y profion cadarnhau HCV-RNA (PCR), unigolion a brofwyd am HCV PCR, unigolion â chanlyniad positif HCV PCR, unigolion â chanlyniad positif cyntaf a chyfradd bositif (%), yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru.....	37
Tabl 18: Nifer yr unigolion a brofwyd am HBsAg a gwrthgorff HCV gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl blwyddyn, 2021-2025, Cymru...	39
Tabl 19: Nifer yr unigolion a brofwyd am HBsAg a gwrthgorff HCV gan ddefnyddio gwasanaeth TAP, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru	39
Tabl 20: Nifer yr unigolion a brofwyd am HBsAg a gwrthgorff HCV gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025	42

Tabl 21: Nifer yr unigolion a brofwyd mewn clinigau iechyd rhywiol am HBsAg a gwrthgorff HCV, cyfraddau positif/adweithedd, yn ôl blwyddyn, 2015-2025, Cymru.	45
Tabl 22: Nifer yr unigolion a gafodd eu profi mewn clinigau iechyd rhywiol am HBsAg a gwrthgorff HCV, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025.	46
Tabl 23: Oedran canolrifol ac ystod oedran unigolion a gafodd eu profi am BBVs, yn ôl carchar, 2025.	49
Tabl 24: Nifer yr unigolion a gafodd eu profi am hepatitis B (HBsAg) a hepatitis C (gwrthgorff HCV a HCV PCR) yn ôl carchar, math o brawf a blwyddyn, Cymru	50
Tabl 25: Nifer yr unigolion a brofwyd mewn carchardai yng Nghymru a'r gyfradd adweithedd/positif (%) ar gyfer gwrthgorff HCV a HCV-RNA, yn ôl prawf, carchar a blwyddyn.....	51
Tabl 26: Cwmpas profion Hepatitis C ar gyfer unigolion sy'n ymwneud â gwasanaethau trin camddefnyddio sylweddau, yn ôl Awdurdod Lleol a Bwrdd Cynllunio Ardal Camddefnyddio Sylweddau, 2025-26	53
Tabl 27: Canlyniadau profion HCV ar gyfer cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd, yn ôl blwyddyn	54
Tabl 28: Canlyniadau profion HCV ar gyfer PWID seicoweithredol ar hyn o bryd a'r rhai sydd wedi rhoi'r gorau i wneud hynny'n ddiweddar (wedi chwistrellu yn y 12 mis diwethaf), yn ôl blwyddyn.....	55
Tabl 29: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi am wrthgorff HCV, nifer y rhai a gafodd eu profi am HCV-RNA, a chyfraddau adweithedd/positif, yn ôl grŵp oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025	55
Tabl 30: Canlyniadau profion HCV ar gyfer PWID seicoweithredol ar hyn o bryd a'r rhai sydd wedi rhoi'r gorau i wneud hynny'n ddiweddar (wedi chwistrellu yn y 12 mis diwethaf), yn ôl grŵp oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025	56
Tabl 31: Cyfran yr unigolion sy'n cael profion HCV drwy wasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd, a chyfran y rhai sy'n adweithio i wrthgorff HCV yn ôl demograffig a ffactorau risg, 2025	57
Tabl 32: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi am wrthgorff HCV, nifer y rhai a gafodd eu profi am HCV-RNA, a chyfraddau adweithedd/positif, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru	59
Tabl 33: Canlyniadau profion HCV ar gyfer PWID cyfredol neu ddiweddar (wedi chwistrellu sylweddau seicoweithredol yn y 12 mis diwethaf), yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru	60
Tabl 34: Nifer yr unigolion sy'n HCV-RNA positif, wedi'u hatgyfeirio at driniaeth, ac yn dechrau triniaeth HCV, yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru.....	62
Tabl 35: Nifer yr unigolion HCV-RNA positif, a nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru	63
Tabl 36: Nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn 2015-2025, Cymru	63
Tabl 37: Nifer yr unigolion HCV-RNA positif, a nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru.....	64
Tabl 38: Nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2015-2025, Cymru	64

Tabl 39: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd ganlyniad positif ar gyfer HCV-RNA, a nifer a chyfran y rhai a ddechreuodd driniaeth HCV, yn ôl blwyddyn 2017-2025, Cymru.....	66
Tabl 40: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd sy'n profi'n bositif am HCV-RNA, a nifer a chyfran y rhai sy'n dechrau triniaeth HCV, yn ôl grŵp oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025	67
Tabl 41: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd sy'n profi'n bositif am HCV-RNA, a nifer a chyfran y rhai sy'n dechrau triniaeth HCV, yn ôl bwrdd iechyd, 2025, Cymru.....	67
Tabl 42: Nifer y marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV, yn ôl blwyddyn cofrestru'r farwolaeth.....	68

Ffigurau

Ffigur 1: Cyfradd profi fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer antigen arwyneb hepatitis B (HBsAg), yn ôl rhyw, grŵp oedran a blwyddyn prawf 2015-2025, Cymru.....	21
Ffigur 2: Cyfradd bositif hepatitis B (HBsAg) yn ôl rhyw, grŵp oedran a blwyddyn y prawf 2015-2025, Cymru.....	22
Ffigur 3: Cyfradd profi ar gyfer antigen arwyneb hepatitis B (HBsAg) fesul 100,000 o'r boblogaeth yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015-2024, Cymru (Mae llinell fras yn cynrychioli pob cyfradd ar lefel Bwrdd Iechyd, mae llinell ddotiog yn cynrychioli cyfradd gyfartalog Cymru fesul 100,000 o'r boblogaeth)	23
Ffigur 4: Cyfradd bositif (%) hepatitis B (HBsAg), yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015-2024, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli cyfradd lefel y Bwrdd Iechyd, mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfradd bositif lefel Cymru).....	24
Ffigur 5: Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth o ddiagnosisau HBV cronig newydd yn ôl rhyw, grŵp oedran a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru.....	26
Ffigur 6 : Cyfradd diagnosisau HBV cronig newydd, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015-2024, Cymru (Mae llinell fras yn cynrychioli pob cyfradd ar lefel Bwrdd Iechyd, mae llinell ddotiog yn cynrychioli cyfradd gyfartalog Cymru fesul 100,000 o'r boblogaeth)	27
Ffigur 7: Cyfradd profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ymhlith unigolion heb hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru	30
Ffigur 8: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith y rhai heb hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru.....	30
Ffigur 9: Cyfradd profi am wrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ymhlith unigolion heb hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r bwrdd iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru).....	31
Ffigur 10: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith y rhai heb hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r bwrdd iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)	32
Ffigur 11: Cyfradd achosion HCV-RNA a oedd newydd gael diagnosis fesul 100,000 o'r boblogaeth, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015 – 2025, Cymru	36
Ffigur 12: Cyfradd canlyniadau positif ymhlith unigolion a brofwyd am HCV-RNA, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015-2025, Cymru.....	36

Ffigur 13: Cyfradd achosion HCV-RNA a oedd newydd gael diagnosis fesul 100,000 o'r boblogaeth yn ôl bwrdd iechyd a blwyddyn, 2015–2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn dynodi'r bwrdd iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn dynodi cyfartaledd Cymru)	37
Ffigur 14: Cyfradd bositif ymhlith unigolion a brofwyd am HCV-RNA, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2015-2025	38
Ffigur 15: Cyfradd profi HBsAg fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer gwasanaeth TAP, yn ôl grŵp oedran, rhywedd a blwyddyn 2021-2025, Cymru	40
Ffigur 16: cyfradd profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer gwasanaeth TAP yn ôl grŵp oedran, rhywedd a blwyddyn, 2021-2025, Cymru	40
Ffigur 17: Cyfradd bositif HBsAg (%) unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn 2021-2025, Cymru	41
Ffigur 18: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl grŵp oedran, rhywedd a blwyddyn, 2021-2025, Cymru	42
Ffigur 19: Cyfradd profi HBsAg fesul 100,000 o'r boblogaeth o unigolion sy'n defnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)	43
Ffigur 20: Cyfradd HBsAg positif unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)	43
Ffigur 21: Cyfradd profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)	44
Ffigur 22: Adweithedd gwrthgorff HCV ar gyfer unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)	44
Ffigur 24: Canlyniadau positif HBsAg ymhlith unigolion a brofwyd mewn clinigau iechyd rhywiol, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015-2025	47
Ffigur 25: Adweithedd gwrthgorff HCV unigolion a brofwyd mewn clinigau iechyd rhywiol, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015-2025, Cymru	47
Ffigur 26: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi, heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn y prawf, 2017-2025, Cymru	58
Ffigur 27: Cyfradd HCV-RNA positif ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi, heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran ^a , rhyw, a blwyddyn y prawf, 2017-2025, Cymru	58
Ffigur 28: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi, heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2017-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn dynodi'r Bwrdd Iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn dynodi cyfartaledd Cymru)	60
Ffigur 29: Cyfradd canlyniadau positif HCV-RNA ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd a blwyddyn y prawf, 2017-2025 (Mae'r	

llinell fras yn dynodi'r bwrdd iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn dynodi cyfartaledd Cymru)	61
Ffigur 30: Rhaeadru gofal HCV ar gyfer unigolion a gafodd ddiagnosis o HCV rhwng 2022 a 2025, wedi'u cyfuno	65
Ffigur 31: Cyfradd marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth, yn ôl blwyddyn cofrestru, 2015 i 2025, Cymru	69
Ffigur 32: Cyfran y marwolaethau ymhlith achosion HCV yng Nghymru a achoswyd gan garsinoma hepatogellol (HCC), yn ôl blwyddyn cofrestru'r farwolaeth, 2015 i 2025, Cymru	69

Diben

Mae'r adroddiad hwn yn darparu'r wybodaeth ddiweddaraf am epidemioleg, atal a rheoli hepatitis B a hepatitis C yng Nghymru, gan ddefnyddio data hyd at ddiwedd 2025. Mae'r adroddiad wedi'i anelu at gynulleidfa eang, gan gynnwys llunwyr polisïau, clinigwyr a chynllunwyr y gwasanaeth iechyd, comisiynwyr, cyfiawnder troseddol, asiantaethau'r trydydd sector a'r byd academiaidd.

Ffynonellau Data

Daw'r data a ddefnyddir yn yr adroddiad hwn o nifer o ffynonellau, gan gynnwys:

- System Rheoli Gwybodaeth Labordy GIG Cymru (LIMS)
- Cronfa Ddata Lleihau Niwed (HRD)
- Cynllun Gwyliadwriaeth Iechyd Rhywiol yng Nghymru (SWS)
- Gwasanaethau Profi a Phostio GIG Cymru / Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Ffurflen electronig triniaeth hepatitis C Porth Clinigol Cymru
- Data triniaeth tîm clinigol y Bwrdd Iechyd
- Amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn y SYG

Gellir dod o hyd i ddisgrifiad llawn o'r holl ffynonellau data ar ddiwedd yr adroddiad hwn yn Atodiad A. Gwnaed rhai newidiadau i ffynonellau data a dosbarthiadau wrth lunio'r adroddiad hwn. Gellir gweld trosolwg o'r newidiadau yn Atodiad B.

Rhestr o'r prif fyrfoddau

Gwrthgorff HBc	Gwrthgorff Craidd Hepatitis B
Gwrthgorff HCV	Gwrthgorff feirws Hepatitis C
BBV	Feirws a Gludir yn y Gwaed
HBV	Feirws Hepatitis B
HBsAg	Antigen Arwyneb Feirws Hepatitis B
HCV	Feirws Hepatitis C
HRD	Cronfa Ddata Lleihau Niwed Cymru
LIMS	System Rheoli Gwybodaeth Labordy
NSP	Rhaglen Nodwyddau a Chwistrellau
PCR	Adwaith Cadwynol Polymeras
PWID	Pobl sy'n Chwistrellu Cyffuriau
RNA	Asid Riboniwcleig
SWS	Cynllun Gwyliadwriaeth Iechyd Rhywiol yng Nghymru
TAP	Cynllun Profi a Phostio
WHO	Sefydliad Iechyd y Byd
WNDSM	Cronfa Ddata Genedlaethol Cymru ar gyfer Camddefnyddio Sylweddau

1. Crynodeb gweithredol

Canfyddiadau a thueddiadau allweddol

Hepatitis B (HBV)

Cynhelir sgrinio ar gyfer haint hepatitis B gweithredol yn bennaf gan ddefnyddio prawf antigen arwyneb hepatitis B (HBsAg). Mae prawf HBsAg positif yn dynodi haint gweithredol, ac mae angen profion pellach i bennu a yw'r haint yn aciwt (profion ar gyfer gwrthgorff IgM i antigen craidd hepatitis a chyfanswm y gwrthgorff craidd) neu'n gronig (a ddynodir gan bresenoldeb parhaus HBsAg serwm am fwy na 6 mis).

- Mae heintiau aciwt yn brin yng Nghymru, gyda 53 o achosion wedi'u cofnodi yn y pum mlynedd diwethaf. Mae hyn yn cynnwys 17 achos yn 2025, ac o'r rheini, gwrywod oedd y mwyafrif (78%), a 60% yn 55 oed neu'n hŷn.
- Ers 2015, mae cyfanswm o 2,787 o unigolion wedi cael diagnosis o haint feirws hepatitis B (HBV) cronig yng Nghymru. Gwrywod oedd y rhan fwyaf o'r achosion cronig (55%), a phobl rhwng 25 a 44 oed, gan gyfrif am 60% o'r heintiau.
- Cofnodwyd y gyfran uchaf o gyfanswm yr achosion o hepatitis B cronig yng Nghymru, gyda'r cyfraddau uchaf o achosion HBV cronig fesul 100,000 o'r boblogaeth ym Myrddau Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (32%; 11.2 fesul 100,000 o'r boblogaeth) ac Aneurin Bevan (29%; 12.6 fesul 100,000 o'r boblogaeth).
- Cafwyd 244 diagnosis newydd o HBV cronig yn 2025, gostyngiad o 21% o'r flwyddyn flaenorol, sy'n cynrychioli cyfradd achosion o 7.7 fesul 100,000 o'r boblogaeth. Roedd nifer yr achosion ddwywaith yn uwch ymhlith gwrywod, a'r gyfradd uchaf oedd yn y grŵp oedran 35-44.
- Cafodd cyfanswm o 128,997 o unigolion sy'n byw yng Nghymru eu profi am feirws hepatitis B (HBsAg) yn 2025, cynnydd o 5% o gymharu â 2024.
- Menywod oedd yn cyfrif am 56% o'r unigolion a gafodd eu profi am HBsAg yn 2025; fodd bynnag, roedd cyfraddau positif HBsAg ddwywaith yn uwch ymhlith gwrywod.
- Cynhaliwyd y rhan fwyaf o'r profion HBsAg ar unigolion rhwng 25 a 34 oed, ond y gyfradd positif uchaf oedd yn y grŵp oedran 35-44 oed, sy'n gyson â'r blynyddoedd blaenorol.
- Cofnodwyd y gyfradd uchaf o brofion HBsAg gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, sef 3,845 fesul 100,000 o'r boblogaeth; fodd bynnag, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro gafodd y gyfradd positif uchaf (cyfran y rhai a brofwyd a gafodd brawf HBsAg positif), sef 0.39%, o'i gymharu â chyfradd gyfartalog o 0.27% ar gyfer Cymru.

Feirws Hepatitis C (HCV)

Mae canlyniad adweithiol gwrthgorff HCV yn dynodi dod i gysylltiad blaenorol â HCV ac yn gyson naill ai â haint HCV cyfredol, neu haint HCV yn y gorffennol sydd wedi clirio. Mae angen profion HCV PCR i gadarnhau presenoldeb HCV RNA, er mwyn nodi haint gweithredol cyfredol sydd angen triniaeth.

- Mae cyfran y profion a oedd yn adweithiol i wrthgorff HCV ymhlith unigolion a gafodd eu profi am y tro cyntaf wedi gostwng o 2.3% i 1.0% rhwng 2015 a 2025.
- Ers 2015, mae cyfran yr unigolion â chanlyniad HCV-RNA positif yn dilyn prawf adweithiol gwrthgorff HCV wedi gostwng yn sylweddol, o 59% i 29% yn 2025.

- Cafwyd 268 o achosion HCV a oedd newydd gael diagnosis yn 2025, gostyngiad o 19% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, sy'n cynrychioli cyfradd achosion o 8.4 fesul 100,000 o'r boblogaeth y flwyddyn.
- Roedd achosion o HCV a oedd newydd gael diagnosis yn fwy tebygol o fod yn wrywod (78%) ac yn y grŵp oedran 35–44, yn wahanol i'r flwyddyn flaenorol pan oedd y nifer uchaf o ddiagnosisau ymhlith unigolion rhwng 25 a 34 oed.
- Yn 2025, cofnodwyd y gyfradd uchaf o achosion HCV a oedd newydd gael diagnosis fesul 100,000 o'r boblogaeth ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (11 fesul 100,000 o'r boblogaeth), a'r gyfradd isaf ym Mwrdd Iechyd Addysgu Powys (3 fesul 100,000 o'r boblogaeth).
- Cafodd cyfanswm o 110,588 o unigolion eu profi am wrthgorff HCV yn 2025, cynnydd o 7% o'r flwyddyn flaenorol.
- Er i fwy o fenywod gael eu profi yn 2025, roedd y gyfran a gafodd ganlyniad adweithiol gwrthgorff HCV ddwywaith yn uwch ymhlith gwrywod, yn unol â blynyddoedd blaenorol.
- Roedd adweithedd gwrthgorff HCV ar ei uchaf ymhlith unigolion rhwng 45 a 54 oed, tuedd sydd wedi bod yn gyson dros y ddwy flynedd diwethaf.
- Roedd y gyfradd profi am wrthgyrff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ar ei huchaf ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (4,325 fesul 100,000 o'r boblogaeth), ond y gyfran adweithiol (adweithedd gwrthgyrff HCV) uchaf oedd ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.
- Mae colli achosion yn y cyfnod dilynol ar gyfer profion cadarnhau haint HCV gweithredol yn parhau i fod yn her fawr. Mae data labordy yn dangos na chafodd 20% o'r unigolion a oedd yn adweithiol i wrthgorff HCV am y tro cyntaf yn 2025 brawf cadarnhau.
- Ymhlith unigolion a oedd newydd gael diagnosis o HCV-RNA rhwng 2022 a 2025, roedd 60% wedi dechrau triniaeth erbyn diwedd 2025. O'r rhai a gafodd driniaeth, cyflawnodd 76% ymateb feirolegol parhaus (SVR) a gofnodwyd, sy'n dynodi bod y feirws wedi'i glirio. Mae hyn yn nodi gwelliant sylweddol o'r 45% a gyflawnodd SVR wedi'i gofnodi erbyn diwedd 2024.
- O'r 339 o unigolion â SVR wedi'i gofnodi, mae 80 wedi profi'n bositif am HCV-RNA ers hynny, sy'n awgrymu cyfradd ail-heintio o 23.6%.

Marwolaethau sy'n gysylltiedig â hepatitis feirysol

- Mae niferoedd isel iawn o farwolaethau sy'n gysylltiedig â HBV wedi digwydd yng Nghymru ers 2015, gyda 21 o farwolaethau wedi'u cofnodi i gyd, y mwyafrif ohonynt yn wrywod a 52% ymhlith y rhai 65 oed neu hŷn.
- Bu cyfanswm o 149 o farwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV rhwng 2015 a 2025, gyda'r nifer uchaf (15%) o farwolaethau blynyddol wedi'u cofrestru yn 2024. Roedd mwyafrif (82%) y marwolaethau yn ystod y cyfnod hwn ymhlith gwrywod, a digwyddodd 73% ymhlith y rhai 55 oed neu hŷn.
- Yn 2025, cofrestrwyd cyfanswm o 10 marwolaeth sy'n gysylltiedig â HCV, sy'n dynodi gostyngiad o 57% ar y flwyddyn flaenorol, ac o'r rhain roedd 60% yn nodi canser hepatogellol (HCC) fel achos sylfaenol marwolaeth (unrhyw safle)

Dangosyddion dileu Sefydliad Iechyd y Byd

Mae Cymru yn parhau i wneud cynnydd tuag at ddangos tystiolaeth o dargedau Sefydliad Iechyd y Byd o ddileu hepatitis B (HBV) a hepatitis C (HCV) fel bygythiadau sylweddol i iechyd y cyhoedd erbyn 2030, fodd bynnag, mae gwaith i'w wneud o hyd. Amlinellir y cynnydd tuag at gyflawni targedau dileu Sefydliad Iechyd y Byd yn Atodiad C.

2. Cyflwyniad

2.1 Hepatitis B

Mae hepatitis B yn haint feirysol a allai fod yn fygythiad i fywyd, a all ddigwydd fel afiechyd cronig neu aciwt. Mae'r tebygolrwydd o ddatblygu haint cronig yn dibynnu'n helaeth ar yr oedran y caiff y feirws ei gaffael, gyda'r risg uchaf yn digwydd yn ystod babandod a phlentyndod cynnar. Gall hepatitis B cronig arwain at gymhlethdodau difrifol, gan gynnwys sirosis, methiant yr afu, a charsinoma hepatogellol (canser yr afu). Mae Sefydliad Iechyd y Byd yn amcangyfrif bod haint a geir yn ystod oedolaeth yn arwain at glefyd cronig mewn llai na 5% o bobl, tra bod y rhai sy'n cael yr haint yn ystod babandod a phlentyndod cynnar yn arwain at hepatitis cronig mewn 95% o achosion¹. Yn y DU, mae 95% o achosion hepatitis B cronig sydd newydd gael diagnosis ymhlith pobl sy'n tarddu o wledydd lle mae nifer yr achosion yn uchel². Efallai bod yr unigolion hyn wedi cael yr haint yn eu gwlad wreiddiol naill ai ar eu genedigaeith neu yn ystod plentyndod cynnar, a chyfran fach wedi'i chael trwy risg ymddygiadol.

Mae trosglwyddiad HBV trwy gyswllt parenteral i waed neu hylifau corff heintiedig, trwy:

- gyfathrach fagina neu anws heb ddiogelwch
- drwy gyswllt gwaed-i-waed (cysylltiad trwy'r croen e.e. rhannu offer chwistrellu, arferion llawfeddygol neu ddeintyddol anniogel, anafiadau pigiad nodwydd)
- trosglwyddiad amenedigol o fam i blentyn³

Gall y llwybr trosglwyddo mwyaf cyffredin amrywio yn ôl y wlad y daethpwyd i gysylltiad â'r haint. Ar gyfer gwledydd lle mae nifer yr achosion yn uchel, mae trosglwyddiad yn bennaf yn amenedigol/fertigol, tra bod haint sy'n gysylltiedig â theithio/trosglwyddo o fewn gwledydd lle mae nifer yr achosion yn uchel, rhyw heb ddiogelwch a rhannu offer chwistrellu yn llwybrau tebygol ar gyfer gwledydd lle mae nifer yr achosion yn is fel y DU¹.

2.2 Hepatitis C

Gall hepatitis C ymddangos mewn haint aciwt a chronig, a all amrywio o salwch ysgafn i salwch difrifol fel methiant yr afu a chanser. Dim ond ychydig o achosion aciwt sy'n cael diagnosis gan fod llawer o heintiau HCV newydd yn asymptomatig. Mae tua 30% o unigolion sydd newydd eu heintio â HCV fel arfer yn clirio'r heintiau'n naturiol o fewn 6 mis.⁴ Mae'r gweddill (~70%) yn datblygu haint HCV cronig, ac efallai na fydd rhai yn cael eu canfod tan gamau diweddarach, pan fydd symptomau salwch difrifol yn dod yn amlwg.

Mae'r rhan fwyaf o heintiau HCV yn y DU yn digwydd trwy ddod i gysylltiad â gwaed o rannu nodwyddau neu offer chwistrellu arall mewn pobl sy'n chwistrellu cyffuriau. Mae llwybrau trosglwyddo eraill yn cynnwys trallwysiad hanesyddol o waed neu gynhyrchion

---

¹ Taflenni Ffeithiau Sefydliad Iechyd y Byd: Hepatitis B (2024). Geneva: Sefydliad Iechyd y Byd; 2024.

([https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-b#:~:text=WHO%20estimates%20that%20254%20million,carcinoma%20\(primary%20liver%20cancer,](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-b#:~:text=WHO%20estimates%20that%20254%20million,carcinoma%20(primary%20liver%20cancer,) [cyrchwyd, 12 Mehefin 2025])

² Hahne S, Ramsay M, Balogun K, Edmunds WJ, Mortimer P. 'Incidence and routes of transmission of hepatitis B virus in England and Wales, 1995-2000: implications for immunisation policy' Journal of Clinical Virology 2004; cyfrol 29 rhifyn 4, tudalennau 211-20

³ Asiantaeth Diogelwch Iechyd y DU. Hepatitis B: y llyfr gwyrdd. Ar gael yn:

<https://www.gov.uk/government/publications/hepatitis-b-the-green-book-chapter-18>

⁴ Taflenni Ffeithiau Sefydliad Iechyd y Byd: Hepatitis C (2024). Geneva: Sefydliad Iechyd y Byd; 2024.

([https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-c,](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-c) [cyrchwyd, 12 Mehefin 2025])

gwaed heintiedig (cyn 1991), ailddefnyddio neu sterileiddio offer meddygol yn annigonol, anafiadau pigiaid nodwydd, dod i gysylltiad â gwaed heintiedig e.e. trwy rannu eitemau personol (fel raseli neu frwsys dannedd), tatwio a thyllu'r corff.

Nid oes brechlyn i atal haint HCV. Felly, mae ymyriadau lleihau niwed a chynyddu pa mor aml y ceir profion ymhlith grwpiau risg uchel yn fesurau ataliol pwysig. Mae canfod a thrin yn gynnar yn hanfodol wrth liniaru'r risgiau o haint HCV cronig, sy'n arwain at gymhlethdodau'r afu mewn 15% i 30% o achosion o fewn 20 mlynedd. Mae triniaeth ar gyfer HCV gan ddefnyddio meddyginiaethau gwrthfeirrol sy'n gweithredu'n uniongyrchol (DAAs) yn effeithiol iawn, gan arwain at glirio mewn mwy na 95% o heintiau HCV.

2.3 Rheoli hepatitis feirysol: tuag at ddileu

Mae GIG Cymru, Llywodraeth Cymru a phartneriaid yn parhau i weithio tuag at gyrraedd targedau dileu fel y nodir gan Strategaeth Sector Iechyd Byd-eang Sefydliad Iechyd y Byd ar hepatitis feirysol yn 2016 (Atodiad C). Mae heriau'n parhau o ran ehangu rhaglenni atal, yn enwedig gwasanaethau lleihau niwed gan gynnwys rhaglenni nodwyddau a chwistrellau ar gyfer y rhai sydd mewn perygl o gael eu heintio â HCV trwy chwistrellu cyffuriau, a phrofion BBV trwy fynediad at wasanaethau camddefnyddio sylweddau. Mae gwelliannau mewn profion, gan gynnwys profion wedi'u targedu ar gyfer poblogaethau risg uwch, yn enwedig y rhai o wledydd lle mae nifer yr achosion yn uchel a'r rhai nad ydynt yn cael mynediad rhwydd at wasanaethau gofal iechyd, yn ogystal â mynediad cyflym at driniaeth, yn allweddol ar gyfer cyrraedd targedau dileu, yn ogystal â mynd i'r afael â bylchau mewn anghydraddoldebau iechyd.

3. Rhaglenni atal

3.1 Brechiadau hepatitis B

Mae brechiad HBV wedi'i gynnwys yn rhaglen gyffredinol imiwneiddio i blant yn y DU ac fe'i hargymhellir a'i ddarparu hefyd ar gyfer grwpiau risg uchel gan gynnwys:

- babanod a anwyd i famau sydd wedi'u heintio â hepatitis B
- y rhai sydd mewn perygl galwedigaethol, er enghraifft gweithwyr gofal iechyd
- y rhai sy'n teithio i wledydd risg uchel
- unigolion eraill sydd mewn risg uchel o ddod i gysylltiad â'r feirws neu gymhlethdodau'r clefyd gan gynnwys:
  - Yr holl Bobl gyfredol sy'n Chwistrellu Cyffuriau (PWID)
  - Dynion sy'n cael rhyw gyda dynion (MSM)
  - Gweithwyr rhyw masnachol
  - Cysylltiadau teuluol unigolion â haint HBV cronig
  - Pob carcharor sydd wedi cael dedfryd a phob carcharor newydd wrth ddod i'r carchar

Imiwneiddio HBV yn ystod plentyndod

Cynigir tri dos o frechlyn sy'n cynnwys hepatitis B i bob baban yn y DU a anwyd ar neu ar ôl 1 Awst 2017 fel rhan o raglen imiwneiddio rheolaidd i blant y GIG. Yn 2024/25, gostyngodd y nifer a gafodd y brechlyn DTaP/IPV/Hib/HepB1 '6 mewn 1' (y tri dos) mewn plant a oedd yn cyrraedd eu pen-blwydd cyntaf ychydig i 94.1%, o'i gymharu â 94.2% yn y flwyddyn flaenorol⁵.

Imiwneiddio babanod a anwyd i famau sydd wedi'u heintio â hepatitis B

Yn 2024, yn ôl y data diweddaraf sydd ar gael, roedd 36 o fabanod wedi'u geni i famau a oedd wedi'u heintio â HBV, pedwar yn fwy na'r flwyddyn flaenorol. Derbyniodd pob baban y dos HepB adeg eu geni, gan gyflawni cwmpas o 100%. Nid oedd unrhyw achosion wedi'u colli yn y cyfnod dilynol. Roedd dau o'r 36 o fabanod newydd-anedig (6%) a anwyd i famau â phrawf positif am hepatitis B wedi'u nodi ar gyfer Imiwnoglobwlin HBV (HBIG) yng Nghymru, gan gyflawni cwmpas o 100%. Roedd 97% yn derbyn y trydydd dos o imiwneiddio hepatitis B yn gymharol â 2023. Mae rhagor o fanylion i'w cael yma: Imiwneiddio rhag hepatitis B newyddenedigol - Iechyd Cyhoeddus Cymru⁶.

Imiwneiddio pobl yn y carchar

Argymhellir darparu brechiad hepatitis B i bobl yn y carchar yn unol â chanllawiau NICE⁷. Fodd bynnag, mae casglu data rheolaidd cyfredol ar gyfer brechiad hepatitis B mewn carchardai yng Nghymru wrthi'n cael ei ddatblygu ac nid oes data 2025 ar gael. Bydd adroddiadau yn y dyfodol yn anelu at gynnwys cwmpas o'r dos cyntaf a chwblhau cyrsiau gan garchardai yng Nghymru.

---

⁵ Iechyd Cyhoeddus Cymru Nifer y Plant sy'n Cael eu Brechu yng Nghymru. Adroddiad Blyneddol COVER 2024, Data ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2025. Ar gael yn: [Adroddiad COVER 2024/25](#)

⁶ Rhaglen Frechu yn erbyn Clefydau Ataliadwy Iechyd Cyhoeddus Cymru Iechyd y Cyhoedd. Crynodeb o hepatitis B newyddenedigol imiwneiddio yng Nghymru – 2024. Ar gael yn: [Imiwneiddio rhag hepatitis B newyddenedigol - Iechyd Cyhoeddus Cymru](#)

⁷ Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE). Iechyd corfforol pobl yn y carchar; 2017. Ar gael o: <https://www.nice.org.uk/guidance/qs156>

3.2 Rhaglen sgrinio gwasanaeth gwaed Cymru

Mae gwasanaeth gwaed Cymru yn darparu cadwyn cyflenwi gwaed ddiogel ledled Cymru ac yn rhyngwladol. Cynhelir asesiad risg wedi'i hunan-lenwi cyn rhoi gwaed. Er mwyn lleihau'r risg o haint, gan gynnwys trosglwyddo BBV, mae'r holl waed sy'n cael ei roi yn destun sgrinio yn labordy Gwasanaeth Gwaed Cymru. Os bydd unigolyn yn profi'n positif am HBV neu HCV, yn ogystal â HEV (feirws hepatitis E), HIV, HTLV (feirws T-lymffotropig dynol) neu syffilis, cânt eu gwahardd yn barhaol rhag rhoi gwaed i wasanaeth gwaed Cymru. Yr unig eithriad yw HEV lle mae rhoddwyr yn gymwys i ddychwelyd ar ôl gwella o'r haint.

Cafodd cyfanswm o 26,604 o unigolion eu sgrinio cyn rhoi gwaed i wasanaethau gwaed Cymru rhwng 2021 a 2025, gyda chyfanswm o chwech unigolyn yn cael prawf HBV positif a dau am HCV dros y cyfnod o 5 mlynedd.

3.3 Rhaglenni nodwyddau a chwistrellau (NSPs)

Defnyddio cyffuriau drwy chwistrellu, yn gyfredol neu'n hanesyddol yw prif ddull trosglwyddo hepatitis C yn y DU o hyd. Mae NSPs yn darparu offer chwistrellu di-haint a chyfarpar arall yn unol â chanllawiau arferion gorau^{8,9}. Yng Nghymru, defnyddir Cronfa Ddata Lleihau Niwed Cymru (HRD) i gofnodi holl ddata gweithgarwch yr NSP. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae data wedi dangos gostyngiad sylweddol yn y nifer sy'n ymgysylltu ag NSPs gan bobl sy'n chwistrellu cyffuriau (PWID), newidiadau mewn defnyddio cyffuriau ac ymddygiadau risg cysylltiedig ac ansawdd data HRD.¹⁰

Mae'r term 'cyfradd cwmpas' yn cyfeirio at gyfran y digwyddiadau chwistrellu lle defnyddir offer chwistrellu di-haint. Mae Canllawiau NICE⁸ yn argymhell cyfradd cwmpas o ychydig dros 100% i ystyried 'camdrawiadau' a gollwng/halogi damweiniol, tra bod targed¹¹ Strategaeth Sector Iechyd Byd-eang (GHSS) Sefydliad Iechyd y Byd wedi'i osod ar 300 o chwistrellau/nodwyddau di-haint wedi'u dosbarthu'r flwyddyn fesul PWID, i atal trosglwyddo hepatitis feirysol. Gellir amcangyfrif y cwmpas fel nifer cymedrig y chwistrellau a roddir fesul PWID, a ddiffinnir fel unrhyw unigolyn a adroddodd ei fod wedi hunan-chwistrellu unrhyw gyffur seicoweithredol (cyffuriau adfywiol a/neu opioidau) gyda mynediad rheolaidd at NSPs yng Nghymru (dau neu fwy o ryngweithiadau yn 2025). Defnyddir y cymedr i gyfrif am gyfanswm y chwistrellau sydd mewn cylchrediad ymhlith y boblogaeth amcangyfrifedig hon ac mae'n cynnwys dosbarthiad eilaidd o offer NSP.

Gan ddefnyddio'r diffiniad hwn, amcangyfrifwyd bod y cwmpas yn 247 o chwistrellau fesul PWID yn 2025, cyfradd o 67.7% yn seiliedig ar y dybiaeth o un pigiad y dydd. Dylid

---

⁸ Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE). Rhaglenni Nodwyddau a Chwistrellau PH52. Ar gael yn: <https://www.nice.org.uk/guidance/PH52>

⁹ Llywodraeth Cymru. Fframwaith Trin Camddefnyddio Sylweddau (SMTF) Fframwaith Gwasanaeth ar gyfer Rhaglenni Nodwyddau a Chwistrellau yng Nghymru. Ar gael yn: [Darpariaeth nodwyddau a chwistrellau SMTF yng Nghymru](#)

¹⁰ Iechyd Cyhoeddus Cymru (2026). Adroddiad Blynyddol Gweithgarwch Rhaglen Nodwyddau a Chwistrellau yng Nghymru 2025-26 (Data hyd at ddiwedd mis Mawrth 2026). Caerdydd, Iechyd Cyhoeddus Cymru. Ar gael yn: <https://icc.gig.cymru/adroddiad-iechyd-cyhoeddus/gweithgarwch-rhaglen-nodwyddau-a-chwistrellau-yng-nghymru-adroddiad-blynyddol-2025-i-2026/>

¹¹ Sefydliad Iechyd y Byd (WHO). Strategaethau'r sector iechyd byd-eang ar, yn y drefn honno, HIV, hepatitis feirysol a heintiau a drosglwyddir yn rhywiol am y cyfnod 2022-2030. Ar gael yn: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240053779Strategaethau'r-sector-iechyd-ar-HIV,-hepatitis-feirysol-a-heintiau-a-drosglwyddir-yn-rhywiol-am-y-cyfnod-2022-2030>

nodi bod y mwyafrif helaeth o PWID yn chwistrellu mwy nag unwaith y dydd. Dylid dehongli'r amcangyfrif hwn yn ofalus oherwydd problemau ansawdd data parhaus, sy'n debygol o arwain at danamcangyfrif y boblogaeth PWID yng Nghymru ac felly goramcangyfrif y cwmpas. Mae gwaith modelu i amcangyfrif poblogaeth PWID gyfredol yng Nghymru yn parhau.

Profion a Diagnosis

4.1 Trosolwg

Defnyddiwyd dwy ffynhonnell annibynnol o ddata profi yn yr adran hon (4.1 yn unig) i ddarparu cyfanswm nifer yr unigolion a brofwyd, a chyfradd amcangyfrifedig ar gyfer HBV (HBsAg) positif ac adweithedd HCV (gwrthgorff HCV). Sef System Rheoli Gwybodaeth Labordy Cymru (LIMS) a Phrofi a Phostio (TAP) (gweler Atodiad A am fwy o fanylion).

At ei gilydd, bu cynnydd parhaus yn nifer y profion a gynhaliwyd a nifer yr unigolion a brofwyd am hepatitis feirysol ers 2015, ar wahân i ostyngiad a welwyd ar ddechrau pandemig COVID-19 yn 2020 (Tabl 1). Yn 2025, bu cynnydd o 5% yn nifer yr unigolion a brofwyd am HBsAg a chynnydd o 7.4% yn nifer yr unigolion a brofwyd am wrthgorff HCV o'i gymharu â 2024.

Tabl 1: Cyfanswm nifer y profion, unigolion a sgriniwyd a phrawf positif (%) am hepatitis B (HBsAg) ac adweithedd hepatitis C (gwrthgorff HCV) yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru.^{12,13}

Blwyddyn	Hepatitis B (HBsAg)			Hepatitis C (gwrth-HCV)		
	Cyfanswm y profion (LIMS + TAP)	Unigolion a brofwyd (LIMS + TAP)	Positif (%)	Cyfanswm y profion (LIMS + TAP)	Unigolion a brofwyd (LIMS + TAP)	Adweithiol (%)
2015	87,225	74,590	701 (0.94)	50,907	41,888	1,382 (3.3)
2016	89,207	76,568	783 (1.02)	54,468	44,619	1,525 (3.42)
2017	93,451	79,169	917 (1.16)	59,537	48,526	1,544 (3.18)
2018	97,381	81,405	935 (1.15)	66,121	52,254	1,754 (3.36)
2019	101,801	84,332	956 (1.13)	71,539	56,357	1,937 (3.44)
2020	77,776	65,230	753 (1.15)	48,044	37,970	1,212 (3.19)
2021	110,308	95,888	824 (0.86)	81,539	69,222	1,569 (2.27)
2022	126,383	102,860	956 (0.93)	105,346	81,649	1,975 (2.42)
2023	138,108	113,088	1,048 (0.93)	113,767	90,037	2,142 (2.38)
2024	149,853	122,876	1,120 (0.91)	130,160	103,013	2,464 (2.39)
2025	156,632	128,997	1,129 (0.88)	139,123	110,588	2,420 (2.19)

Ffynhonnell: LIMS, Cynllun Profi a Phostio, 2026

¹² Mae cyfanswm nifer yr unigolion a sgriniwyd yn cynnwys unigolion o garchardai a gwasanaethau camddefnyddio sylweddau lle maent yn bresennol yn LIMS. Yn ogystal, cysylltir ag unigolion TAP sydd â chanlyniad prawf positif neu adweithiol a'u hatgyfeirio at brofion cadarnhau o fewn clinigau'r GIG, a bydd y canlyniadau hynny i'w gweld ar LIMS. Seilir y gwaith adrodd ar gyfanswm nifer yr unigolion a sgriniwyd a'r gyfradd positif ar y dybiaeth bod pob unigolyn sy'n derbyn prawf adweithiol/positif drwy TAP yn cael eu cynrychioli yn y data LIMS. Er bod dilysu pellach yn digwydd ar hyn o bryd, gall y dybiaeth hon arwain at dan-adrodd nifer y bobl sydd â thystiolaeth o haint hepatitis ac felly mae angen gofal wrth ddehongli cyfraddau positif.

¹³ Cyfrifir cyfanswm y profion fel swm yr holl brofion dilyn a gynhaliwyd a'u cofnodi yn LIMS, a chanlyniadau negyddol yn TAP, tra cyfrifwyd cyfanswm nifer yr unigolion a brofwyd fel swm yr unigolion â phrawf dilyn wedi'i gofnodi yn LIMS a nifer yr unigolion â chanlyniad negyddol yn TAP. Cyfrifwyd unigolion unwaith yn ystod y flwyddyn adrodd. Amcangyfrifir y gallai ychydig o Unigolion (<10%) gael prawf wedi'i gofnodi yn LIMS a TAP.

Gan fod y rhai sy'n cael eu profi drwy'r GIG a gwasanaethau perthynol i iechyd yn cael eu profi am reswm clinigol, a bod y rhai sy'n defnyddio TAP wedi'u hunan-ddewis, mae'r proffiliau demograffig a chyfraddau'r haint yn amrywio'n sylweddol. Felly, dim ond data profi o LIMS y mae gweddill yr adran hon yn ei gyflwyno, gan gynrychioli profion am reswm glinigol. Cynrychiolir proffil demograffig, profion a diagnosis TAP yn adran [4.4](#).

4.2 Hepatitis B (HBV)

Profi

Cynhelir profion am haint hepatitis B gweithredol yn bennaf gan ddefnyddio prawf antigen arwyneb hepatitis B (HBsAg), gyda chanlyniad positif yn dangos bod unigolyn wedi'i heintio â hepatitis aciwt neu gronig, a sefydlir ymhellach gan brofion mynych..

Mae nifer yr unigolion sy'n cael eu profi am y tro cyntaf sy'n ymuno â'r gronfa brofi bob blwyddyn wedi parhau i gynyddu yn ystod y blynyddoedd ar ôl y pandemig. Yn 2025, profwyd 63,642 o unigolion am y tro cyntaf, sy'n cynrychioli cyfradd profi HBsAg o 1,997 fesul 100,000 o'r boblogaeth (Tabl 2). O'i gymharu â'r cyfraddau profi a gyflwynir yn Tabl 3, nid oedd tua chwech o bob 10 unigolyn, heb hanes blaenorol o haint, wedi cael eu profi o'r blaen.

Ychydig iawn o amrywiad mae cyfraddau positif HBsAg ymhlith unigolion a gafodd brawf am y tro cyntaf wedi dangos ers 2015. Yn 2025, roedd 0.44% (CI: 0.39% – 0.49%) o unigolion a brofwyd yn bositif, yn gymharol â blynyddoedd blaenorol (Tabl 2).

Tabl 2: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o brofion HBsAg, cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion â chyfradd positif HBsAg a chyfradd positif yn ôl blwyddyn, 2015 i 2025, Cymru

Blwyddyn	Unigolion a brofwyd	Pobl wedi'u sgrinio fesul 100,000 o'r boblogaeth	Pobl unigryw gyda chanlyniadau positif	Positifrwydd (%) (95% CI) ^a
2015	69,569	2,245	396	0.57 (0.52 - 0.63)
2016	63,803	2,049	308	0.48 (0.43 - 0.54)
2017	60,500	1,936	318	0.53 (0.47 - 0.59)
2018	57,646	1,837	279	0.48 (0.43 - 0.54)
2019	56,603	1,795	238	0.42 (0.37 - 0.48)
2020	39,664	1,251	173	0.44 (0.38 - 0.51)
2021	45,508	1,465	172	0.38 (0.33 - 0.44)
2022	48,962	1,563	277	0.57 (0.50 - 0.64)
2023	54,752	1,730	297	0.54 (0.48 - 0.61)
2024	60,288	1,892	321	0.53 (0.48 - 0.59)
2025	63,642	1,997	279	0.44 (0.39 - 0.49)

^aCyfrifir cyfngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Yn 2025, profwyd cyfanswm o 105,709 o unigolion, heb hanes hysbys o haint HBV, cynnydd o 7.7% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, sy'n cynrychioli cyfradd profi HBsAg o 3,317 fesul 100,000 o'r boblogaeth (Tabl 3). Mae nifer yr unigolion unigryw a brofwyd wedi cynyddu o flwyddyn i flwyddyn ers 2015, ac eithrio blynyddoedd y pandemig.

Fel y dangosir yn Tabl 3, o'r rhai a brofwyd yn 2025, roedd 305 yn bositif am HBsAg, cyfradd bositif o 0.29%, CI: 0.26% - 0.32%), yn gymharol â blynyddoedd blaenorol. O'r 305 o unigolion â phrawf HBsAg positif, roedd 279 (91.5%) yn bositif yn y prawf HBsAg cyntaf.

Tabl 3: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint HBV, a brofwyd am hepatitis B (HBsAg), cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion â chyfradd bositif HBsAg a chyfradd bositif yn ôl blwyddyn, 2015 i 2025, Cymru¹⁴

Blwyddyn ^a	Pobl a gafodd eu sgrinio	Pobl wedi'u sgrinio fesul 100,000 o'r boblogaeth	Pobl unigryw gyda chanlyniadau positif	Positifrwydd (%) (95% CI) ^b
2015	74,227	2,395	431	0.58 (0.53 - 0.64)
2016	75,883	2,437	362	0.48 (0.43 - 0.53)
2017	78,300	2,505	364	0.46 (0.42 - 0.52)
2018	80,413	2,562	306	0.38 (0.34 - 0.43)
2019	83,260	2,641	265	0.32 (0.28 - 0.36)
2020	64,328	2,030	193	0.30 (0.26 - 0.35)
2021	74,811	2,409	189	0.25 (0.22 - 0.29)
2022	78,775	2,515	300	0.38 (0.34 - 0.43)
2023	88,678	2,802	331	0.37 (0.34 - 0.42)
2024	98,197	3,082	347	0.35 (0.32 - 0.39)
2025	105,709	3,317	305	0.29 (0.26 - 0.32)

^aMae hanes o haint blaenorol wedi'i sefydlu gan ddefnyddio'r holl ddata profi ers 2013. Felly, mae'n bosibl y bydd gor-gofnodi o ddata ar bobl a brofwyd a phobl a brofodd yn bositif yn 2015.

^bCyfrifir cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Proffil demograffig

Profi HBsAg a chyfradd bositif yn ôl oedran a rhyw

Yn 2025, y grŵp oedran mwyaf cyffredin ar gyfer pobl a brofwyd oedd y rhai rhwng 25 a 34 oed, sy'n cynrychioli cyfradd profi HBsAg o 7,667 fesul 100,000 o'r boblogaeth (Tabl 4). Ar y cyfan, roedd cyfraddau profi yn uwch ymhlith menywod (3,667 fesul 100,000 o'r boblogaeth) na gwrywod (2,911 fesul 100,000 o'r boblogaeth). Mae hyn yn debygol oherwydd cyfraniad profion optio allan o HBV cyffredinol ar gyfer menywod mewn oed i

¹⁴ Mae cyfanswm y nifer o unigolion a sgriniwyd yn cynnwys unigolion o garchardai a gwasanaethau camddefnyddio sylweddau lle maent yn bresennol yn y System Gwybodaeth Labordy. Yn ogystal, bydd y rhan fwyaf o unigolion TAP positif yn cael eu hailbrofi yn LIMS. Felly, mae angen gofal wrth ddehongli cyfraddau positif.

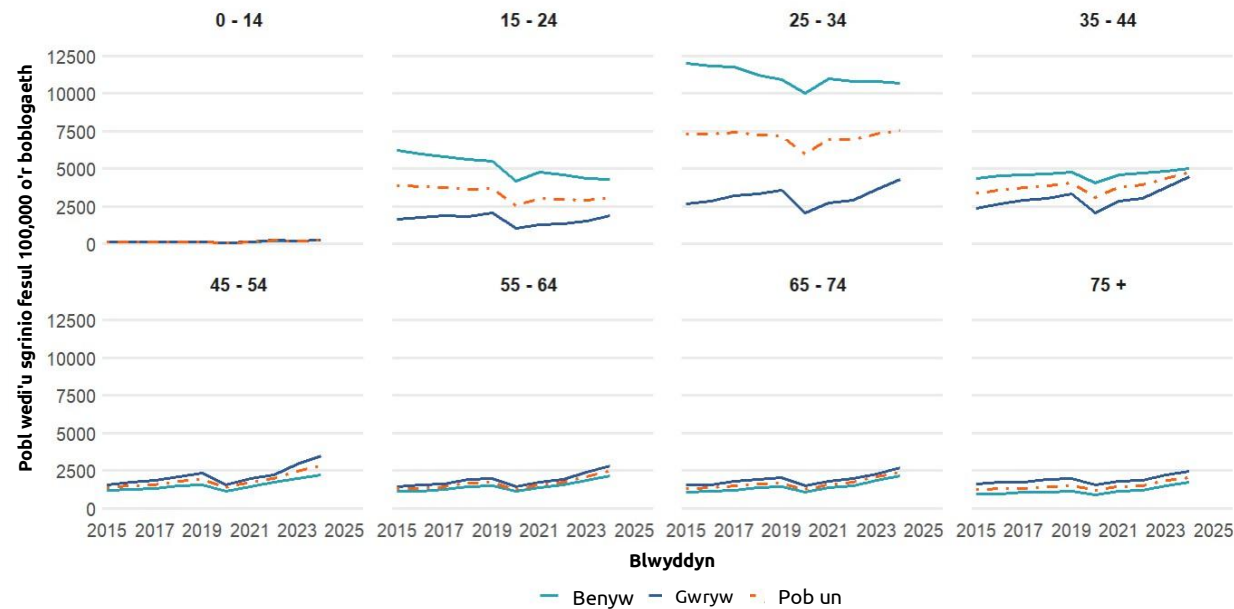
gael plant, o fewn rhaglenni sgrinio cynenedigol. Ymhlith y rhai 45 oed a hŷn, roedd cyfraddau profi yn uwch mewn gwrywod na menywod ym mhob blwyddyn (Ffigur 1).

Tabl 4: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint HBV, a brofwyd am hepatitis B (HBsAg), cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion â chyfradd bositif HBsAg a chyfradd bositif yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru

Demograffig	Pobl a gafodd eu sgrinio	Pobl wedi'u sgrinio fesul 100,000 o'r boblogaeth	Pobl unigryw gyda chanlyniadau positif	Positifrwydd (%) (95% CI) ^a
0 - 14	1,203	236	0	0.00 (0.00 - 0.00)
15 - 24	11,490	3,058	22	0.19 (0.13 - 0.29)
25 - 34	30,448	7,667	82	0.27 (0.22 - 0.33)
35 - 44	20,110	5,055	102	0.51 (0.42 - 0.62)
45 - 54	11,942	3,176	49	0.41 (0.31 - 0.54)
55 - 64	12,557	2,863	30	0.24 (0.17 - 0.34)
65 - 74	9,743	2,764	13	0.13 (0.08 - 0.23)
75 +	8,210	2,415	7	0.09 (0.04 - 0.18)
Oedran anhysbys	6	-	0	0.00 (0.00 - 0.00)
Gwrywod	45,456	2,911	200	0.44 (0.38 - 0.51)
Benywod	59,586	3,667	102	0.17 (0.14 - 0.21)
Rhyw anhybys	667	-	3	0.45 (0.15 - 1.31)

^aCyfrifir cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

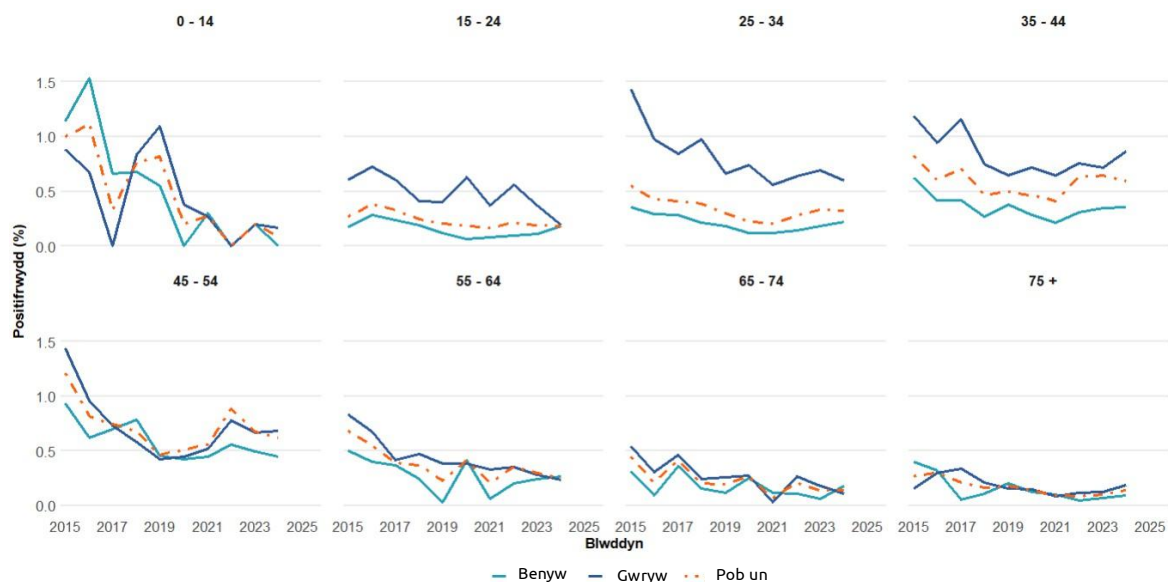
Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 1: Cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer antigen arwyneb hepatitis B (HBsAg), yn ôl rhyw, grŵp oedran a blwyddyn prawf 2015-2025, Cymru

Fel y dangosir yn Tabl 4 a Ffigur 2, gwelwyd y nifer uchaf o unigolion HBsAg positif a chyfraddau positif yn 2025 ymhlith pobl 35 – 44 oed, gyda 102 wedi'u nod o'r newydd (0.51%, CI: 0.42 – 0.62%, cyfradd bositif). Mewn cyferbyniad, gwelwyd y cyfraddau positif isaf ymhlith y grwpiau oedran ieuengaf a'r hynaf. Roedd mwy o wrywod yn HBsAg positif o'i gymharu â menywod, gan arwain at gyfradd bositif a oedd ddwywaith yn uwch na chyfradd menywod. Mae'r tueddiadau hyn wedi bod yn gyson ers 2015. Gellir gweld dadansoddiad mwy manwl o unigolion a sgriniwyd yn ôl rhyw yn Atodiad D a Atodiad E.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 2: Cyfradd bositif hepatitis B (HBsAg) yn ôl rhyw, grŵp oedran a blwyddyn y prawf 2015-2025, Cymru

Prawf HBsAg a chyfradd bositif yn ôl bwrdd iechyd preswyl

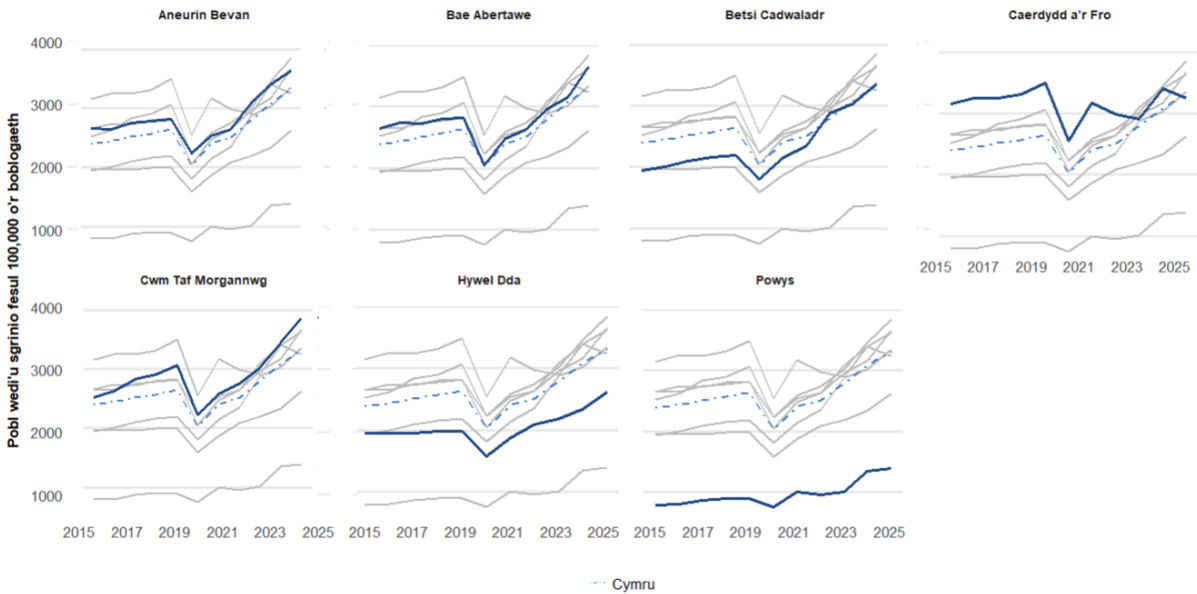
Er bod pob bwrdd iechyd wedi nodi cynnydd yn nifer y bobl a brofwyd ers 2015, bu amrywiad rhwng cyfraddau profion HBsAg ledled Cymru (Tabl 5). Yn 2025, cofnodwyd y gyfradd brofi uchaf yn BIP Cwm Taf Morgannwg gyda 3,845 fesul 100,000 o'r boblogaeth (Ffigur 3). Ym Mhowys y cofnodwyd y gyfradd isaf, fodd bynnag, mae'n bosibl bod cyfraddau ym Mhowys wedi'u tan-adrodd oherwydd bod preswylwyr Cymru ger y ffin yn defnyddio gwasanaethau yn Lloegr ac felly ddim yn ymddangos yn y data hyn.

Tabl 5: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a brofwyd am hepatitis B (HBsAg), cyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer y bobl HBsAg positif a'r gyfradd bositif, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru

Bwrdd Iechyd ^a	Pobl a gafodd eu sgrinio	Pobl wedi'u sgrinio fesul 100,000 o'r boblogaeth	Pobl unigryw gyda chanlyniadau positif	Positifrwydd (%) (95% CI) ^b
Aneurin Bevan	21,750	3,615	80	0.37 (0.30 - 0.46)
Betsi Cadwaladr	23,231	3,332	62	0.27 (0.21 - 0.34)
Caerdydd a'r Fro	16,792	3,231	66	0.39 (0.31 - 0.50)
Cwm Taf Morgannwg	17,276	3,845	34	0.20 (0.14 - 0.27)
Hywel Dda	10,178	2,615	6	0.06 (0.03 - 0.13)
Bae Abertawe	14,403	3,650	47	0.33 (0.25 - 0.43)
Powys/Tu Allan i Gymru	2,887	-	10	0.35 (0.19 - 0.64)

^aMae cyfanswm o 1 unigolyn wedi cael ei sgrinio gan Fwrdd Iechyd anhysbys
^bCyfrifir cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

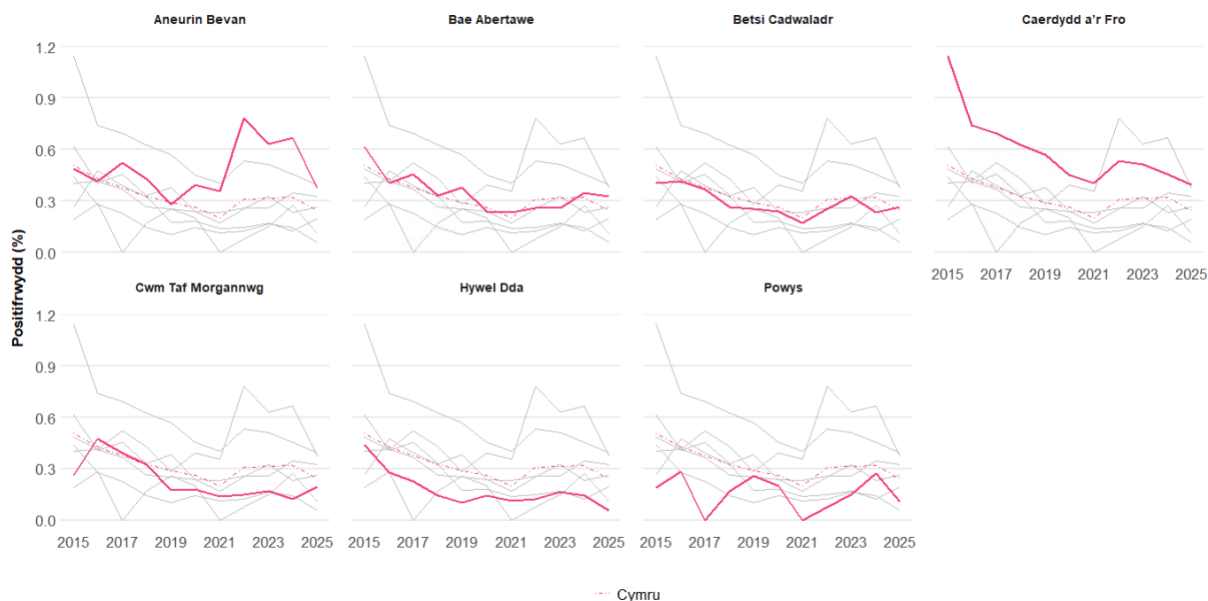
Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 3: Cyfradd brofi ar gyfer antigen arwyneb hepatitis B (HBsAg) fesul 100,000 o'r boblogaeth yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015-2024, Cymru (Mae llinell fras yn cynrychioli pob cyfradd ar lefel Bwrdd Iechyd, mae llinell ddotiog yn cynrychioli cyfradd gyfartalog Cymru fesul 100,000 o'r boblogaeth)

Yn 2025, roedd y gyfradd bositif uchaf (cyfran y rhai a sgriniwyd â phrawf HBsAg positif) yn BIP Caerdydd a'r Fro (0.39%) a'r isaf yn BIP Hywel Dda (0.06%). Dangosir tueddiadau mewn cyfraddau positif yn Ffigur 4.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 4: Cyfradd positif (%) hepatitis B (HBsAg), yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015-2024, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli cyfradd lefel y Bwrdd Iechyd, mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfradd positif lefel Cymru)

4.3 Diagnosis o hepatitis B

Mae prawf HBsAg positif yn dynodi haint hepatitis B cyfredol, a all fod yn haint aciwt neu'n gyflwr cronig. I sefydlu statws yr haint, perfformir profion gwrthgorff IgM i antigen craidd hepatitis a chfanswm gwrthgyrff craidd. Fel arall, ystyrir bod ail ganlyniad positif HBsAg, o leiaf 6 mis ar ôl prawf cychwynnol, hefyd yn arwydd o haint hepatitis B cronig.

Yn 2025, nodwyd cyfanswm o 314 o heintiau HBV newydd yng Nghymru, gyda 77.7% (n = 244) ohonynt yn heintiau cronig a 5.4% (n = 17) yn heintiau aciwt. Ar gyfer y 53 achos yn weddill (16.9%) ni ellid sefydlu statws haint, naill ai oherwydd diffyg profion dilynol neu oherwydd bod canlyniadau angen eu dehongli ymhellach.

Hepatitis B Acíwt

Mae heintiau hepatitis B aciwt yn brin yng Nghymru, gyda 53 o achosion aciwt wedi'u cofnodi dros y pum mlynedd diwethaf, gan gynnwys 17 achos yn 2025. Dros yr amser hwn, nodwyd y cyfraddau uchaf yn BIP Betsi Cadwaladr, gan gyfrif am 59% o'r holl achosion aciwt. O'r 17 achos a adroddwyd yn 2025, roedd 78% yn wrywod, ac roedd 60% yn 55 oed neu'n hŷn.

Hepatitis B Cronig

Mae cyfanswm o 2,787 o unigolion wedi cael diagnosis o haint hepatitis B cronig ers 2015 (Tabl 6). Roedd achosion cronig yn uwch mewn gwrywod (55%), o'i gymharu â menywod (40%) tra bod gan 5% o unigolion heintiedig ryw anhysbys (Atodiad F). Roedd unigolion rhwng 25 a 44 oed yn cyfrif am dros 60% o'r holl heintiau cronig. Mae nifer yr achosion o 24

HBV cronig yn amrywio ar draws byrddau iechyd, gyda chyfraddau yn BIP Aneurin Bevan (29%) a BIP Caerdydd a'r Fro (32%) yn sylweddol uwch na'r lleill (Atodiad G).

O'r 314 o unigolion a gafodd eu nodi o'r newydd gyda haint HBV yn 2025, darganfuwyd 305 trwy brofion HBsAg (Tabl 6). Nodwyd y naw achos yn weddill trwy brofion HBV eraill.

Nodwyd cyfanswm o 244 o heintiau cronig newydd ledled Cymru, gostyngiad o 21.0% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, ac yn cynrychioli cyfradd o 7.7 fesul 100,000 o'r boblogaeth, (Tabl 6).

Tabl 6: Crynodeb o heintiau hepatitis B wedi'u nodi o'r newydd yng Nghymru, yn ôl blwyddyn yr arwydd cyntaf o haint 2015-2025, Cymru

Blwyddyn ^a	Pobl a gafodd eu sgrinio	Heintiau newydd (HBsAg yn unig)	Pob haint newydd ^b	Heintiau cronig newydd	Cyfran yr heintiau newydd (%)	Achosion fesul 100,000 o'r boblogaeth (Cyfyngau hyder 95%) ^c	Methu pennu statws haint
2015	74,777	431	527	432	82.0	13.94 (12.69 - 15.32)	56
2016	76,363	362	380	265	69.7	8.51 (7.55 - 9.60)	98
2017	78,828	364	374	267	71.4	8.54 (7.58 - 9.63)	93
2018	80,933	306	312	227	72.8	7.23 (6.35 - 8.24)	77
2019	83,495	265	273	203	74.4	6.44 (5.61 - 7.39)	58
2020	64,500	193	197	136	69.0	4.29 (3.63 - 5.08)	52
2021	75,056	189	199	166	83.4	5.35 (4.59 - 6.22)	25
2022	79,042	300	310	264	85.2	8.43 (7.47 - 9.51)	36
2023	88,926	331	341	274	80.4	8.66 (7.69 - 9.75)	53
2024	98,493	347	364	309	84.9	9.70 (8.67 - 10.84)	44
2025	106,124	305	314	244	77.7	7.66 (6.75 - 8.68)	53

^aMae hanes o haint blaenorol wedi'i sefydlu gan ddefnyddio'r holl ddata profi ers 2013. Felly, mae'n bosibl y bydd gor-gofnodi o ddata ar bobl a brofwyd a phobl a brofodd yn bosibl yn 2015.

^bMae hyn yn cynnwys unigolion a gafodd eu nodi'n newydd fel rhai wedi'u heintio o ganlyniad i unrhyw brawf hepatitis B, nid prawf antigen arwyneb (HBsAg) yn unig

^cCyfrifir cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Achosion hepatitis B yn ôl oedran a rhyw

At ei gilydd, roedd cyfradd yr achosion cronig newydd o HBV yn 2025 ddwywaith yn uwch mewn gwrywod (10.3 fesul 100,000 o'r boblogaeth) nag mewn menywod (5.1 fesul 100,000 o'r boblogaeth), yn gyson â'r tueddiadau a welwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Cofnodwyd y cyfraddau uchaf o achosion cronig o HBV yn y grŵp oedran 35-44 (22.1 fesul 100,000 o'r boblogaeth), ac yna'r grŵp oedran 25-34 (16.9 fesul 100,000 o'r boblogaeth). Roedd patrymau tebyg sy'n benodol i oedran yn amlwg ymhlith gwrywod a benywod (Tabl 7 a Ffigur 5).

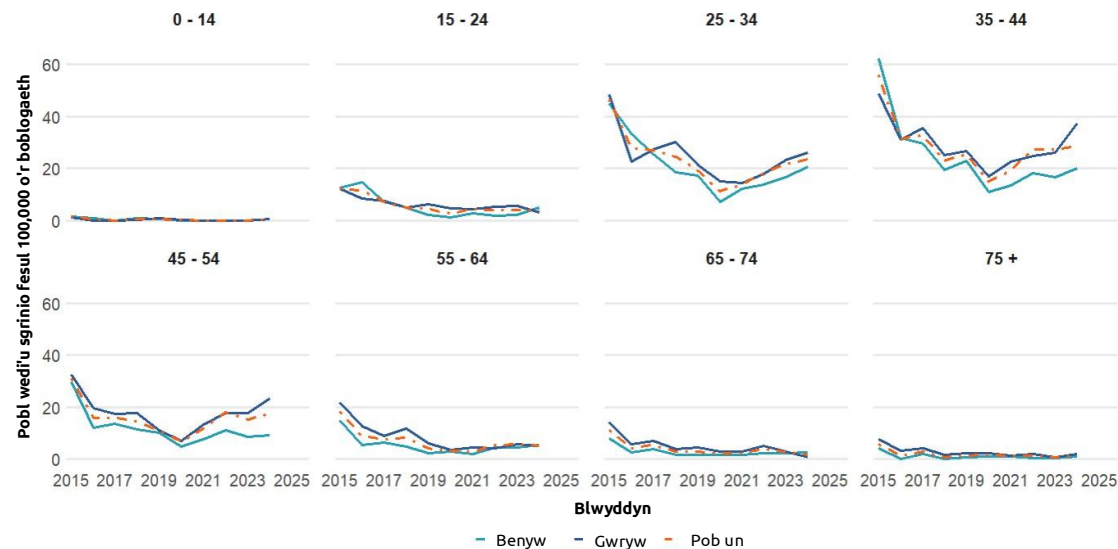
Tabl 7: Crynodeb o achosion hepatitis B cronig wedi'u nodi o'r newydd, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru

Demograffig	Pobl a gafodd eu sgrinio	Heintiau newydd (HBsAG yn unig)	Pob haint newydd *	Heintiau cronig newydd	Cyfran yr heintiau newydd (%)	Achosion fesul 100,000 o'r boblogaeth (Cyfyngau hyder 95%) ^b	Methu pennu statws haint
0 - 14	1,210	0	0	0		0.00 (0.00 - 0.76)	0
15 - 24	11,534	27	27	18	66.7	4.79 (3.03 - 7.57)	5
25 - 34	30,562	81	85	67	78.8	16.87 (13.29 - 21.42)	17
35 - 44	20,192	100	104	88	84.6	22.12 (17.96 - 27.25)	15
45 - 54	12,012	47	47	37	78.7	9.84 (7.14 - 13.56)	8
55 - 64	12,608	31	32	23	71.9	5.24 (3.49 - 7.87)	5
65 - 74	9,770	12	12	6	50.0	1.70 (0.78 - 3.71)	3
75 +	8,230	7	7	5	71.4	1.47 (0.63 - 3.44)	0
Oedran anhysbys	6	0	0	0		-	0
Gwrywod	45,646	200	206	160	77.7	10.25 (8.78 - 11.96)	35
Benywod	59,810	102	105	82	78.1	5.05 (4.07 - 6.26)	17
Rhyw anhybys	668	3	3	2	66.7	-	1

*Mae hyn yn cynnwys unigolion a gafodd eu nodi'n newydd fel rhai wedi'u heintio o ganlyniad i unrhyw brawf hepatitis B, nid prawf antigen arwyneb (HBsAg) yn unig

^bCyfrifir cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 5: Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth o ddiagnosisau HBV cronig newydd yn ôl rhyw, grŵp oedran a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru

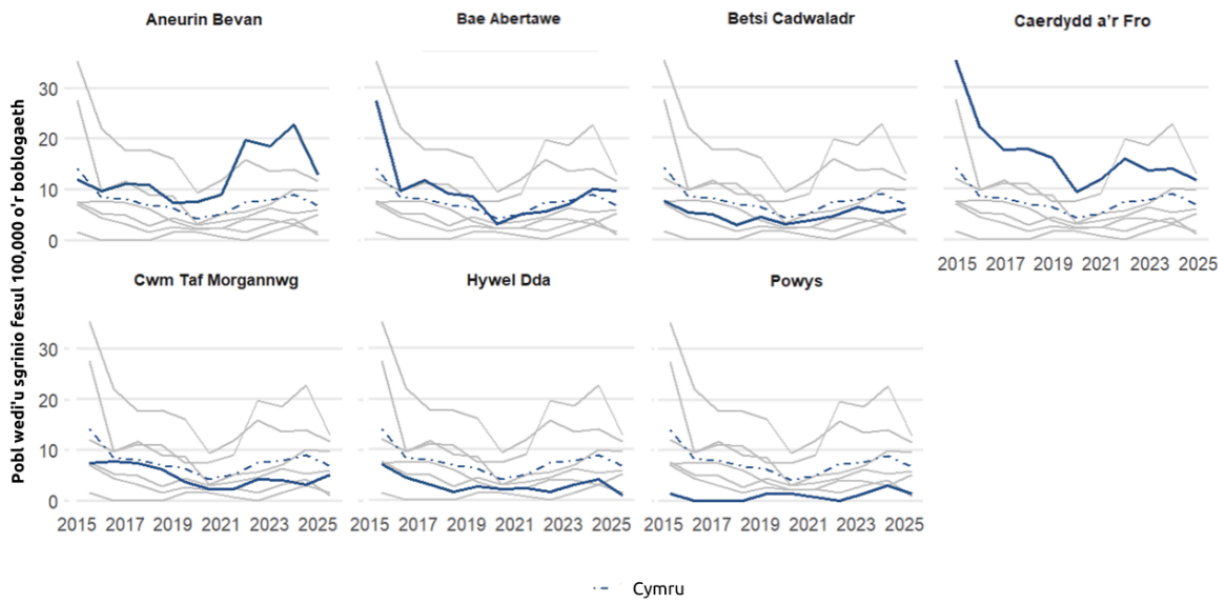
Achosion hepatitis B yn ôl Bwrdd Iechyd preswyl

Yng Nghymru, mae amrywiad sylweddol yng nghyfradd achosion newydd o HBV cronig ar draws byrddau iechyd, gyda BIP Aneurin Bevan (12.6 fesul 100,000 o'r boblogaeth) a BIP Caerdydd a'r Fro (11.2 fesul 100,000 o'r boblogaeth) yn sylweddol uwch na byrddau iechyd eraill (Tabl 8 a Ffigur 6).

Tabl 8: Crynodeb o achosion hepatitis B wedi'u nodi o'r newydd yn 2025, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, Cymru

Bwrdd Iechyd	Pobl a gafodd eu sgrinio	Heintiau newydd (HBsAG yn unig)	Pob haint newydd	Heintiau cronig newydd	Cyfran yr heintiau newydd (%)	Achosion fesul 100,000 o'r boblogaeth (Cyfyngau hyder 95%)	Methu pennu statws haint
Aneurin Bevan	21,838	80	82	76	92.7	12.63 (10.09 - 15.81)	4
Betsi Cadwaladr	23,373	62	65	41	63.1	5.88 (4.34 - 7.98)	15
Caerdydd a'r Fro	16,866	66	70	58	82.9	11.16 (8.63 – 14.43)	9
Cwm Taf Morgannwg	17,309	34	34	21	61.8	4.67 (3.06 - 7.14)	12
Hywel Dda	10,208	6	6	4	66.7	1.03 (0.40 - 2.64)	1
Bae Abertawe	14,441	47	47	36	76.6	9.12 (6.59 – 12.63)	11
Powys/Tu Allan i Gymru	2,900	10	10	8	80.0	-	1
Anhysbys	1	0	0	0	-	-	0

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 6 : Cyfradd diagnosisau HBV cronig newydd, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015-2024, Cymru (Mae llinell fras yn cynrychioli pob cyfradd ar lefel Bwrdd Iechyd, mae llinell ddotiog yn cynrychioli cyfradd gyfartalog Cymru fesul 100,000 o'r boblogaeth)

Hepatitis C (HCV)

Mae profi am haint HCV gweithredol yn broses dau gam. Mae adnabod marcwyr serolegol, gwrthgyrff i HCV (adweithedd gwrthgorff HCV), yn dynodi tystiolaeth o gysylltiad â HCV. Yna caiff samplau gwrthgorff HCV adweithiol eu profi am bresenoldeb firemia (HCV-RNA), ac os ydynt yn bositif, caiff y claf ddiagnosis o haint HCV gweithredol sydd angen triniaeth.

Mae tynnu gwaed yn parhau i fod y dull profi mwyaf cyffredin ar gyfer HCV, er bod nifer y profion smotyn gwaed sych wedi cynyddu yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Gweler Atodiad H am fanylion pellach ar nifer y profion HCV yn ôl math o brawf.

Profi

Ymhlith unigolion heb hanes blaenorol o haint, mae'r nifer a brofwyd am wrthgorff HCV wedi cynyddu o flwyddyn i flwyddyn, ac eithrio blynyddoedd y pandemig, ac mae wedi dyblu ers 2015, tra bod cyfran yr unigolion sy'n adweithiol i wrthgorff HCV (h.y., % adweithiol) wedi dangos tuedd sy'n gostwng dros amser, gyda'r gyfran isaf o bobl sy'n adweithiol yn 2025 (0.8%) (Tabl 9).

Tabl 9: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a brofwyd am wrthgorff HCV, nifer a chyfran (%) adweithiol a nifer yr unigolion yn cael prawf gwrthgorff HCV cyntaf, nifer a chyfran (%) adweithiol yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru

Blwyddyn ^a	Unigolion a brofwyd	Unigolion â chanlyniad adweithiol cyntaf	% Adweithiol(Cyfyngau hyder 95%) ^b	Unigolion â phrawf cyntaf	Unigolion sy'n adweithiol yn y prawf cyntaf	% yn Adweithiol yn y prawf cyntaf (Cyfyngau hyder 95%) ^b
2015	41,485	969	2.3 (2.2 - 2.5)	41,485	969	2.3 (2.2 - 2.5)
2016	43,975	887	2 (1.9 - 2.2)	38,456	858	2.2 (2.1 - 2.4)
2017	47,757	793	1.7 (1.5 - 1.8)	39,596	745	1.9 (1.8 - 2.0)
2018	51,321	833	1.6 (1.5 - 1.7)	40,215	767	1.9 (1.8 - 2.0)
2019	55,099	722	1.3 (1.2 - 1.4)	41,775	642	1.5 (1.4 - 1.7)
2020	37,137	443	1.2 (1.1 - 1.3)	26,072	391	1.5 (1.4 - 1.7)
2021	48,005	529	1.1 (1.0 - 1.2)	34,061	468	1.4 (1.3 - 1.5)
2022	57,185	696	1.2 (1.1 - 1.3)	41,038	602	1.5 (1.4 - 1.6)
2023	64,908	629	1 (0.9 - 1.0)	45,210	537	1.2 (1.1 - 1.3)
2024	77,380	785	1 (0.9 - 1.1)	53,450	671	1.3 (1.2 - 1.4)
2025	86,849	698	0.8 (0.7 - 0.9)	58,876	612	1 (1.0 - 1.1)

^a Mae hanes o haint blaenorol (y prawf adweithiol cyntaf) wedi'i sefydlu gan ddefnyddio'r holl ddata profi ers 2013; felly, gallai data ar unigolion a oedd yn adweithiol yn y prawf cyntaf yn 2015 fod wedi'u gor-adrodd.

^b Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Mae cyfran yr achosion sy'n adweithiol i wrthgorff hepatitis C (gwrthgorff HCV) ymhlith unigolion sydd newydd gael eu profi wedi gostwng 1.3 pwynt canran, o 2.3% i 1.0% dros y cyfnod 2015-2025, er gwaethaf lefelau profi cynyddol (Tabl 9).

Proffil demograffig

Cyfraddau profi ac adweithedd gwrthgorff HCV yn ôl grŵp oedran a rhyw

Dangosir proffil oedran a rhyw unigolion a brofwyd am wrthgorff HCV yn 2025 yn Tabl 10. Y nifer uchaf a brofwyd yn ôl oedran oedd y grwpiau oedran 25-34 a 35-44, ac roedd

profion yn uwch mewn gwrywod nag mewn menywod, ar gymhareb o 1: 0.7 Cofnodwyd y cyfraddau adweithedd uchaf ymhlith y grŵp oedran 35-44 a 45-54 ac ymhlith gwrywod.

Tabl 10: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a brofwyd am wrthgorff HCV, cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth, unigolion adweithiol a chyfradd adweithedd, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru

Demograffig	Nifer yr unigolion a brofwyd	Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth	Unigolion adweithiol	% Adweithiol(Cyfyngau hyder 95%) ^a
0-14	1,161	228	11	0.9 (0.5 - 1.7)
15-24	8,986	2392	18	0.2 (0.1 - 0.3)
25-34	16,566	4171	95	0.6 (0.5 - 0.7)
35-44	16,261	4087	205	1.3 (1.1 - 1.4)
45-54	12,309	3274	169	1.4 (1.2 - 1.6)
55-64	13,040	2973	106	0.8 (0.7 - 1.0)
65-74	10,091	2862	67	0.7 (0.5 - 0.8)
75+	8,434	2481	27	0.3 (0.2 - 0.5)
Oedran anhysbys	1	-	0	0 (0.0 - 79.3)
Benyw	36,941	2273	188	0.5 (0.4 - 0.6)
Gwryw	49,158	3148	504	1 (0.9 - 1.1)
Rhyw anhysbys	750	-	6	0.8 (0.4 - 1.7)

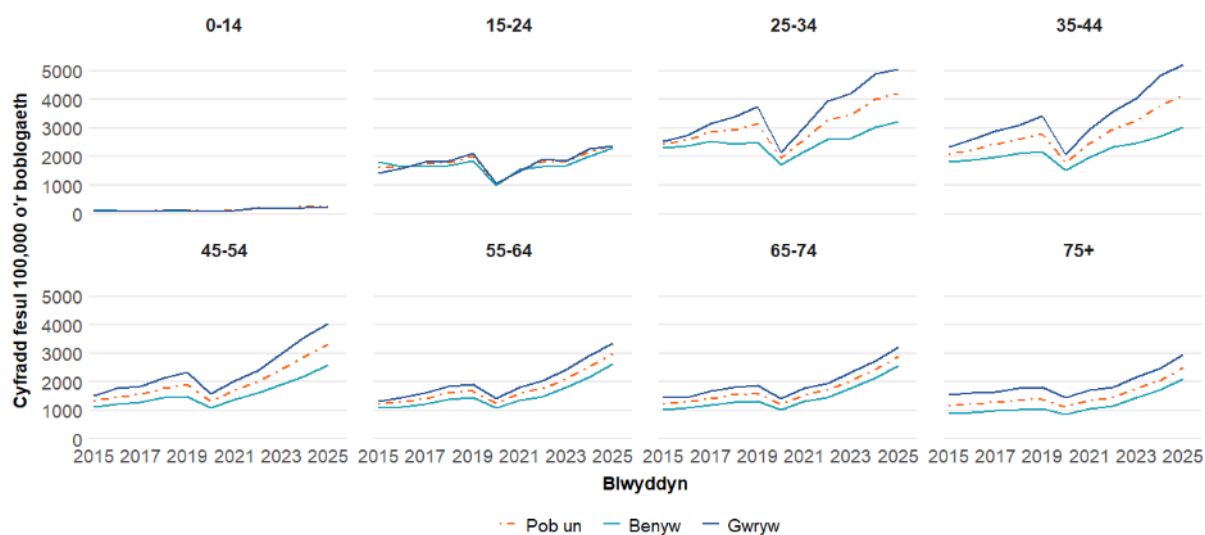
^a Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 7 yn dangos y duedd yn y gyfradd profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth yn ôl grŵp oedran a rhyw, o 2015 i 2025 yng Nghymru. Ar wahân i gyfnod pandemig Covid 2020-2022, mae cyfraddau profi wedi cynyddu'n gyson dros amser ar draws pob grŵp oedran, ac eithrio'r grŵp oedran 0-14 lle mae wedi aros yn sefydlog. Er bod cyfraddau profi wedi cynyddu ar gyfer y ddau ryw dros y blynyddoedd, maent wedi aros yn gyson uwch mewn gwrywod na menywod.

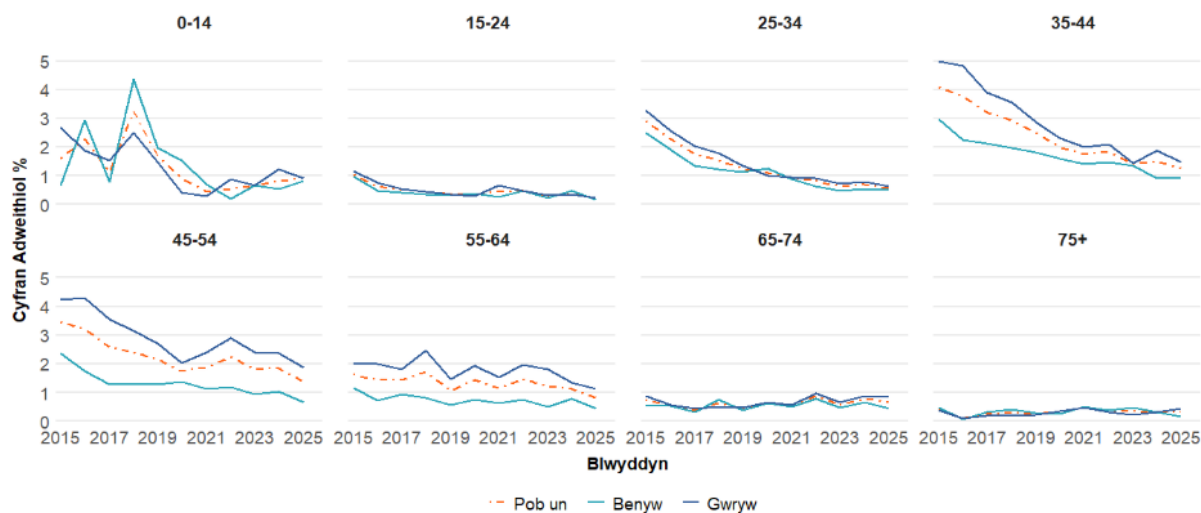
Mae'r gyfradd adweithedd gwrthgorff HCV wedi dangos tuedd gyffredinol ar i lawr dros amser ar draws y gwahanol grwpiau oedran (Ffigur 8), ac eithrio'r rhai 64 oed a hŷn, sydd wedi aros yn isel ac yn gymharol sefydlog dros amser.

Mae cyfraddau adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith gwrywod a menywod yn dangos darlun mwy cymhleth, gyda chyfraddau sy'n gyson uwch mewn gwrywod yn y grwpiau oedran 35-44, 45-54, 55-64 oed, ond patrymau llawer agosach ac amrywiol mewn grwpiau oedran eraill. Yn y blynyddoedd 0-14, mae'n bosibl bod y duedd yn cael ei heffeithio gan drosglwyddiad gwrthgyrff HCV o'r fam i'r plentyn. Yn y grwpiau oedran 15-24 oed, mae cyfraddau profi a chyfraddau adweithedd yn dilyn tueddiadau tebyg iawn. Yn y grŵp oedran 25-34 oed, yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae'r gyfradd brofi ar gyfer gwrywod wedi bod yn sylweddol uwch nag ar gyfer menywod, ac mae tueddiadau adweithedd yn dangos gostyngiad mwy serth mewn cysylltiad gwrywod â HCV a brofwyd nag mewn menywod, gan awgrymu bod angen gwella profion ymhlith menywod yn y grŵp oedran hwn.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 7: Cyfradd profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ymhlith unigolion heb hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 8: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith y rhai heb hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru

Cyfraddau profi ac adweithedd gwrthgorff HCV yn ôl bwrdd iechyd preswyl

Mae Tabl 11 yn crynhoi gweithgarwch profi ymhlith unigolion heb hanes blaenorol o haint ar draws byrddau iechyd yn 2025. Yn 2025, cofnodwyd y gyfradd uchaf o brofion gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth yn BIP Bae Abertawe (4,325 fesul 100,000 o'r boblogaeth) o'i gymharu â chyfradd gyfartalog Cymru o 2,725 fesul 100,000 o'r boblogaeth (Ffigur 9). Gellir dod o hyd i fanylion pellach am gyfraddau profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ar lefel bwrdd iechyd, rhwng 2015 a 2025, yn Atodiad I ac Atodiad J. Cofnodwyd y gyfradd uchaf hon o adweithedd gwrthgorff HCV yn BIP Betsi Cadwaladr, sef 1.3%.

Tabl 11: Nifer yr unigolion, heb hanes blaenorol o haint, a gafodd eu profi am wrthgorff HCV, cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth, nifer yr unigolion adweithiol a'r gyfradd adweithedd, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025

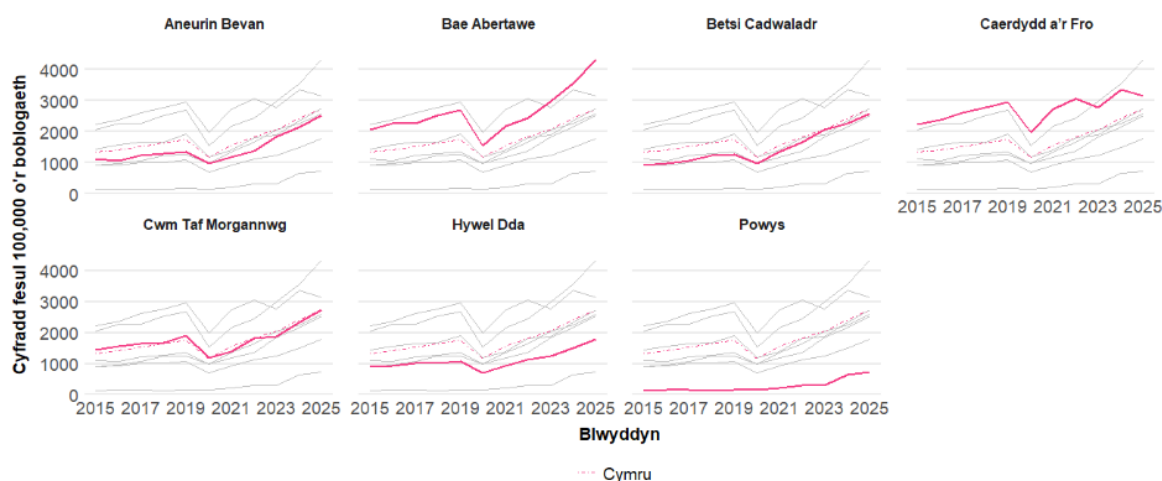
Bwrdd Iechyd ^a	Unigolion a brofwyd	Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth	Unigolion adweithiol	% Adweithiol (Cyfyngau hyder 95%) ^b
Aneurin Bevan	15,205	2,527	84	0.6 (0.4 - 0.7)
Betsi Cadwaladr	17,988	2,580	240	1.3 (1.2 - 1.5)
Caerdydd a'r Fro	16,348	3,146	134	0.8 (0.7 - 1.0)
Cwm Taf Morgannwg	12,303	2,738	92	0.7 (0.6 - 0.9)
Hywel Dda	6,920	1,778	43	0.6 (0.5 - 0.8)
Powys	983	728	7	0.7 (0.3 - 1.5)
Bae Abertawe	17,065	4,325	98	0.6 (0.5 - 0.7)

^a Ni chafodd 37 o unigolion a gafodd eu sgrinio eu cynnwys yn y tabl hwn gan fod eu byrddau iechyd y tu allan i Gymru.

^b Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

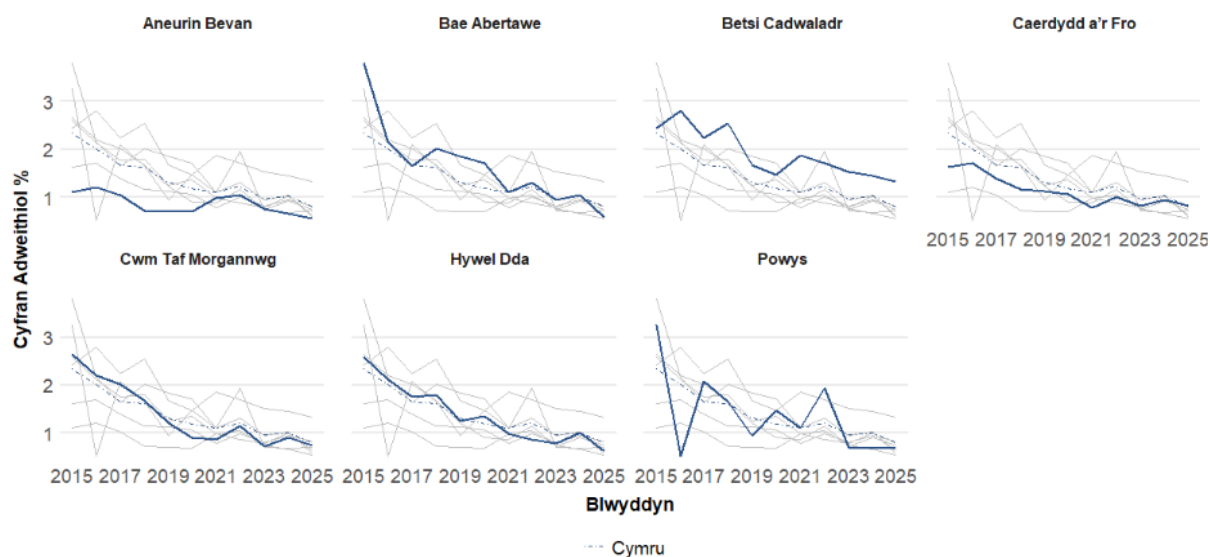
Ffynhonnell: LIMS, 2026

Mae Ffigur 9 a Ffigur 10 yn cyflwyno tueddiadau'r gyfradd profi am wrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth a'r gyfradd adweithedd, yn y drefn honno, ymhlith y rhai heb hanes blaenorol o haint, o 2015 i 2025, yn ôl bwrdd iechyd preswyl. Ers 2015, mae'r gyfradd profi am wrthgorff HCV wedi cynyddu'n gyson ar draws ardaloedd y byrddau iechyd, ac eithrio cyfnod y pandemig rhwng 2020 a 2022. Fodd bynnag, gostyngodd cyfraddau profi am wrthgorff HCV yn BIP Caerdydd a'r Fro yn 2025.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 9: Cyfradd profi am wrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ymhlith unigolion heb hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2015–2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r bwrdd iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 10: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith y rhai heb hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd a blwyddyn y prawf, 2015-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r bwrdd iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)

Er bod y gyfradd brofi wedi cynyddu'n gyson ar draws pob bwrdd iechyd, mae'r gyfran (%) o unigolion a gafodd ganlyniad adweithiol ar gyfer gwrthgorff HCV wedi gostwng dros amser, gyda'r niferoedd isaf wedi'u cofnodi yn 2025 ar gyfer y rhan fwyaf o fyrddau iechyd. Gellir dod o hyd i fanylion pellach am y gyfran sy'n adweithiol i wrthgorff HCV yn ôl bwrdd iechyd yn Atodiad K ac Atodiad L.

Profion cadarnhau yn dilyn canlyniad prawf adweithiol gwrthgorff HCV

Mae llwybrau profi a phrosesau labordy ar waith i gynnal profion cadarnhau gan ddefnyddio prawf HCV PCR (Adwaith Cadwynol Polymeras) ar gyfer pob sampl sy'n adweithiol i wrthgorff HCV, er mwyn cadarnhau haint cyfredol, canfod deunydd genetig (RNA) y feirws, a'r angen am driniaeth. Gan gynnwys profion atodol ar gyfer pob sampl o smotiau gwaed sych. Fodd bynnag, mae'r data sydd ar gael yn dangos na chafodd pob unigolyn brawf cadarnhau HCV PCR yn dilyn canlyniad prawf gwrthgorff HCV adweithiol.

Ymhlith unigolion a oedd yn adweithiol i wrthgorff HCV am y tro cyntaf rhwng 2015 a 2025, mae'r gyfran na chafodd brawf PCR cadarnhau wedi amrywio yn ôl blwyddyn, gan amrywio o 12.7% yn 2023 i 22.8% yn 2018 (Tabl 12). Ni chafodd tua 20% o'r unigolion a gafodd ganlyniad adweithiol ar gyfer gwrthgorff HCV am y tro cyntaf yn 2025 brawf HCV PCR dilynol i gadarnhau'r canlyniad (Tabl 12). Mae'r data sydd ar gael yn dangos bod cyfran y rhai sydd â chanlyniad adweithiol gwrthgorff HCV ond heb gael prawf dilynol HCV PCR yn amrywio yn ôl bwrdd iechyd a thros amser (Tabl 13).

Tabl 12: Nifer yr unigolion â chanlyniad adweithiol cyntaf ar gyfer gwrthgorff HCV, a nifer a chyfran y rhai heb brawf cadarnhau HCV PCR, yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru

Blwyddyn	Unigolion â phrawf adweithiol cyntaf ar gyfer gwrthgyrff HCV	Unigolion heb brawf cadarnhau PCR ar ôl y prawf adweithiol cyntaf ar gyfer gwrthgyrff HCV	% Cyfran heb brawf cadarnhau PCR (Cyfyngau hyder 95%) ^a
2015	969	174	18 (15.7 - 20.5)
2016	887	193	21.8 (19.2 - 24.6)
2017	793	190	24 (21.1 - 27.1)
2018	833	190	22.8 (20.1 - 25.8)
2019	722	108	15 (12.5 - 17.7)
2020	443	85	19.2 (15.8 - 23.1)
2021	529	98	18.5 (15.4 - 22.1)
2022	696	136	19.5 (16.8 - 22.6)
2023	629	80	12.7 (10.3 - 15.6)
2024	785	103	13.1 (10.9 - 15.7)
2025	698	141	20.2 (17.4 - 23.3)

^a Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Tabl 13: Cyfran (%) o unigolion ag adwaith gwrthgorff HCV heb brawf cadarnhau HCV PCR, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2015-2025, Cymru (mae glas tywyllach yn dynodi cyfraddau uwch)

Bwrdd Iechyd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aneurin Bevan	35	39	34	43	22	27	14	19	17	15	13
Betsi Cadwaladr	31	34	30	42	26	32	25	25	14	16	20
Caerdydd a’r Fro	27	28	38	31	18	22	15	21	18	16	14
Cwm Taf Morgannwg	38	41	34	36	20	28	25	17	14	17	17
Hywel Dda	32	44	48	54	36	44	36	32	20	21	18
Powys	44	38	33	44	17	80	38	45	0	0	7
Bae Abertawe	41	35	30	42	20	31	26	15	13	15	13

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Diagnosis o Hepatitis C

Mae Tabl 14 yn crynhoi nifer yr holl unigolion (h.y. y rhai a brofwyd yn flaenorol a'r rhai a brofwyd am y tro cyntaf ac a gafodd ganlyniad adweithiol) â chanlyniadau prawf gwrthgorff HCV adweithiol, a'r nifer a'r gyfran â chanlyniad HCV-RNA positif yn dilyn prawf cadarnhau HCV PCR, rhwng 2015 a 2025. Mae cyfran yr unigolion â chanlyniad HCV-RNA positif yn dilyn prawf gwrthgorff HCV adweithiol wedi gostwng yn sylweddol ac yn gyson o flwyddyn i flwyddyn, o 58.9% yn 2015 i 29.2% yn 2025.

Tabl 14: Nifer yr unigolion ag adwaith gwrthgorff HCV, nifer yr unigolion a gafodd brawf cadarnhau HCV-RNA (PCR) yn dilyn canlyniad adweithiol gwrthgorff HCV, a nifer a chyfran (%) yr unigolion â chanlyniad HCV PCR positif yn ôl blwyddyn, 2015-2025, Cymru

Blwyddyn	Unigolion sy'n adweithiol i wrthgyrff HCV	Adweithiol i wrthgyrff HCV gyda phrawf cadarnhau PCR	Adweithiol i wrthgyrff HCV a PCR positif	% Proportion PCR positive (Cyfyngau hyder 95%) ^a
2015	1,282	1,077	634	58.9 (55.9 - 61.8)
2016	1,227	993	583	58.7 (55.6 - 61.7)
2017	1,136	908	491	54.1 (50.8 - 57.3)
2018	1,200	936	497	53.1 (49.9 - 56.3)
2019	1,146	971	455	46.9 (43.7 - 50.0)
2020	629	529	226	42.7 (38.6 - 47.0)
2021	735	622	261	42 (38.1 - 45.9)
2022	889	736	289	39.3 (35.8 - 42.8)
2023	879	780	279	35.8 (32.5 - 39.2)
2024	1,007	877	268	30.6 (27.6 - 33.7)
2025	874	706	206	29.2 (25.9 - 32.6)

^a Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Yn 2025, cafodd 874 o unigolion ganlyniadau profion gwrthgorff HCV adweithiol. Mae hyn yn cynnwys 698 o unigolion a oedd yn adweithiol am y tro cyntaf, a 176 o unigolion a oedd wedi profi'n adweithiol i wrthgorff HCV mewn blynyddoedd blaenorol (Tabl 14).

Yn 2025, nodwyd 268 o achosion newydd o HCV-RNA ymhlith unigolion a gafodd eu prawf PCR HCV cyntaf, sy'n cynrychioli cyfradd o 8.4 fesul 100,000 o'r boblogaeth, gostyngiad o 18.8% mewn heintiau newydd o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, a gostyngiad o 69.8% o gymharu â 2015 (Tabl 15).

Nid oedd tua 80% o'r unigolion a gafodd ganlyniad prawf positif cyntaf HCV PCR (heintiau newydd) yn ystod y flwyddyn wedi cael prawf gwrthgorff HCV yn y blynyddoedd blaenorol. (gweler Atodiad M ar gyfer unigolion a gafodd eu profi heb hanes o brofion gwrthgorff HCV yn y blynyddoedd cyn y diagnosis).

Tabl 15: Nifer y profion cadarnhau HCV-RNA (PCR), nifer yr unigolion a brofwyd, unigolion â phrawf positif, cyfradd positif a chyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth yn ôl blwyddyn, 2015-2025, Cymru

Blwyddyn	Cyfanswm profion HCV PCR	Unigolion a brofwyd ar gyfer HCV PCR [*]	Unigolion a gafodd brawf positif HCV PCR [*]	% Positif (Cyfyngau hyder 95%) ^a	Unigolion a gafodd brawf positif PCR cyntaf	Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth (Cyfyngau hyder 95%) ^a
2015	3,589	2,479	1,148	46.3 (44.4 - 48.3)	887	28.6 (26.8 - 30.6)
2016	5,392	2,706	1,356	50.1 (48.2 - 52.0)	785	25.2 (23.5 - 27.0)
2017	5,527	3,025	1,120	37.0 (35.3 - 38.8)	614	19.6 (18.2 - 21.3)
2018	4,285	2,874	900	31.3 (29.6 - 33.0)	557	17.7 (16.3 - 19.3)
2019	5,010	3,311	936	28.3 (26.8 - 29.8)	607	19.3 (17.8 - 20.8)
2020	2,928	2,242	472	21.1 (19.4 - 22.8)	286	9 (8.0 - 10.1)
2021	3,204	2,382	597	25.1 (23.4 - 26.8)	345	11.1 (10.0 - 12.3)
2022	3,921	2,828	574	20.3 (18.9 - 21.8)	345	11 (9.9 - 12.2)
2023	4,758	3,234	562	17.4 (16.1 - 18.7)	317	10 (9.0 - 11.2)
2024	5,621	3,765	561	14.9 (13.8 - 16.1)	330	10.4 (9.3 - 11.5)
2025	5,222	3,486	461	13.2 (12.1 - 14.4)	268	8.4 (7.5 - 9.5)

^a Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

^{*} Sylwch: Gall hyn gynnwys profion ar gyfer SVR ar ôl triniaeth.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Proffil demograffig

Achosion newydd o HCV yn ôl oedran a rhyw

Mae Tabl 16 yn rhoi trosolwg o broffil demograffig achosion HCV yn 2025. Gwelwyd y nifer uchaf o achosion newydd o HCV ymhlith y grwpiau oedran 35-44 a 45-54 oed. Ymhlith unigolion a gafodd ganlyniadau HCV-RNA positif am y tro cyntaf yn 2025, roedd 77.6% yn wrywod a 22.4% yn fenywod, gan roi cymhareb fras o wrywod i fenywod o 3:1.

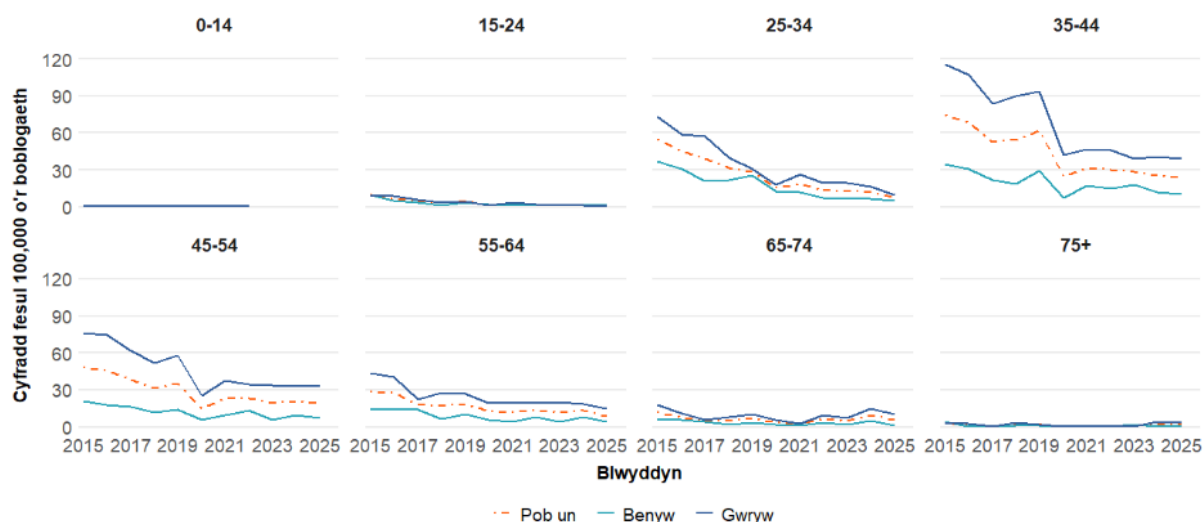
Tabl 16: Nifer y profion cadarnhau HCV-RNA (PCR), nifer yr unigolion a brofwyd, unigolion â chanlyniad positif HCV PCR, unigolion â chanlyniad positif HCV PCR am y tro cyntaf a chyfradd bositif, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru

Demograffig	Cyfanswm profion HCV PCR	Unigolion a brofwyd ar gyfer HCV PCR	Unigolion a gafodd brawf positif HCV PCR	% Positif (Cyfyngau hyder 95%) ^a	Unigolion a gafodd brawf positif PCR cyntaf	Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth (Cyfyngau hyder 95%) ^a
0-14	45	41	0	0.0 (0.0 - 8.6)	0	0 (0.0 - 0.8)
15-24	93	73	5	6.8 (3.0 - 15.1)	4	1.1 (0.4 - 2.7)
25-34	685	461	59	12.8 (10.1 - 16.2)	29	7.3 (5.1 - 10.5)
35-44	1,694	1,078	169	15.7 (13.6 - 18.0)	96	24.1 (19.8 - 29.5)
45-54	1,443	956	132	13.8 (11.8 - 16.1)	74	19.7 (15.7 - 24.7)
55-64	802	563	62	11.0 (8.7 - 13.9)	40	9.1 (6.7 - 12.4)
65-74	330	219	28	12.8 (9.0 - 17.9)	19	5.4 (3.5 - 8.4)
75+	129	94	6	6.4 (3.0 - 13.2)	6	1.8 (0.8 - 3.9)
Oedran anhysbys	1	1	0	0.0 (0.0 - 79.3)	0	-
Benyw	1,494	1,080	107	9.9 (8.3 - 11.8)	60	3.7 (2.9 - 4.8)
Gwryw	3,714	2,394	354	14.8 (13.4 - 16.3)	208	13.3 (11.6 - 15.3)
Rhyw anhysbys	14	12	0	0.0 (0.0 - 24.2)	0	-

^a Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

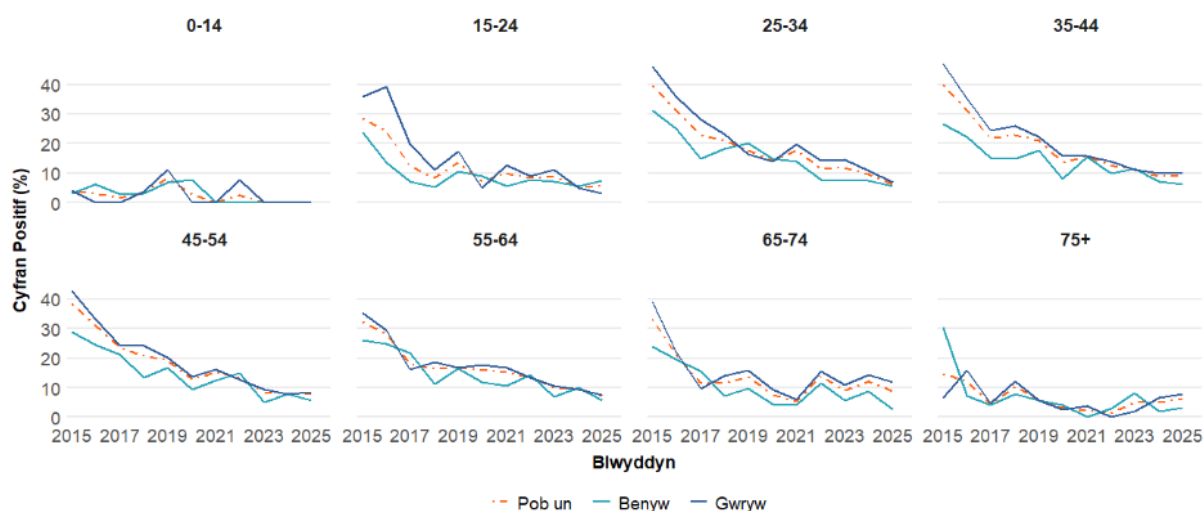
Rhwng 2015 a 2025, arhosodd gyfradd yr achosion o HCV a oedd newydd gael diagnosis fesul 100,000 o'r boblogaeth (Ffigur 11) yn gyson isel a sefydlog ymhlith unigolion dan 25 oed a thros 64 oed, heb fawr ddim gwahaniaeth – os o gwbl – rhwng gwrywod a menywod. Ymhlith unigolion yn y grwpiau oedran rhwng 25 a 64 oed, mae'r cyfraddau achosion newydd fesul 100,000 o'r boblogaeth wedi amrywio dros y blynyddoedd; gwelwyd tuedd ychydig am i lawr yn y blynyddoedd diweddarach, a chyfraddau uwch ymhlith gwrywod o gymharu â menywod (Ffigur 11).

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 11: Cyfradd achosion HCV-RNA a oedd newydd gael diagnosis fesul 100,000 o'r boblogaeth, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015 – 2025, Cymru

Cyflwynir y cyfraddau positif (h.y. cyfran y rhai a gafodd brawf positif am HCV-RNA) ar gyfer achosion HCV a oedd newydd gael diagnosis rhwng 2015 a 2025 yn Ffigur 12. Dros amser ac ar draws y gwahanol grwpiau oedran, mae'r cyfraddau hyn wedi amrywio, gyda chyfraddau is i'w gweld yn y blynyddoedd diweddarach. Ar hyd rhan helaeth o'r degawd diwethaf, gwelwyd cyfraddau positif uwch ymhlith gwrywod o gymharu â menywod.

D.S. Mae hanes o haint blaenorol wedi'i sefydlu gan ddefnyddio'r holl ddata profi ers 2013. Oherwydd hyn, gallai'r data ar bobl a gafodd brawf ac a gafodd ganlyniad positif yn 2015 fod wedi'u gor-adrodd.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 12: Cyfradd canlyniadau positif ymhlith unigolion a brofwyd am HCV-RNA, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015–2025, Cymru

Achosion newydd o HCV yn ôl bwrdd iechyd preswyl

Yn 2025, amrywiodd nifer yr achosion o HCV a oedd newydd eu cadarnhau ar draws y byrddau iechyd (Tabl 17), gyda'r cyfraddau uchaf fesul 100,000 o'r boblogaeth yn BIP Bae Abertawe (11 fesul 100,000 o'r boblogaeth), ac yna BIP Caerdydd a'r Fro a BIP Cwm Taf Morgannwg.

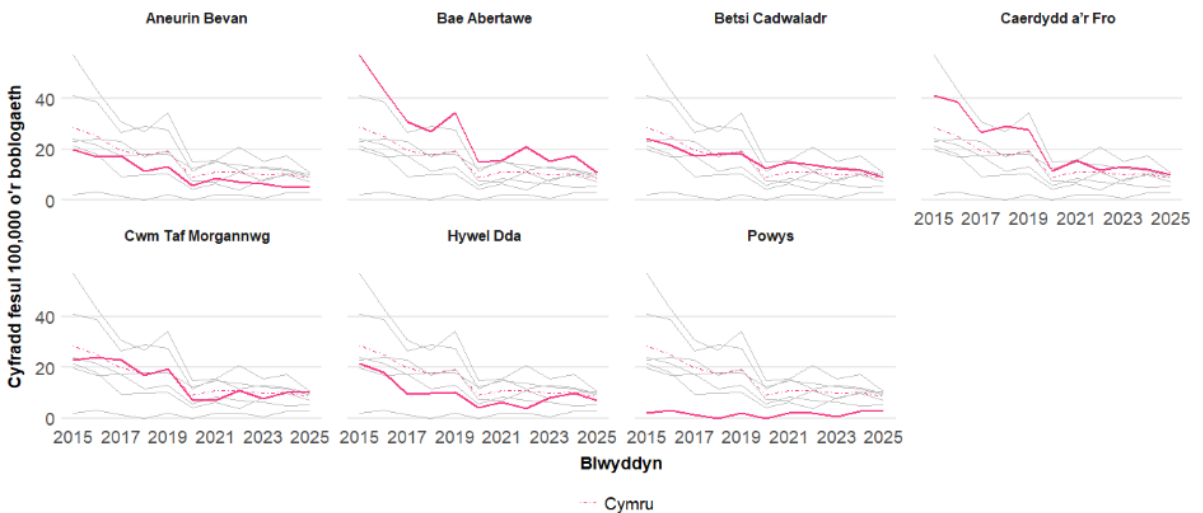
Tabl 17: Nifer y profion cadarnhau HCV-RNA (PCR), unigolion a brofwyd am HCV PCR, unigolion â chanlyniad positif HCV PCR, unigolion â chanlyniad positif cyntaf a chyfradd positif (%), yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru

Bwrdd Iechyd	Cyfanswm profion HCV PCR	Unigolion a brofwyd ar gyfer HCV PCR	Unigolion a gafodd brawf positif HCV PCR	% Positif (Cyfyngau hyder 95%) ^a	Unigolion a gafodd brawf positif PCR cyntaf	Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth (Cyfyngau hyder 95%) ^a
Aneurin Bevan	446	328	46	14.0 (10.7 - 18.2)	32	5 (3.8 - 7.5)
Betsi Cadwaladr	1,381	889	98	11.0 (9.1 - 13.3)	63	9 (7.1 - 11.6)
Caerdydd a'r Fro	1,117	739	113	15.3 (12.9 - 18.1)	52	10 (7.6 - 13.1)
Cwm Taf Morgannwg	822	597	83	13.9 (11.4 - 16.9)	47	10 (7.9 - 13.9)
Hywel Dda	299	202	51	25.2 (19.8 - 31.7)	28	7 (5.0 - 10.4)
Powys	18	14	4	28.6 (11.7 - 54.6)	4	3 (1.2 - 7.6)
Bae Abertawe	1,139	717	66	9.2 (7.3 - 11.5)	42	11 (7.9 - 14.4)

^a Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

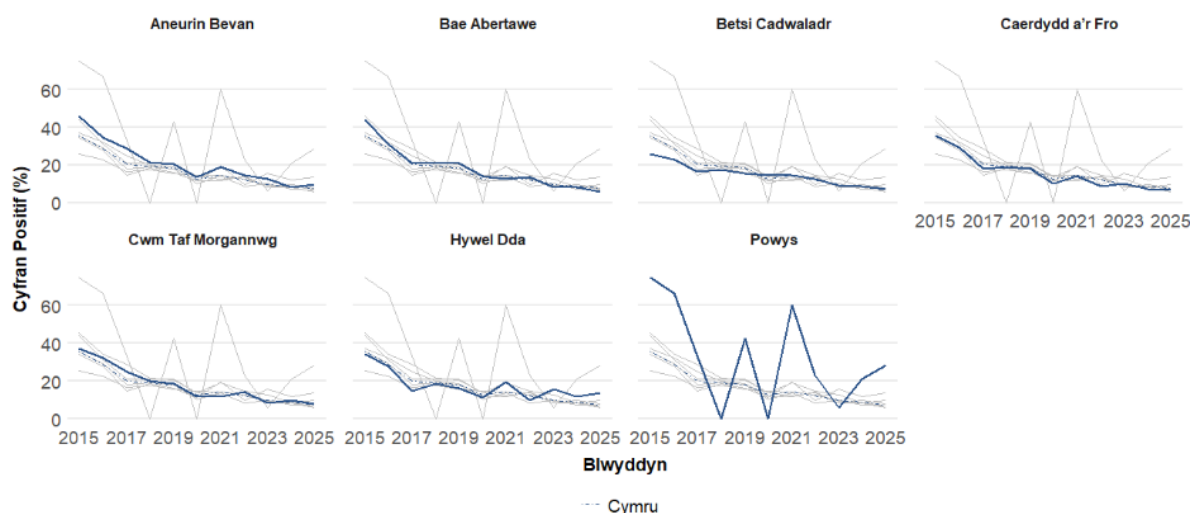
Amrywiodd y duedd yng nghyfraddau achosion HCV-RNA a oedd newydd gael diagnosis fesul 100,000 o'r boblogaeth (Ffigur 13) dros amser, rhwng 2015 a 2025, ac ar draws byrddau iechyd; gwelwyd tuedd gyffredinol ar i lawr yn y blynyddoedd diweddar ar draws pob bwrdd iechyd ac eithrio Powys (Ffigur 13). Mae cyfraddau Powys wedi aros yn gymharol sefydlog ac isel dros amser.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 13: Cyfradd achosion HCV-RNA a oedd newydd gael diagnosis fesul 100,000 o'r boblogaeth yn ôl bwrdd iechyd a blwyddyn, 2015–2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn dynodi'r bwrdd iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn dynodi cyfartaledd Cymru)

Mae'r cyfraddau positif ar gyfer HCV-RNA (h.y. y gyfran (%) a gafodd brawf positif) ar draws y byrddau iechyd wedi amrywio dros y blynyddoedd (Ffigur 14). Gwelwyd cyfraddau is dros y blynyddoedd mwy diweddar o gymharu â 2015 ar draws yr holl fyrddau iechyd.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Ffigur 14: Cyfradd bositif ymhlith unigolion a brofwyd am HCV-RNA, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2015-2025

Gwasanaeth Profi a Phostio

Mae'r gwasanaeth Profi a Phostio (TAP) yn wasanaeth profi drwy'r post ar gyfer BBV a heintiau a drosglwyddir yn rhywiol; cafodd ei sefydlu gan Iechyd Cyhoeddus Cymru drwy gydweithrediad rhwng Llywodraeth Cymru a gwasanaethau iechyd rhywiol y Byrddau Iechyd yn 2020. Gall unigolion ofyn am becyn prawf, naill ai drwy borth ar-lein neu wasanaethau cymunedol. Unwaith y byddant wedi'u cwblhau, anfonir y samplau drwy'r post i'w profi. Cysylltir â phawb sy'n profi'n bositif (HBsAg) neu'n adweithiol (gwrthgorff HCV) drwy neges destun, a chânt eu hatgyfeirio at wasanaethau clinigol priodol ar gyfer profion cadarnhau. Mae data ar brofion ac adweithedd HBV a HCV wedi'u cynnwys yma.

Nid yw'n bosibl nodi'r unigolion hynny sydd newydd gael diagnosis drwy'r gwasanaeth TAP, gan y gallai cyfran o'r rhai sy'n gofyn am becyn hunan-brofi ar gyfer hepatitis feirysol fod wedi cael canlyniad positif (HBsAg) neu adweithiol (gwrthgorff HCV) yn y gorffennol. Mae materion yn ymwneud ag ansawdd data yn parhau o ran data unigryw sy'n galluogi adnabod cleifion o fewn TAP.

Gostyngodd nifer yr unigolion a gafodd eu profi am HBsAg a gwrthgorff HCV drwy TAP yn 2025 o gymharu â 2024 (6% ac 8% yn y drefn honno). Gostyngodd nifer yr unigolion a oedd yn bositif am HBsAg o 17%, a nifer y rhai a oedd yn adweithiol i wrthgorff HCV o 15%. Fodd bynnag, mae'r gyfradd adweithedd ar gyfer gwrthgorff HCV wedi aros yn sefydlog ers 2022 (gweler Tabl 18).

Mae'r gyfradd bositif am HBsAg ar gyfer y rhai a brofwyd gan ddefnyddio TAP yn gyson uwch na'r cyfraddau positif a gofnodwyd ar gyfer unigolion a brofwyd drwy wasanaethau iechyd a gwasanaethau perthynol i iechyd; gall hyn fod oherwydd profion ailadroddus drwy TAP ar unigolion sydd eisoes wedi cael diagnosis o haint HBV, ond gall hefyd adlewyrchu'r ffaith bod hunan-brofi â rhwystrau isel yn cael ei ystyried yn opsiwn derbyniol o'i gymharu ag ymgysylltu â'r gwasanaeth iechyd ffurfiol. Mae angen gwaith pellach i bennu maint y diagnosisau newydd drwy TAP, gan gynnal profion cadarnhau pellach o fewn data labordy'r GIG.

Tabl 18: Nifer yr unigolion a brofwyd am HBsAg a gwrthgorff HCV gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl blwyddyn, 2021-2025, Cymru

Blwyddyn	Unigolion a brofwyd (HBsAg)	Unigolion unigryw a brofwyd yn bositif am HBsAg	Cyfradd positifrwydd (cyfyngau hyder 95%) ^a	Unigolion unigryw a brofwyd (gwrth-HCV)	Cyfanswm gwrth-HCV adweithiol	Cyfradd adweithedd (cyfyngau hyder 95%)
2021	20,149	178	0.9 (0.8–1.0)	20,053	60	0.3 (0.2–0.4)
2022	23,159	260	1.1 (1.0–1.3)	23,028	57	0.2 (0.2–0.3)
2023	23,397	341	1.5 (1.3–1.6)	23,446	46	0.2 (0.1–0.3)
2024	23,579	368	1.6 (1.4–1.7)	23,740	53	0.2 (0.2–0.3)
2025	22,062	304	1.4 (1.2–1.5)	21,729	45	0.2 (0.2–0.3)

^aCyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Proffil demograffig

TAP yn ôl oedran a rhyw

Mae profi drwy TAP yn fwy cyffredin ymhlith menywod (53%) a phobl iau, gyda'r rhai dan 35 oed yn cyfrif am 67.4% o brofion HBsAg a 66.7% o brofion gwrthgorff HCV yn 2025 (Tabl 19).

Tabl 19: Nifer yr unigolion a brofwyd am HBsAg a gwrthgorff HCV gan ddefnyddio gwasanaeth TAP, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru

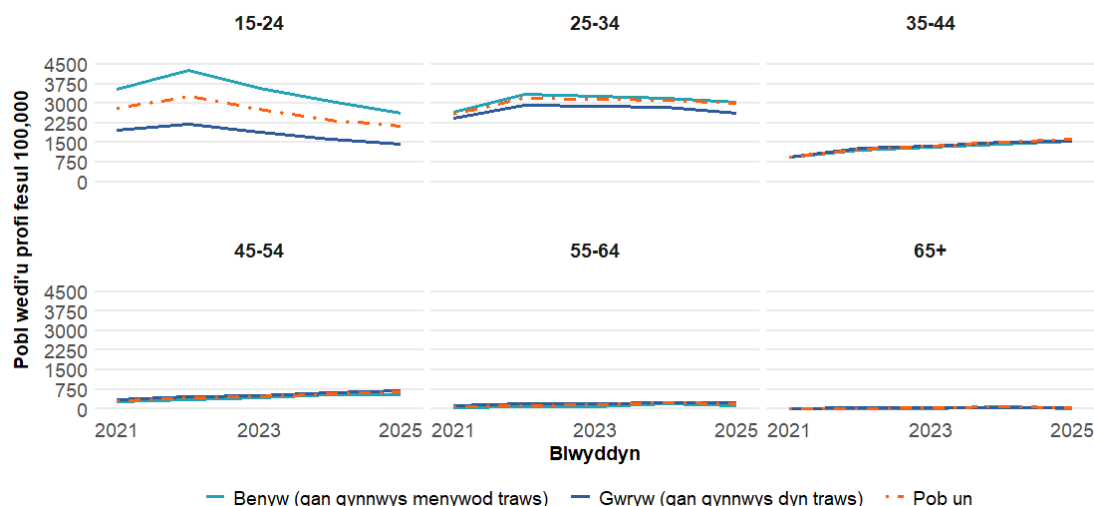
Demograffig	Unigolion a brofwyd (HBsAg)	Unigolion unigryw a brofwyd yn bositif am HBsAg	Cyfradd positifrwydd (cyfyngau hyder 95%) ^a	Unigolion unigryw a brofwyd (gwrth-HCV)	Cyfanswm gwrth-HCV adweithiol	Cyfradd adweithedd (cyfyngau hyder 95%)
0-14	5	0	0.0 (0.0–43.4)	5	0	0.0 (0.0–43.4)
15-24	5,995	80	1.3 (1.1–1.7)	5,916	<5	0.1 (0.0–0.1)
25-34	8,859	100	1.1 (0.9–1.4)	8,751	15	0.2 (0.1–0.3)
35-44	4,683	85	1.8 (1.5–2.2)	4,592	15	0.3 (0.2–0.5)
45-54	1,746	28	1.6 (1.1–2.3)	1,719	7	0.4 (0.2–0.8)
55-64	599	<10	1.5 (0.8–2.8)	572	<5	0.3 (0.1–1.3)
65+	166	<5	1.2 (0.3–4.3)	164	<5	1.8 (0.6–5.2)
Oedran anhysbys	9	0	0.0 (0.0–29.9)	10	0	0.0 (0.0–27.8)
Benyw (gan gynnwys menywod traws)	11,865	185	1.6 (1.4–1.8)	11,673	<20	0.2 (0.1–0.2)
Gwryw (gan gynnwys dyn traws)	9,091	101	1.1 (0.9–1.3)	8,969	24	0.3 (0.2–0.4)
Arall	240	5	2.1 (0.9–4.8)	243	0	0.0 (0.0–1.6)
Rhyw anhysbys	866	13	1.5 (0.9–2.6)	844	<5	0.4 (0.1–1.0)

^aMae cyfrifon llai na 5 wedi eu masgio gyda '<5'. Defnyddiwyd ataliad eilaidd (secondary suppression) ble bynnag yr angen, er mwyn atal datguddiad diddwythol, gyda'r cyfrifon yn ddangos y terfyn uchaf nesaf (wedi rowndio).

Unigolion sy'n presenoli fel 'non-binary', 'other' neu ffordd arall wedi'u grwpio mewn 'Other' yn yr tabl.

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

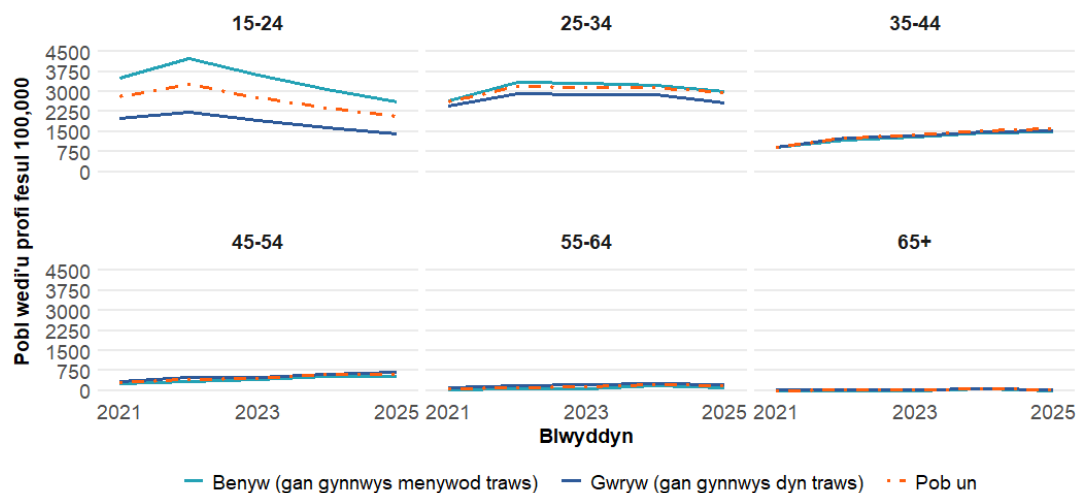
Cofnodwyd gostyngiad yn y gyfradd profi fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer y rhan fwyaf o grwpiau oedran rhwng 2024 a 2025, ac eithrio'r rhai rhwng 35 a 54 oed, lle cofnodwyd cynnydd bach (Ffigur 15). Ymhlith y rhai rhwng 15 a 24 oed y gwelwyd y gostyngiad mwyaf yn y gyfradd profi HBsAg fesul 100,000 o'r boblogaeth, gan ostwng o 2,372 i 2,117 fesul 100,000 o'r boblogaeth rhwng 2024 a 2025.

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Ffigur 15: Cyfradd profi HBsAg fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer gwasanaeth TAP, yn ôl grŵp oedran, rhywedd a blwyddyn 2021-2025, Cymru

O ran gwrthgorff HCV, y rhai rhwng 15 a 24 oed a welodd y gostyngiad mwyaf yn y gyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth, gan ostwng o 2,400 i 2,090 fesul 100,000 o'r boblogaeth rhwng 2024 a 2025 (Ffigur16).

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Ffigur16: cyfradd profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer gwasanaeth TAP yn ôl grŵp oedran, rhywedd a blwyddyn, 2021-2025, Cymru

Proffil oedran a rhyw y rhai â chanlyniad HBsAg positif / gwrthgorff HCV adweithiol

Mae proffil demograffig y rhai sy'n cael canlyniad prawf hepatitis positif neu adweithiol drwy ddefnyddio'r gwasanaeth TAP yn dangos bod:

- Canlyniadau positif ar gyfer HBsAg yn uwch ymhlith menywod a'r rhai rhwng 55 a 64 oed.
- Cyfraddau adweithedd gwrthgorff HCV yn uwch ymhlith gwrywod a'r rhai 65 oed neu'n hŷn.

Arhosodd y gyfradd HBsAg positif yn sefydlog ymhlith gwrywod a menywod 15-44 oed rhwng 2021 a 2024, gyda gostyngiad yn y gyfradd positif ymhlith gwrywod rhwng 15 a 34 oed yn 2025. Dylid trin yr amrywiad sylweddol yn y gyfradd positif ymhlith y grwpiau oedran hŷn yn ofalus oherwydd cyfraddau profi is yn gyffredinol (Ffigur 17).

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Ffigur 17: Cyfradd positif HBsAg (%) unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn 2021-2025, Cymru

Fel gyda HBsAg, roedd y gyfradd adweithedd gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth yn debyg i wrywod a menywod yn yr ystod oedran 15-44 oed, gan aros yn gymharol sefydlog dros y pum mlynedd flaenorol. Dylid trin yr amrywioldeb sylweddol yn y gyfradd adweithedd ymhlith y grwpiau oedran hŷn yn ofalus oherwydd cyfraddau profi is yn gyffredinol (Ffigur 18).

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Ffigur 18: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl grŵp oedran, rhywedd a blwyddyn, 2021-2025, Cymru

Profi a chanlyniadau positif yn ôl bwrdd iechyd preswyl

Fel y gwelwyd mewn blynyddoedd blaenorol, yn 2025, roedd profi am HBsAg a gwrthgorff HCV drwy'r gwasanaeth TAP yn fwyaf cyffredin ymhlith y rhai oedd yn byw o fewn BIP Caerdydd a'r Fro (Tabl 20). Cofnodwyd y gyfradd uchaf o ganlyniadau positif ar gyfer HBsAg yn BIP Hywel Dda (2.0%; CI 1.5-2.6), ac ar gyfer gwrthgorff HCV, yn BIP Cwm Taf Morgannwg (0.3%; CI 0.1-0.6).

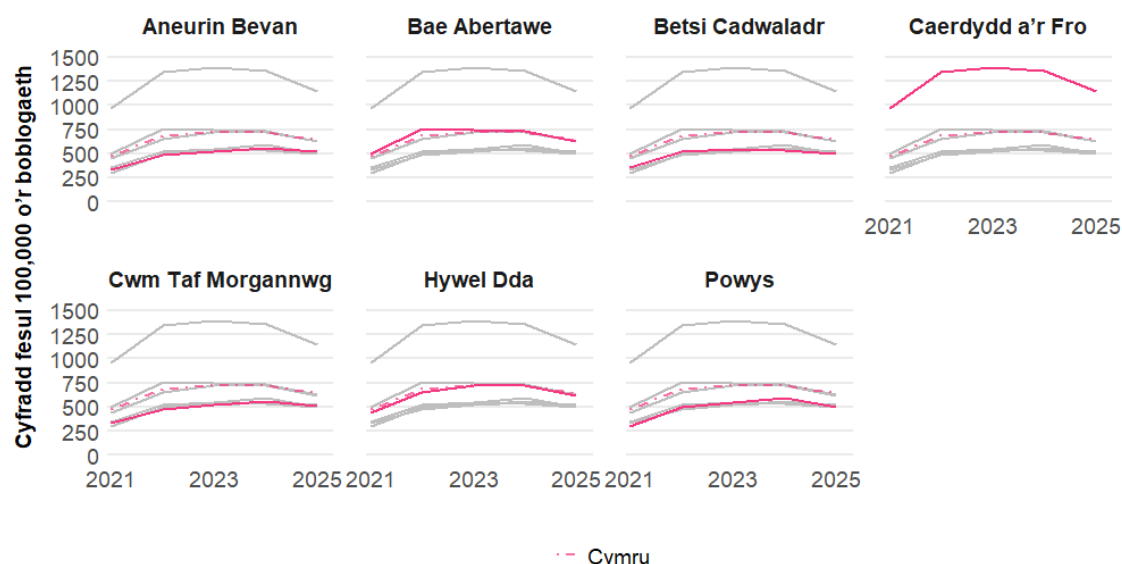
Tabl 20: Nifer yr unigolion a brofwyd am HBsAg a gwrthgorff HCV gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025

Bwrdd iechyd	Unigolion a brofwyd (HBsAg)	Unigolion unigryw a brofwyd yn bositif am HBsAg	Cyfradd positifrwydd (cyfyngau hyder 95%) ^a	Unigolion unigryw a brofwyd (gwrth-HCV)	Cyfanswm grwth-HCV adweithiol	Cyfradd adweithedd (cyfyngau hyder 95%)
Aneurin Bevan	3,165	47	1.5 (1.1–2.0)	3,123	6	0.2 (0.1–0.4)
Betsi Cadwaladr	3,467	52	1.5 (1.1–2.0)	3,397	9	0.3 (0.1–0.5)
Caerdydd a'r Fro	5,961	74	1.2 (1.0–1.6)	5,891	7	0.1 (0.1–0.2)
Cwm Taf Morgannwg	2,280	27	1.2 (0.8–1.7)	2,248	6	0.3 (0.1–0.6)
Hywel Dda	2,409	49	2.0 (1.5–2.7)	2,362	<5	0.1 (0.0–0.4)
Powys	678	10	1.5 (0.8–2.7)	673	0	0.0 (0.0–0.6)
Bae Abertawe	2,482	24	1.0 (0.7–1.4)	2,453	<5	0.2 (0.1–0.5)
Anhysbys	1,620	21	1.3 (0.8–2.0)	1,582	9	0.6 (0.3–1.1)
Cymru	22,062	304	1.4 (1.2–1.5)	21,729	45	0.2 (0.2–0.3)

^aCyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

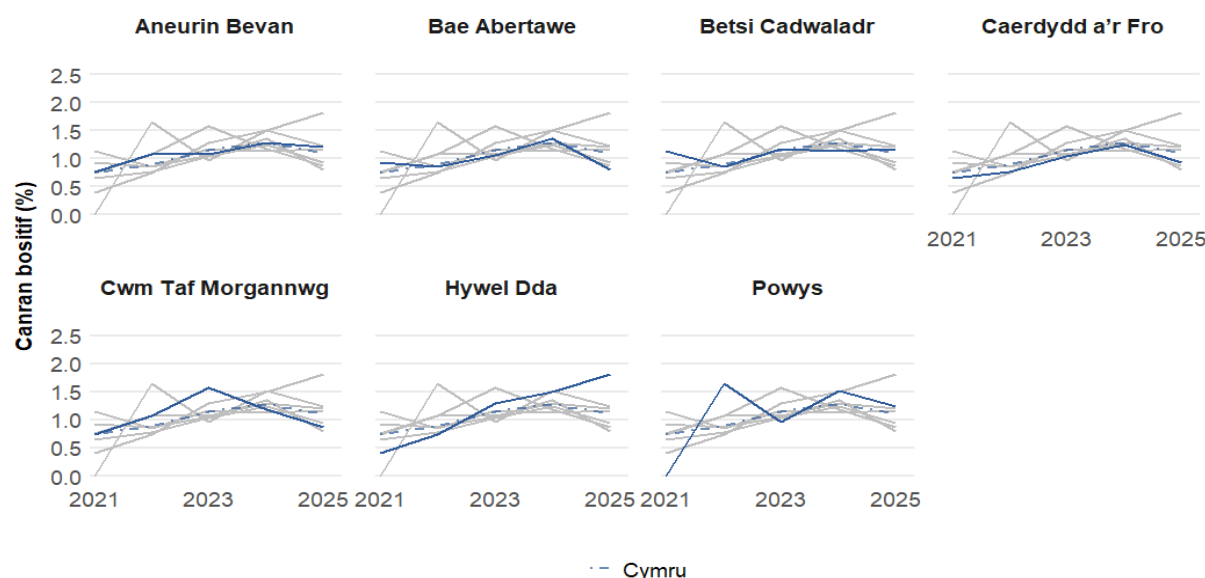
Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Gostyngodd cyfradd gyffredinol profion HBsAg fesul 100,000 o'r boblogaeth yng Nghymru o 2024-2025 ymlaen, sy'n cael ei adlewyrchu yn y tueddiadau ymhlith byrddau iechyd a ddangosir yn . Amrywiodd cyfraddau HBsAg positif yn ôl blwyddyn a bwrdd iechyd rhwng 2021 a 2025, gyda phob bwrdd iechyd yn gweld gostyngiad yn 2025, ac eithrio Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (Ffigur 20).

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

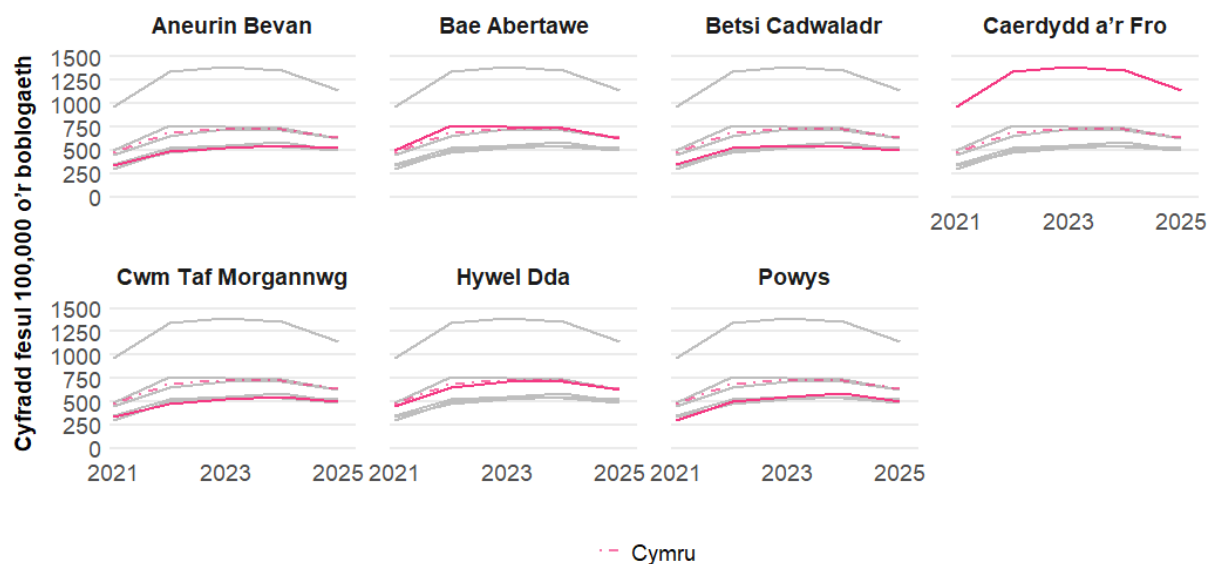
Ffigur 19: Cyfradd profi HBsAg fesul 100,000 o'r boblogaeth o unigolion sy'n defnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio, 2026

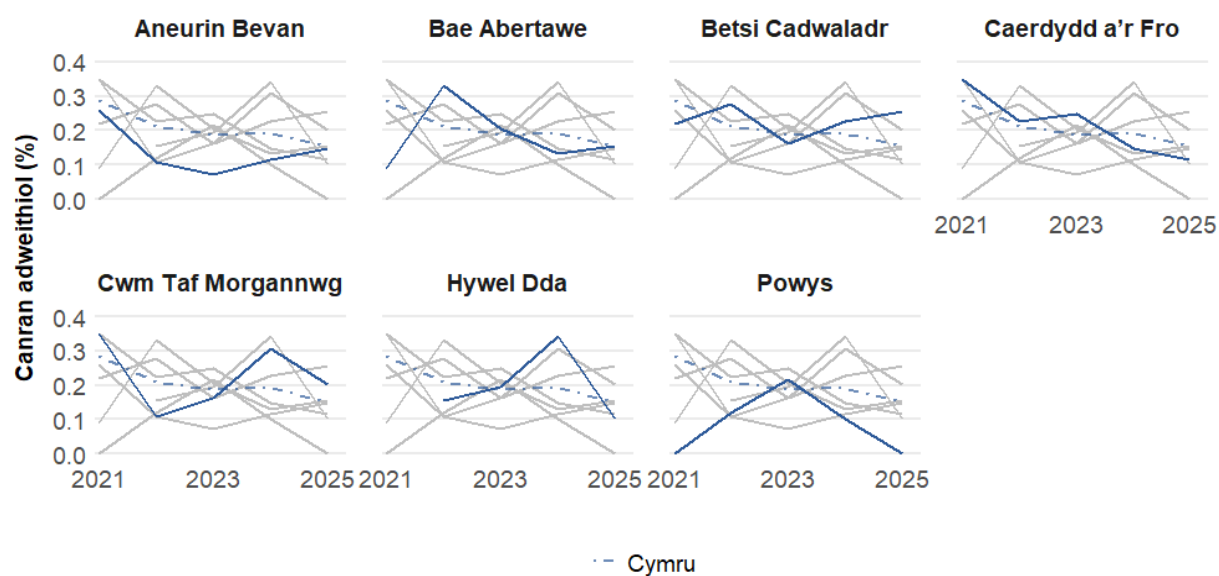
Ffigur 20: Cyfradd HBsAg positif unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)

Mae gan unigolion sy'n byw yn ardal BIP Caerdydd a'r Fro y gyfradd uchaf o brofion gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth yn gyson (Ffigur 21). Roedd cyfraddau adweithedd yn amrywio ar draws yr holl fyrddau iechyd rhwng 2021 a 2025, gyda'r rhan fwyaf o fyrddau iechyd yn nodi gostyngiad yng nghyfraddau adweithedd gwrthgorff HCV yn 2025 o'u cymharu â 2024, ac eithrio BIP Aneurin Bevan a BIP Bae Abertawe (Ffigur 22).

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Ffigur 21: Cyfradd profi gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)

Ffynhonnell: Cynllun Profi a Phostio (TAP), 2026

Ffigur 22: Adweithedd gwrthgorff HCV ar gyfer unigolion a brofwyd gan ddefnyddio'r gwasanaeth TAP, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2021-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn cynrychioli'r Bwrdd Iechyd ac mae'r llinell ddotiog yn cynrychioli cyfartaledd Cymru)

Gwasanaethau clinigol iechyd rhywiol

NODYN PWYSIG YN YMWNEUD Â CHYFLAWNDER Y DATA:

Bu newidiadau sylweddol yn y ffordd y darperir a phrosesir data am heintiau a drosglwyddir yn rhywiol (STIs) sy'n deillio o glinigau iechyd rhywiol a'r gwasanaeth Profi a Phostio yng Nghymru dros y flwyddyn ddiwethaf. Cyflwynir data yma ar gyfer y cyfnod 2015-2025 ac maent yn disodli adroddiadau a gyhoeddwyd yn flaenorol. Yn ogystal, mae problemau data systematig parhaus o fewn Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (BIPCAF) wedi arwain at dan-adrodd data clinigol ar gyfer 2025. Er bod hyn yn effeithio ar ddata lefel bwrdd iechyd ac ar ddata tueddiadau Cymru, mae dadansoddiad sensitifrwydd yn dangos bod y duedd gyffredinol o ostyngiad ym mhob haint a drosglwyddir yn rhywiol yng Nghymru yn 2025 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol yn parhau i fod yn ganfyddiad clir, ac mae holl ddata'r flwyddyn flaenorol yn gyflawn. Felly, dylid bod yn ofalus wrth ddehongli data tueddiadau diweddar BIPCAF a Chymru gyfan, a gallai'r cyfan fod yn destun newid mewn adroddiadau yn y dyfodol.

Gall unigolion sy'n mynychu clinigau iechyd rhywiol (SHCs) gael cynnig profion ar gyfer HBV a HCV os oes ganddynt symptomau neu os ydynt mewn perygl o haint. Cafodd cyfanswm o 7,622 o unigolion eu profi yn 2025. Dyma'r nifer uchaf o unigolion a brofwyd a gofnodwyd. Tabl 21).

Tabl 21: Nifer yr unigolion a brofwyd mewn clinigau iechyd rhywiol am HBsAg a gwrthgorff HCV, cyfraddau positif/adweithedd, yn ôl blwyddyn, 2015-2025, Cymru.

Blwyddyn	Unigolion a brofwyd	Unigolion unigryw a brofwyd yn bositif am HBsAg	Cyfradd positifrwydd (cyfyngau hyder 95%) ^a	Unigolion unigryw a brofwyd (gwrth-HCV)	Cyfradd adweithedd (cyfyngau hyder 95%)
2015	1,880	20	1.1 (0.7–1.6)	35	1.9 (1.3–2.6)
2016	2,514	29	1.2 (0.8–1.7)	35	1.4 (1.0–1.9)
2017	3,399	20	0.6 (0.4–0.9)	35	1.0 (0.7–1.4)
2018	3,708	14	0.4 (0.2–0.6)	20	0.5 (0.3–0.8)
2019	4,994	13	0.3 (0.2–0.4)	20	0.4 (0.3–0.6)
2020	2,891	7	0.2 (0.1–0.5)	12	0.4 (0.2–0.7)
2021	2,825	6	0.2 (0.1–0.5)	19	0.7 (0.4–1.0)
2022	4,268	11	0.3 (0.1–0.5)	8	0.2 (0.1–0.4)
2023	4,951	13	0.3 (0.2–0.4)	11	0.2 (0.1–0.4)
2024	6,556	14	0.2 (0.1–0.4)	11	0.2 (0.1–0.3)
2025	7,622	20	0.3 (0.2–0.4)	5	0.1 (0.0–0.2)

^aCyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: SWS, 2026

O'r 7,622 o unigolion a gafodd eu profi mewn SHC yn 2025, roedd 20 yn bositif am HBsAg – y nifer uchaf a gofnodwyd ers 2016 – ac roedd 5 yn adweithiol i wrthgorff HCV, sef gostyngiad o gymharu â 2024 a'r ffigur isaf ers 2016. Roedd adweithedd gwrthgorff HCV hefyd ar ei lefel isaf ers deng mlynedd.

Profi a chyfraddau positif / adweithedd yn ôl oedran a rhyw

Mae proffil oedran a rhyw yr unigolion a gafodd eu profi ac a gafodd ganlyniad positif/adweithiol o fewn SHCs yn 2025 yn cael ei ddangos yn Tabl 22. Ymhlith yr unigolion

a gafodd eu profi am HBV ac HCV mewn gwasanaethau iechyd rhywiol, roedd cyfran uwch yn wrywod (63.0%), a'r gyfran uchaf o brofion ymhlith y rhai rhwng 25 a 34 oed (32.4%). Yn 2025, roedd cyfraddau HBsAg positif yn uwch ymhlith gwrywod a'r rhai rhwng 35 a 44 oed, ac roedd cyfraddau adweithedd gwrthgorff HCV yn uwch ymhlith gwrywod a'r rhai rhwng 50 a 59 oed.

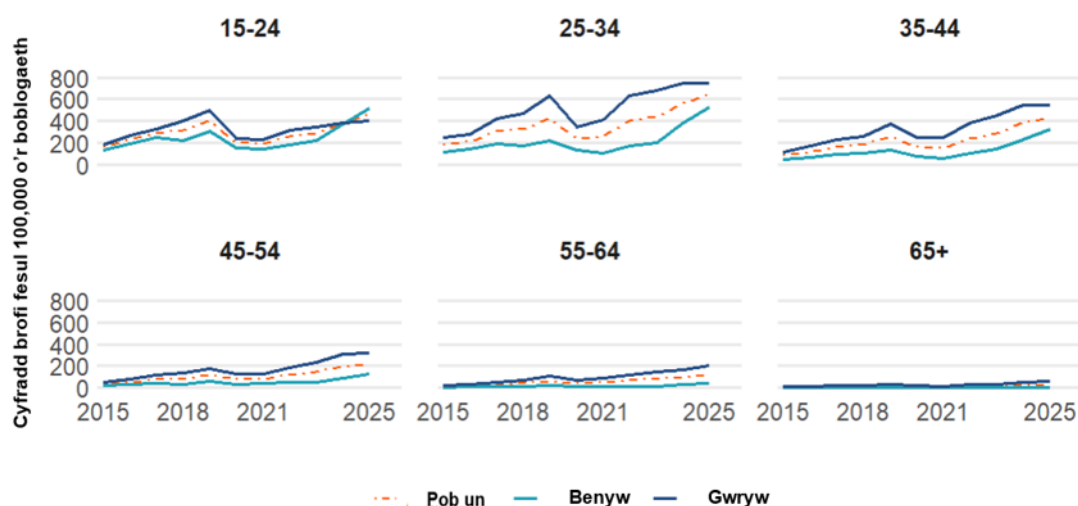
Tabl 22: Nifer yr unigolion a gafodd eu profi mewn clinigau iechyd rhywiol am HBsAg a gwrthgorff HCV, a chyfraddau positif/adweithedd, yn ôl oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025.

Demograffig	Pob un	Unigolion unigryw a brofwyd yn bositif am HBsAg	Cyfradd positifrwydd (cyfyngau hyder 95%) ^a	Cyfanswm gwrth-HCV adweithiol	Cyfradd adweithedd (cyfyngau hyder 95%)
0-14	31	0	0.0 (0.0–11.0)	0	0.0 (0.0–11.0)
15-24	1,743	5	0.3 (0.1–0.7)	0	0.0 (0.0–0.2)
25-34	2,548	<5	0.1 (0.0–0.3)	<5	0.0 (0.0–0.2)
35-44	1,731	9	0.5 (0.3–1.0)	<5	0.1 (0.0–0.4)
45-54	834	<5	0.2 (0.1–0.9)	<5	0.1 (0.0–0.7)
55-64	521	<5	0.2 (0.0–1.1)	<5	0.2 (0.0–1.1)
65+	214	0	0.0 (0.0–1.8)	0	0.0 (0.0–1.8)
Benyw	3,055	9	0.3 (0.2–0.6)	<5	0.0 (0.0–0.2)
Gwryw	4,539	11	0.2 (0.1–0.4)	<5	0.1 (0.0–0.2)
Oedran anhysbys	28	0	0.0 (0.0–12.1)	0	0.0 (0.0–12.1)

^aCyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson. Mae cyfrifon llai na 5 wedi eu masgio gyda '<5'.

Ffynhonnell: SWS, 2026

Gellir gweld y gyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth o unigolion a gafodd eu profi am HBV a HCV, yn ôl oedran a rhyw (Ffigur 23).

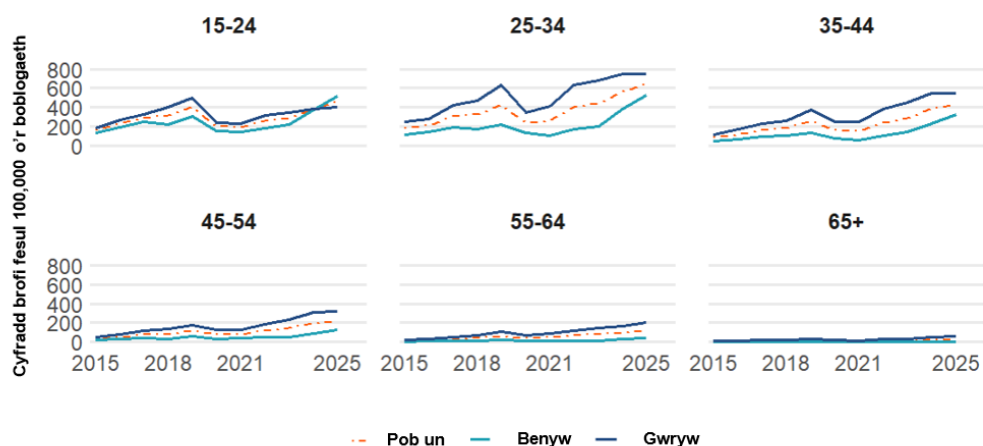

Ffynhonnell: SWS, 2026

Ffigur 23: Cyfradd brofi HBsAg a gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth mewn clinigau iechyd rhywiol, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015-2025, Cymru

Cynyddodd y gyfradd brofi fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer HBV ac HCV ar draws pob grŵp oedran rhwng 2015 a 2025. Mae'r gyfradd brofi uchaf fesul 100,000 o'r boblogaeth wedi'i weld yn gyson ymhlith y rhai rhwng 25 a 34 oed. Yn 2025, profwyd mwy o wrywod na menywod ym mhob grŵp oedran, ac eithrio'r grŵp oedran 15-24 oed.

Gellir gweld canlyniadau positif/adweithedd ar gyfer HBsAg a gwrthgorff HCV, yn ôl oedran a rhyw dros amser, yn Ffigur 23.

Ffynhonnell: SWS, 2026

Ffigur 23: Canlyniadau positif HBsAg ymhlith unigolion a brofwyd mewn clinigau iechyd rhywiol, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015-2025

Yn gyffredinol, gostyngodd canlyniadau positif ar gyfer HBsAg ar draws pob grŵp oedran rhwng 2015 a 2025. Mae cyfraddau adweithedd gwrthgorff HCV wedi gostwng ar draws y rhan fwyaf o grwpiau oedran rhwng 2015 a 2025 (Ffigur 24). Dylid trin y newidiadau sylweddol yn nhueddiadau'r cyfraddau positif, yn enwedig ymhlith grwpiau oedran hŷn, gyda gofal oherwydd y cyfraddau profi.

Ffynhonnell: SWS, 2026

* Cafodd y categori oedran 65+ ei dynnu o'r ffigur oherwydd niferoedd isel

Ffigur 24: Adweithedd gwrthgorff HCV unigolion a brofwyd mewn clinigau iechyd rhywiol, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn, 2015-2025, Cymru

Profi a chyfraddau positif/adweithedd yn ôl Bwrdd Iechyd preswyl

Roedd cyfraddau profion HBsAg positif yn amrywio ar draws byrddau iechyd rhwng 2015 a 2025, gyda'r rhan fwyaf o fyrddau iechyd yn gweld gostyngiad yn y cyfraddau HBsAg fesul 100,000 o'r boblogaeth dros y degawd. Fodd bynnag, cynyddodd y gyfradd o achosion HBsAg positif fesul 100,000 o'r boblogaeth yn 2025.

Gwelodd fyrddau iechyd ostyngiad cyffredinol yn y cyfraddau gwrthgorff HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth rhwng 2015 a 2025, ac eithrio BIP Bae Abertawe, a gofnododd gynnydd ac yna ostyngiad yn 2024 a 2025 yn y drefn honno.

Carchardai

Mae unigolion yn y carchar yn cael eu hystyried yn grŵp sydd mewn perygl o ddal hepatitis feirysol (HBV a/neu HCV) oherwydd ymddygiadau sy'n peri risg gymdeithasol ac iechyd o fewn y gymuned ac amgylcheddau carchar. Mae chwe carchar dynion yn unig yng Nghymru, a dim carchardai i fenywod. Gellir dod o hyd i fanylion am bob carchar yn Atodiad N.

Mae ystod oedran yr unigolion a gafodd eu profi am HBV a HCV yn cael ei dangos yn Tabl 23, a gallai adlewyrchu proffil oedran yr holl unigolion yn y carchar ar y pryd, gan fod profi ar sail optio allan yn arfer safonol.

Tabl 23: Oedran canolrifol ac ystod oedran unigolion a gafodd eu profi am BBVs, yn ôl carchar, 2025.

Carchar	Oedran canolrif (Ystod oed)
HMP Berwyn	36 (18-102)
HMP a YOI Parc	35 (15-88)
HMP Caerdydd	36 (19-70)
HMP Abertawe	35 (18-69)
HMP Brynbuga	46 (22-90)
HMP Prescoed	36 (19-77)
Pob carchar	36 (15-102)

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Profi am hepatitis B a hepatitis C yn ôl carchar yng Nghymru

Mae profi am HBsAg a gwrthgorff HCV mewn carchardai wedi cynyddu'n gyffredinol dros amser, ac eithrio'r cyfnod 2020-2022; fodd bynnag, cofnodwyd gostyngiad bach yn 2025, yn bennaf oherwydd llai o brofi yn CEF Caerdydd. Gellir gweld cyfanswm y profion a gynhaliwyd ym mhob carchar yn Atodiad O. Mae gwaith yn mynd rhagddo i nodi nifer yr unigolion unigryw sy'n cael eu derbyn i garchardai, ac i ddeall yn well y broses o ail-brofi mewn lleoliadau carchar. Gellir gweld cyfanswm nifer yr unigolion a brofwyd ym mhob carchar yng Nghymru dros amser yn Tabl 24.

Tabl 24: Nifer yr unigolion a gafodd eu profi am hepatitis B (HBsAg) a hepatitis C (gwrthgorff HCV a HCV PCR) yn ôl carchar, math o brawf a blwyddyn, Cymru¹⁵

Prawf	Leoliad sy'n gwneud y cais	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hepatitis B (HBsAg)	HMP Berwyn	0	0	292	663	981	470	1,066	1,402	3,809	4,578	4,415
	HMP a YOI Parc	630	981	1,471	1,011	1,255	483	205	607	737	2,235	2,983
	HMP Caerdydd	351	1,109	1,433	1,208	1,364	533	652	307	205	1,237	219
	HMP Abertawe	77	135	246	241	290	48	43	56	66	258	582
	HMP Brynbuga	73	261	76	255	300	114	224	158	192	261	210
	HMP Prescoed	105	117	201	323	375	203	275	239	294	271	210
	Cyfanswm	1,233	2,562	3,699	3,659	4,482	1,837	2,450	2,750	5,279	8,645	8,428
Hepatitis C (gwrth-HCV)	HMP Berwyn	0	0	295	667	982	456	1,066	1,371	3,794	4,567	4,412
	HMP a YOI Parc	632	988	1,472	1,015	1,255	482	201	608	743	2,237	2,983
	HMP Caerdydd	352	1,110	1,433	1,200	1,361	531	648	303	203	1,236	219
	HMP Abertawe	83	139	253	237	260	46	41	56	65	258	582
	HMP Brynbuga	74	257	76	256	299	115	225	158	192	263	210
	HMP Prescoed	101	119	199	323	376	203	276	240	294	271	210
	Cyfanswm	1,239	2,573	3,708	3,656	4,450	1,819	2,443	2,718	5,266	8,637	8,425
Hepatitis C (HCV-RNA)	HMP Berwyn	0	0	<25	37	138	146	201	277	477	658	554
	HMP a YOI Parc	51	51	77	65	99	59	47	183	82	177	229
	HMP Caerdydd	52	120	148	157	194	77	70	102	56	180	44
	HMP Abertawe	25	41	56	58	190	54	62	58	62	70	74
	HMP Brynbuga	0	5	0	<5	<5	<5	<5	<5	<5	<5	<5
	HMP Prescoed	6	6	<5	<10	<20	<10	<20	<10	<15	<10	<5
	Cyfanswm	132	221	300	327	628	345	392	606	677	1,068	893

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Diagnosis - Hepatitis B (HBsAg)

Mae cyfraddau HBsAg yn isel ar y cyfan, gyda <1.0% o'r unigolion a gafodd eu profi yn cael canlyniad positif/adweithiol ym mhob carchar ac ym mhob blwyddyn. Gwelwyd y cyfraddau uchaf o ganlyniadau HBsAg positif yn CEF Brynbuga yn 2015 ac yn CEF Abertawe yn 2018 (1.4% ac 1.2% yn y drefn honno).

Diagnosis - Hepatitis C

Mae adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith poblogaeth gyffredinol carchardai Cymru wedi amrywio ychydig rhwng 2015 a 2025, gan amrywio o 7.1% i 11.0% (Tabl 25), yn sylweddol uwch na chyfradd adweithedd gyffredinol Cymru o 2.2%. Ers 2022, mae nifer yr unigolion a gafodd ganlyniad adweithiol ar gyfer gwrthgorff HCV wedi cynyddu 1.3%, tra bod nifer yr unigolion a gafodd eu profi wedi cynyddu 2.1%.

¹⁵ Cafodd unigolion eu hadnabod gan ddefnyddio ID y claf a lleoliad y cais. Y profion a gafwyd o LIMS oedd HBsAg, gwrthgorff HCV, HCV PCR a HIV Ag/Ab. Dim ond y rhai a gafodd ganlyniad positif neu negatïf a gafodd eu cynnwys – cafodd profion â chanlyniad “Heb eu profi”, “Annigonol i brofi”, “Annilyd”, “Ataliol” neu “Canlyniad i ddilyn” eu heithrio.

Tabl 25: Nifer yr unigolion a brofwyd mewn carchardai yng Nghymru a'r gyfradd adweithedd/positif (%) ar gyfer gwrthgorff HCV a HCV-RNA, yn ôl prawf, carchar a blwyddyn.

Prawf	Leoliad sy'n gwneud y cais	Nifer positif (% Positifrwydd)										
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hepatitis C (gwrth-HCV)	HMP Berwyn	-	-	28 (9.5)	56 (8.4)	95 (9.7)	44 (9.6)	97 (9.1)	105 (7.7)	265 (7.0)	331 (7.2)	321 (7.3)
	HMP a YOI Parc	52 (8.2)	62 (6.3)	115 (7.8)	36 (3.5)	52 (4.1)	33 (6.8)	16 (8.0)	111 (18.3)	58 (7.8)	148 (6.6)	200 (6.7)
	HMP Caerdydd	54 (15.3)	143 (12.9)	200 (14.0)	138 (11.5)	176 (12.9)	78 (14.7)	78 (12.0)	41 (13.5)	40 (19.7)	129 (10.4)	31 (14.2)
	HMP Abertawe	24 (28.9)	32 (23.0)	62 (24.5)	38 (16.0)	38 (14.6)	15 (32.6)	3 (7.3)	6 (10.7)	8 (12.3)	26 (10.1)	55 (9.5)
	HMP Brynbuga	0 (0.0)	4 (1.6)	1 (1.3)	3 (1.2)	2 (0.7)	1 (0.9)	2 (0.9)	2 (1.3)	1 (0.5)	3 (1.1)	1 (0.5)
	HMP Prescoed	5 (5.0)	4 (3.4)	5 (2.5)	6 (1.9)	10 (2.7)	6 (3.0)	8 (2.9)	2 (0.8)	7 (2.4)	4 (1.5)	2 (1.0)
Cyfanswm		134 (10.8)	243 (9.4)	409 (11.0)	275 (7.5)	371 (8.3)	177 (9.7)	203 (8.3)	266 (9.8)	376 (7.1)	628 (7.3)	602 (7.1)
Hepatitis C PCR (HCV-RNA)	HMP Berwyn	-	-	10 (45.5)	15 (40.5)	20 (14.5)	41 (28.1)	56 (27.9)	62 (22.4)	76 (15.9)	89 (13.5)	50 (9.0)
	HMP a YOI Parc	28 (54.9)	32 (62.7)	37 (48.1)	18 (27.7)	34 (34.3)	12 (20.3)	10 (21.3)	35 (19.1)	15 (18.3)	21 (11.9)	28 (12.2)
	HMP Caerdydd	41 (78.8)	82 (68.3)	78 (52.7)	91 (58.0)	73 (37.6)	30 (39.0)	26 (37.1)	29 (28.4)	17 (30.4)	47 (26.1)	7 (15.9)
	HMP Abertawe	14 (56.0)	24 (58.5)	37 (66.1)	32 (55.2)	65 (34.2)	16 (29.6)	22 (35.5)	17 (29.3)	20 (32.3)	19 (27.1)	13 (17.6)
	HMP Brynbuga	-	3 (60.0)	-	0 (0.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	HMP Prescoed	2 (33.3)	5 (83.3)	1 (100.0)	1 (11.1)	1 (6.7)	2 (22.2)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
Cyfanswm		84 (63.6)	144 (65.2)	162 (54.0)	157 (48.0)	193 (30.7)	100 (29.0)	116 (29.6)	141 (23.3)	125 (18.5)	172 (16.1)	98 (11.0)

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Profodd cyfanswm o 98 o unigolion yn bositif am HCV RNA (PCR) yn 2025, sy'n cynrychioli gostyngiad o 43% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol a'r nifer isaf o unigolion a gafodd ddiagnosis newydd ers 2016. Y gyfradd bositif ar gyfer HCV PCR oedd yr isaf a gofnodwyd yn 2025, yn dilyn gostyngiad cyson a pharhaus o flwyddyn i flwyddyn ers 2015. Fodd bynnag, cynghorir bod yn ofalus wrth ddehongli tueddiadau oherwydd y gostyngiad a nodwyd o ran profi yn 2025. Yn ogystal, oherwydd unigolion yn cael eu symud ar draws y system garchardai (Cymru a Lloegr) a thros amser, ynghyd ag amrywiad sylweddol yn hyd y cyfnod yn y carchar a niferoedd isel o serodrawsnewid, nid oes cyfraddau digwyddedd cadarn ar gael.

Camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i ieched

Profi ym maes camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i ieched

Argymhellir profion optio allan rheolaidd ar gyfer BBV (HBV, HCV a HIV) o leiaf unwaith y flwyddyn, ar gyfer pawb sy'n ymwneud â gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i ieched, gan gynnwys gwasanaethau tai â chymorth a gwasanaethau digartrefedd, yn ogystal â gwasanaethau cyfiawnder troseddol yn y gymuned.^{16,17} Mae pobl sy'n chwistrellu cyffuriau, ar hyn o bryd neu ar ryw adeg yn y gorffennol, yn cynrychioli'r rhai sydd â'r risg uchaf o haint HCV. Mae Cronfa Ddata Lleihau Niwed Cymru (HRD) yn darparu system ar gyfer cofnodi gweithgarwch lleihau niwed mewn gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i ieched ledled Cymru, gan gynnwys profi a diagnosis ar gyfer hepatitis feirysol.

Cwmpas profion BBV o fewn Gwasanaethau Trin Camddefnyddio Sylweddau (KPI6)

Yn 2025-26, roedd cyfanswm o 15,567 o unigolion mewn cysylltiad â gwasanaethau trin camddefnyddio sylweddau, wedi'u cofnodi ar Gronfa Ddata Genedlaethol Cymru ar gyfer Camddefnyddio Sylweddau (WNDSM), ac angen profion BBV optio allan rheolaidd blyneddol yng Nghymru. Ledled Cymru yn 2025-26, roedd cwmpas profi ar gyfer y rhai oedd wrthi'n ymwneud â'r gwasanaethau hyn yn 39.5%, i fyny o 26.6% yn 2024-25, gydag amrywiad daearyddol sylweddol yn ôl Bwrdd Iechyd preswyl (Tabl 26).

---

¹⁶ Llywodraeth Cymru. 2017. [Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC/2017/048](#)

¹⁷ Dechreuwyd casglu data sgrinio ar gyfer BBV ym mis Ebrill 2016; fodd bynnag, cychwynnwyd profion cadarnhau HCV-RNA gan ddefnyddio prawf smotyn gwaed sych yn 2018. Gan nad yw 2016 yn cynrychioli blwyddyn lawn o brofi, adroddir ar ddata o 2017 ymlaen.

Tabl 26: Cwmpas profion Hepatitis C ar gyfer unigolion sy'n ymwneud â gwasanaethau trin camddefnyddio sylweddau, yn ôl Awdurdod Lleol a Bwrdd Cynllunio Ardal Camddefnyddio Sylweddau, 2025-26

	Nifer y cleientiaid presennol ar WNDSM	Nifer wedi derbyn cynnig prawf hcv	% wedi derbyn cynnig prawf hcv	Nifer a brofwyd am HCV wedi eu paru â WNDSM	% a brofwyd am HCV wedi eu paru â WNDSM (KPI)
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
Castell-nedd Port Talbot(1)	654	290	44.3	240	36.7
Abertawe (1)	1,119	612	54.7	600	53.6
Gorllewin y Bae	1,773	902	50.9	840	47.4
Caerdydd	2,227	1,065	47.8	822	36.9
Bro Morgannwg	552	476	86.2	457	82.8
Caerdydd a'r Fro	2,779	1,541	55.5	1,279	46.0
Pen-y-bont ar Ogwr (1)	249	106	42.6	102	41.0
Merthyr	677	245	36.2	233	34.4
RCT	1,861	705	37.9	648	34.8
Cwm Taf Morgannwg	2,787	1,056	37.9	983	35.3
Sir Gaerfyrddin	636	727	114.3	636	100.0
Ceredigion	343	149	43.4	142	41.4
Sir Benfro	383	80	20.9	77	20.1
Dyfed	1,362	956	70.2	855	62.8
Blaenau Gwent	334	145	43.4	137	41.0
Caerffili	778	379	48.7	368	47.3
Sir Fynwy	310	149	48.1	133	42.9
Casnewydd	861	394	45.8	367	42.6
Torfaen	351	179	51.0	173	49.3
Gwent	2,634	1,246	47.3	1,178	44.7
Conwy	588	73	12.4	72	12.2
Sir Ddinbych	416	202	48.6	187	45.0
Sir y Fflint	750	30	4.0	29	3.9
Gwynedd	810	115	14.2	110	13.6
Wrecsam	574	172	30.0	154	26.8
Ynys Mon	560	199	35.5	123	22.0
Gogledd Cymru	3,698	791	21.4	675	18.3
Powys	534	422	79.0	344	64.4
Powys	534	422	79.0	344	64.4
Cymru	15,567	6,914	44.4	6,154	39.5

(a) Mae nifer y cleientiaid presennol yn seiliedig ar nifer yr unigolion sydd yn agored i ddarparwr triniaeth cyffuriau/alcohol ar 1 Ebrill 2025

(b) Mae nifer y profion a gynigir yn seiliedig ar y nifer sy'n gwrthod prawf neu'n derbyn prawf, lle mae cyfatebiaeth hefyd â'r WNDSM.

(c) Nifer wedi derbyn cynnig / Nifer y cleientiaid cyfredol * 100

(d) Nifer y cleientiaid sy'n ymddangos ar y gronfa ddata lleihau niwed gyda dyddiad rhwng 1 Ebrill 2024 a 31 Mawrth 2025, a lle mae cofnod

(e) Nifer a brofwyd am HCV wedi eu paru / Nifer y cleientiaid cyfredol * 100

(1) Mae asiantaethau yn yr ardal hon yn trosglwyddo i System Wybodaeth Gofal Cymunedol Cymru (WCCIS) ac nid ydynt wedi gallu cyflwyno data rheolaidd. Mae'n debygol bod y ffigur wedi'i dan-adrodd oherwydd y problemau gyda thynnu'r data o system WCCIS.

Ffynhonnell: HRD ac WNDSM, DCHW, 2026

Diagnosis ym maes camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechedd

HBsAg

Ledled Cymru, ym mhob blwyddyn rhwng 2016 a 2025, cafodd <1% o'r unigolion a oedd yn ymwneud â gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechedd, brawf HBsAg positif.

Profi am HCV, adweithedd gwrthgorff HCV a chyfradd bositif HCV-RNA

Ar draws pob gwasanaeth camddefnyddio sylweddau (SMS) a gwasanaethau perthynol i iechedd yng Nghymru yn 2025, roedd cyfran yr adweithedd ar gyfer gwrthgorff HCV yn 5.9% (Tabl 27) gan gynnal tuedd ar i lawr ers 2022 (16.0%). Ymhlith unigolion a gafodd eu profi am wrthgorff HCV ac nad oedd ganddynt hanes blaenorol o haint, mae lefelau adweithedd hefyd wedi gostwng yn gyson ers 2022, o 12.0% i 3.1% yn 2025. Gallai'r gostyngiad yn y cyfraddau adweithedd fod yn bennaf oherwydd cynnydd yn nifer yr unigolion a brofwyd, gan fod nifer yr unigolion â chanlyniad adweithiol yn parhau i fod yn gymharol gyson â blynyddoedd blaenorol.

Tabl 27: Canlyniadau profion HCV ar gyfer cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechedd, yn ôl blwyddyn

Blwyddyn	Cyfanswm a sgriniwyd am gwrth-HCV ^a	Cyfanswm grwth-HCV adweithiol (% adweithiol)	Unigolion a brofwyd am grwth-HCV heb haint blaenorol ^a	Ymatebol i wrthgyrff HCV o'r newydd (% yn adweithiol)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA ^a	Cyfanswm HCV-RNA positif (% positif)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA heb haint blaenorol ^a	Newly HCV-RNA positive (% positive)
2017	1,336	241 (18)	1,336	241 (18)	281	108 (38.4)	281	108 (38.4)
2018	2,527	455 (18)	2,497	419 (16.8)	532	128 (24.1)	499	107 (21.4)
2019	3,475	584 (16.8)	3,391	483 (14.2)	1,218	223 (18.3)	1,116	175 (15.7)
2020	1,096	143 (13)	1,073	107 (10)	362	63 (17.4)	298	45 (15.1)
2021	1,508	201 (13.3)	1,447	146 (10.1)	737	104 (14.1)	602	64 (10.6)
2022	2,582	414 (16)	2,499	299 (12)	1,224	148 (12.1)	1,017	104 (10.2)
2023	5,487	660 (12)	5,268	407 (7.7)	2,194	224 (10.2)	1,697	126 (7.4)
2024	5,798	530 (9.1)	5,599	306 (5.5)	2,127	168 (7.9)	1,610	89 (5.5)
2025	7,329	435 (5.9)	7,143	220 (3.1)	1,952	149 (7.6)	1,372	69 (5)

^a Gyda chanlyniad prawf dilys wedi'i godnodi HRD

Ffynhonnell HRD, 2026

Gostyngodd nifer yr unigolion a gafodd eu profi am HCV-RNA ychydig yn 2025 o'i gymharu â'r ddwy flynedd flaenorol. Mae canlyniadau positif ar gyfer HCV-RNA wedi gostwng yn barhaus ers 2020, o 17.4% i 7.6% ymhlith yr holl unigolion a gafodd eu profi, ac o 15.1% i 5.0% ar gyfer unigolion a gafodd ganlyniad positif am y tro cyntaf.

O'i gymharu â'r holl unigolion a gafodd brawf gwrthgorff HCV dilys mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechedd, yn 2025 roedd adweithedd gwrthgorff HCV fwy na phedair gwaith yn uwch ymhlith y rhai a nodwyd fel pobl sy'n chwistrellu cyffuriau (PWID), sef y boblogaeth sydd â'r risg uchaf o haint a throsglwyddiad HCV (Tabl 28). Roedd canlyniadau positif ar gyfer HCV-RNA yn fwy na dwywaith yn uwch yn y grŵp hwn o gymharu â'r holl unigolion a gafodd eu profi mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechedd yn 2025. D.S. Mae materion yn ymwneud ag ansawdd data yn parhau o ran adrodd yn gyson ar statws defnyddio cyffuriau trwy chwistrellu ar gyfer yr holl unigolion sy'n ymwneud â SMS a gwasanaethau perthynol i iechedd. Oherwydd hyn, gallai

statws defnydd cyfredol a hanesyddol o gyffuriau drwy chwistrellu fod yn destun tan- adrodd.

Tabl 28: Canlyniadau profion HCV ar gyfer PWID seicoweithredol ar hyn o bryd a'r rhai sydd wedi rhoi'r gorau i wneud hynny'n ddiweddar (wedi chwistrellu yn y 12 mis diwethaf), yn ôl blwyddyn

Blwyddyn	Cyfanswm a sgriniwyd am gwrth-HCV ^a	Cyfanswm grwth-HCV adweithiol (% adweithiol)	Cyfanswm a brofwyd am HCV-RNA ^a	Cyfanswm HCV-RNA positif (% positif)
2017	288	103 (35.8)	80	38 (47.5)
2018	857	282 (32.9)	168	71 (42.3)
2019	875	326 (37.3)	409	149 (36.4)
2020	267	59 (22.1)	113	34 (30.1)
2021	335	70 (20.9)	206	47 (22.8)
2022	389	111 (28.5)	281	47 (16.7)
2023	518	152 (29.3)	425	71 (16.7)
2024	461	105 (22.8)	356	52 (14.6)
2025	596	147 (24.7)	441	70 (15.9)

^a Yn cynnwys unigolion sydd wedi adrodd eu bod yn chwistrellu sylweddau seicoweithredol yn unig (h.y. opioidau neu gyffuriau adfywiol) gyda chanlyniad prawf dilys wedi'i gofnodi ar HRD.

Ffynhonnell HRD, 2026

Profi a diagnosis HCV yn ôl grŵp oedran a rhyw

Yn 2025, unigolion rhwng 35 a 44 oed gafodd y nifer fwyaf o brofion gwrthgorff HCV a HCV-RNA o gymharu â grwpiau oedran eraill, yn gyffredinol ac ymhlith unigolion heb unrhyw hanes blaenorol o haint (Tabl 29). Fodd bynnag, roedd adweithedd gwrthgorff HCV ar ei uchaf ymhlith unigolion rhwng 45 a 54 oed, tra bod canlyniadau positif ar gyfer HCV-RNA ar eu huchaf yn y grŵp oedran 35-44 ar gyfer yr holl unigolion a gafodd eu profi, ac yn y grŵp 55-64 oed ar gyfer unigolion a gafodd ganlyniad positif am y tro cyntaf yn 2025.

Tabl 29: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi am wrthgorff HCV, nifer y rhai a gafodd eu profi am HCV-RNA, a chyfraddau adweithedd/positif, yn ôl grŵp oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025

Demograffig ^a	Cyfanswm a sgriniwyd am gwrth-HCV ^b	Cyfanswm grwth-HCV adweithiol (% adweithiol)	Unigolion a brofwyd am gwrth-HCV heb haint blaenorol ^b	Ymatebol i wrthgyrff HCV o'r newydd (% yn adweithiol)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA ^b	Cyfanswm HCV-RNA positif (% positif)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA heb haint blaenorol ^b	Canlyniad HCV-RNA positif o'r newydd (% positif)
15-24	545	<5	545	<5	65	<5	65	<5
25-34	1,380	46 (3.3)	1,356	22 (1.6)	290	21 (7.2)	233	9 (3.9)
35-44	2,155	142 (6.6)	2,100	66 (3.1)	691	59 (8.5)	455	22 (4.8)
45-54	1,712	159 (9.3)	1,645	84 (5.1)	582	48 (8.2)	386	21 (5.4)
55-64	911	66 (7.2)	879	37 (4.2)	265	17 (6.4)	182	13 (7.1)
65+	621	20 (3.2)	614	10 (1.6)	57	<5	50	<5
Benyw	2,499	131 (5.2)	2,445	70 (2.9)	609	44 (7.2)	419	22 (5.3)
Gwryw	4,821	303 (6.3)	4,690	149 (3.2)	1,340	105 (7.8)	951	46 (4.8)

^a Mae unigolion traws wedi'u tynnu o'r tabl hwn oherwydd niferoedd isel.

^b Gyda chanlyniad prawf dilys wedi'i godnodi ar HRD

Ffynhonnell HRD, 2026

Profwyd bron i ddwywaith cymaint o wrywod â menywod; fodd bynnag, mae'r gwahaniaethau o ran adweithedd a chanlyniadau positif yn fach. Roedd adweithedd gwrthgorff HCV ychydig yn uwch ymhlith gwrywod, gan gynnwys y rhai a gafodd eu profi heb unrhyw haint blaenorol. Roedd canlyniadau positif ar gyfer HCV-RNA ychydig yn uwch ymhlith gwrywod o blith yr holl unigolion a gafodd eu profi am HCV-RNA. Fodd bynnag, roedd y gyfradd positif ar gyfer HCV-RNA ymhlith y rhai heb haint blaenorol ychydig yn uwch (5.3%) ymhlith menywod. Gallai hyn ddangos bod angen gwella profi ymhlith menywod.

Ymhlith unigolion a adroddodd eu bod wedi chwistrellu sylweddau seicoweithredol yn ddiweddar, gwelwyd tuedd debyg, gyda'r lefelau uchaf o brofi ymhlith unigolion rhwng 34 a 44 oed, ond y lefelau uchaf o adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith y grŵp oedran 45-54. Fodd bynnag, gwelwyd y gyfradd uchaf o ganlyniadau positif ar gyfer HCV-RNA yn y grŵp oedran 25-34.

Ymhlith y boblogaeth hon o PWID, cafodd bron i dair gwaith yn fwy o wrywod brawf gwrthgorff HCV o gymharu â menywod (Tabl 30). Roedd cyfraddau adweithedd gwrthgorff HCV ychydig yn uwch ymhlith menywod (24.8%) nag ymhlith gwrywod (24.6%). Roedd dwbl y gwrywod wedi cael prawf HCV-RNA, ac roedd cyfraddau positif yn uwch ymhlith gwrywod nag ymhlith menywod.

Tabl 30: Canlyniadau profion HCV ar gyfer PWID seicoweithredol ar hyn o bryd a'r rhai sydd wedi rhoi'r gorau i wneud hynny'n ddiweddar (wedi chwistrellu yn y 12 mis diwethaf), yn ôl grŵp oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025

Demograffig ^a	Cyfanswm a sgriniwyd am gwrth-HCV ^b	Cyfanswm grwth-HCV adweithiol (% adwethiol)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA ^b	Cyfanswm HCV-RNA positif (% positif)
25-34	86	20 (23.3)	49	11 (22.4)
35-44	238	54 (22.7)	191	32 (16.8)
45-54	211	49 (23.2)	149	25 (16.8)
55-64	48	20 (41.7)	37	<5
65+	8	<5	10	<5
Benyw	153	38 (24.8)	149	21 (14.1)
Grwyr	443	109 (24.6)	292	49 (16.8)

^a Mae unigolion dan 25 oed wedi'u tynnu o'r tabl hwn oherwydd niferoedd isel.

^b Yn cynnwys unigolion sydd wedi adrodd eu bod yn chwistrellu sylweddau seicoweithredol yn unig (h.y opioidau neu gyffuriau adfywiol) gyda chanlyniad prawf dilys wedi'i gofnodi ar HRD.

Ffynhonnell HRD, 2026

Dangosir proffil demograffig a risg manylach ar gyfer yr holl unigolion sy'n cael prawf gwrthgorff HCV yn 2025 yn Tabl 31.

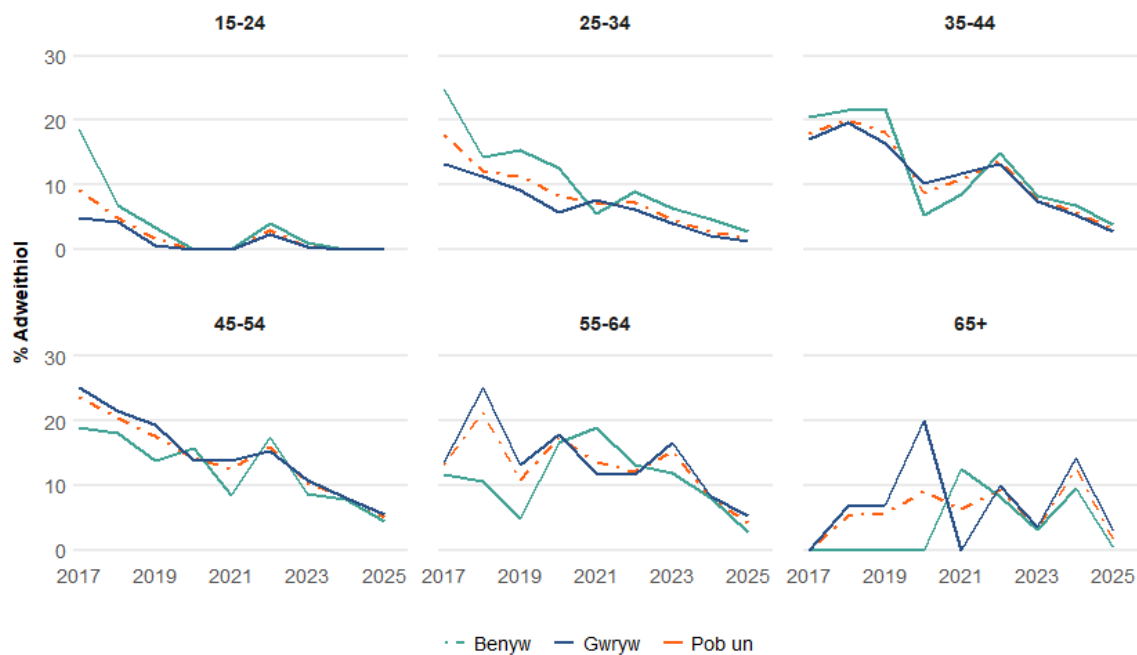
Tabl 31: Cyfran yr unigolion sy'n cael profion HCV drwy wasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd, a chyfran y rhai sy'n adweithio i wrthgorff HCV yn ôl demograffig a ffactorau risg, 2025

Demograffig / Grwp ffactorau risg		Unigolion sydd wedi'u sgrinio am wrth-HCV			Nifer a chufan gwrth-HCV adweithiol				
		Unigolion sydd ag ymateb wedi'i gofnodi	Unigolion yn y grwp	(%)	Unigolion sydd wedi'u sgrinio gyda chanlyniadau gwrth-HCV dilys	Unigolion sy'n cael prawf positif	Unigolion â phrawf adweithiol cyntaf ar gyfer gwrthgyrff HCV (%)		(%)
Cyfanswm yr Unigolion a Brofiwyd	Cyfanswm yr Unigolion a Brofiwyd	7,826	7,826	100.0	7303	400	5.5	214	2.9
Oed	O dan 25	7,826	548	7.0	548	<5	-	<5	-
	25-49 oed	7,826	4,862	62.1	4492	252	5.6	133	3
	50 oed ac yn hŷn	7,826	2,416	30.9	2263	147	6.5	81	3.6
Rhyw	Gwryw	7,826	5,153	65.8	4808	283	5.9	147	3.1
	Benyw	7,826	2,668	34.1	2490	117	4.7	67	2.7
Defnyddio Sylweddau	Wedi defnyddio cyffuriau*	5,674	3,016	53.2	2615	242	9.3	105	4
	Wedi chwistrellu cyffuriau*	5,536	1,217	22.0	926	184	19.9	72	7.8
	Injected drugs in last 12 months*	5,451	870	16.0	654	131	20	44	6.7
Swyledau wedi'u chwistrellu (yn y 12 mis diwethaf)	Chwistrellu cyffur adfywiol	926	368	39.7	368	82	22.3	21	5.7
	Chwistrellu opioidau	926	527	56.9	527	120	22.8	39	7.4
	Injected stimulants and opioids	926	308	33.3	308	71	23.1	16	5.2
	Chwistrellu IPED	926	90	9.7	90	<5	-	<5	-
Hyd chwistrellu	Newydd (<36 mis)	926	52	5.6	52	8	15.4	<5	-
	3-10 mlynedd	926	187	20.2	187	24	12.8	8	4.3
	>10 mlynedd	926	407	44.0	407	94	23.1	30	7.4
Amlder chwistrellu	Chwistrellu bob dydd	926	435	47.0	435	91	20.9	28	6.4
	Nid yw'n chwistrellu bob dydd	926	346	37.4	346	59	17.1	21	6.1
Carchar	Wedi bod yn y carchar*	5,453	1,074	19.7	852	118	13.8	44	5.2
	Wedi defnyddio cyffuriau yn y carchar	794	290	36.5	290	49	16.9	12	4.1
	Wedi chwistrellu cyffuriau yn y carchar	794	21	2.6	21	7	33.3	<5	-
Hanes Rhyw	Wedi cael rhyw yn y 12 mis diwethaf*	5,440	2,421	44.5	2205	121	5.5	52	2.4
Proffil economaidd cymdeithasol	Dim-cartref sefydlog (gan gynnwys NFA)	3,906	853	21.8	853	78	9.1	37	4.3
	NFA	3,906	475	12.2	475	44	9.3	22	4.6
	Anghyflogedig	2,092	1,318	63.0	1318	122	9.3	38	2.9

* Yn cyferirio at gwestiynau ffactor risg sylfaenol ar y HRD

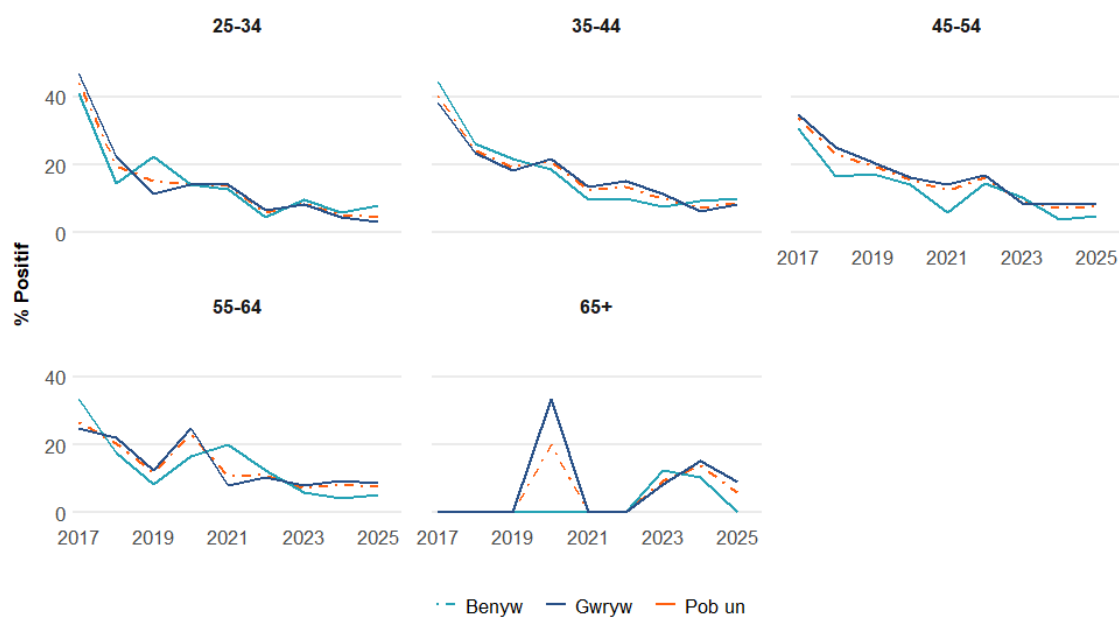
Ffynhonnell HRD, 2026

Dangosir y gyfradd adweithedd ar gyfer gwrthgorff HCV (cyfran (%) o brofion a oedd yn adweithiol) a'r gyfradd positif ar gyfer HCV-RNA, ymhlith y rhai heb hanes blaenorol o haint, yn Ffigur 25 a Ffigur 26 yn ôl grŵp oedran a rhyw. Yn 2025, gostyngodd cyfraddau adweithedd gwrthgorff HCV ar draws pob grŵp oedran o fewn pob rhyw, rhywbeth a allai fod yn gysylltiedig â'r cynnydd yng nghyfanswm yr unigolion a gafodd eu profi. Fodd bynnag, gwelwyd cynnydd bach yn y cyfraddau HCV-RNA positif ymhlith unigolion yn y grwpiau oedran 35-44 a 45-54, gyda menywod hefyd yn dangos cynnydd yn y gyfradd positif yng ngrŵp oedran 25-34.

Ffynhonnell HRD, 2026

Ffigur 25: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi, heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn y prawf, 2017-2025, Cymru

^a Mae unigolion rhwng 15 a 24 oed wedi'u tynnu o ffigur (b) oherwydd niferoedd isel.

Ffynhonnell HRD, 2026

Ffigur 26: Cyfradd HCV-RNA positif ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi, heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl grŵp oedran^a, rhyw, a blwyddyn y prawf, 2017-2025, Cymru

Profi a diagnosis HCV yn ôl bwrdd iechyd preswyl

Amrywiodd nifer yr unigolion a gafodd eu profi mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd yn 2025, ynghyd â'r adweithedd ar gyfer gwrthgorff HCV a'r canlyniadau HCV-RNA positif cysylltiedig, yn ôl bwrdd iechyd preswyl (Tabl 32).

BIP Bae Abertawe a brofodd y nifer uchaf o unigolion am wrthgorff HCV, ac yna BIP Aneurin Bevan; roedd hynny'n gyffredinol ac ymhlith unigolion heb unrhyw hanes blaenorol o haint. Yn 2025, cyfradd gyfartalog adweithedd ar gyfer gwrthgorff HCV yng Nghymru oedd 5.9% ymhlith yr holl unigolion a gafodd eu profi o fewn SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd, a 3.1% ymhlith y rhai heb unrhyw hanes blaenorol o haint. Gwelwyd y cyfraddau uchaf o adweithedd ar gyfer gwrthgorff HCV yn BIP Betsi Cadwaladr a BIP Cwm Taf Morgannwg, tra gwelwyd y cyfraddau isaf yn BIA Powys a BIP Aneurin Bevan.

Tabl 32: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi am wrthgorff HCV, nifer y rhai a gafodd eu profi am HCV-RNA, a chyfraddau adweithedd/positif, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru

Bwrdd Iechyd ^a	Cyfanswm a sgriniwyd am gwrth-HCV ^b	Cyfanswm grwth-HCV adweithiol (% adweithiol)	Unigolion a brofwyd am grwth-HCV heb haint blaenorol ^b	Ymatebol i wrthgyrff HCV o'r newydd (% yn adweithiol)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA ^b	Cyfanswm HCV-RNA positif (% positif)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA heb haint blaenorol ^b	Canlyniad HCV-RNA positif o'r newydd (% positif)
Aneurin Bevan	1,725	43 (2.5)	1,712	21 (1.2)	154	18 (11.7)	56	6 (10.7)
Betsi Cadwaladr	728	66 (9.1)	715	46 (6.4)	108	30 (27.8)	56	17 (30.4)
Caerdydd a'r Fro	1,161	61 (5.3)	1,142	30 (2.6)	427	24 (5.6)	373	8 (2.1)
Cwm Taf Morgannwg	978	84 (8.6)	942	48 (5.1)	752	21 (2.8)	706	11 (1.6)
Hywel Dda	240	<15	239	<15	37	<5	32	<5
Powys	259	<5	256	<5	20	<5	13	<5
Bae Abertawe	2,213	163 (7.4)	2,112	64 (3)	453	51 (11.3)	135	25 (18.5)
Cymru	7,329	435 (5.9)	7,143	220 (3.1)	1,952	149 (7.6)	1,372	69 (5)

^a Mae unrhyw fyrddau iechyd preswyllo anhybys wedi'u hamcangyfrif fel y bwrdd iechyd lle cynhaliwyd y prawf. Mae unigolion sy'n byw y tu allan i Gymru wedi'u tynnu o'r tabl hwn.

^b Gyda chanlyniad prawf dilys wedi'i godnodi HRD

Ffynhonnell HRD, 2026

Cafodd BIP Cwm Taf Morgannwg y nifer uchaf o unigolion a gafodd eu profi am HCV-RNA yn 2025, gan ddilyn gyda BIP Bae Abertawe a BIP Caerdydd a'r Fro. Cyfradd gyfartalog HCV-RNA positif yng Nghymru oedd 7.6% yn 2025. Er bod nifer yr unigolion a gafodd eu profi yn un o'r isaf, gwelwyd y gyfradd positif uchaf yn BIP Betsi Cadwaladr, sef 27.8% yn gyffredinol a 30.4% ymhlith unigolion heb haint blaenorol.

Ymhlith y rhai sy'n PWID cyfredol neu ddiweddar (wedi chwistrellu sylweddau seicoweithredol yn y 12 mis diwethaf), cofnodwyd y niferoedd uchaf o brofion gwrthgorff HCV a HCV-RNA yn y BIPau canlynol: Caerdydd a'r Fro, Cwm Taf Morgannwg ac Aneurin Bevan. Roedd adweithedd gwrthgorff HCV ar ei uchaf yn BIP Bae Abertawe ar 34.4%, tra bod canlyniadau positif ar gyfer HCV-RNA ar eu huchaf yn BIP Betsi Cadwaladr ar 27.9% (Tabl 33). ***Gallai gwahaniaethau o ran profi a chanlyniadau yn y grŵp hwn o PWID fod o ganlyniad i gasglu data ar ffactorau risg yn anghyson / materion ansawdd data gan wasanaethau ar draws byrddau iechyd; felly, dylid eu dehongli'n ofalus.***

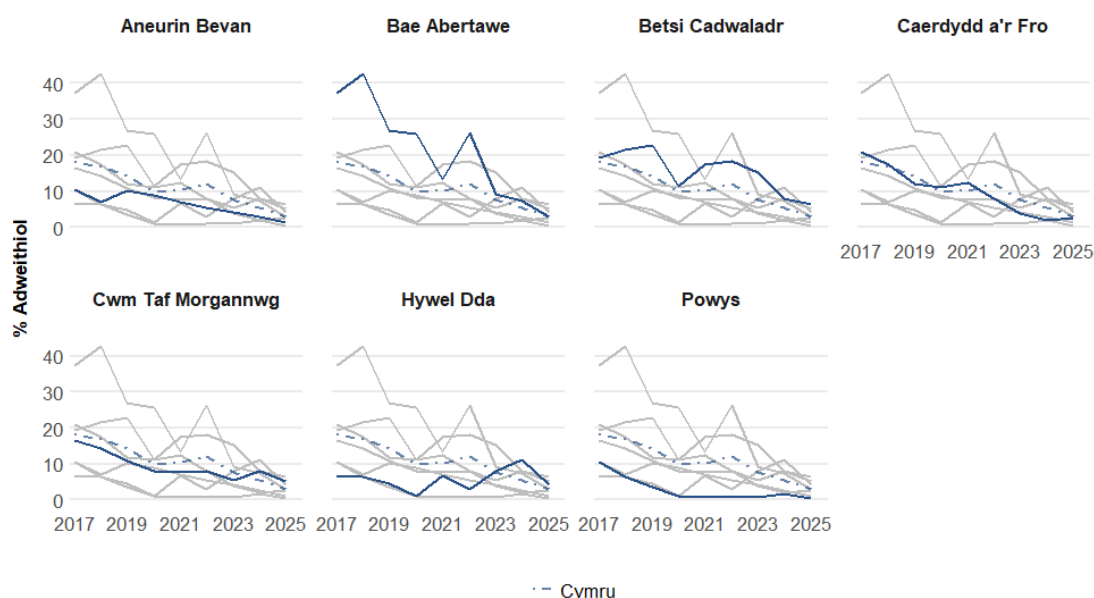
Tabl 33: Canlyniadau profion HCV ar gyfer PWID cyfredol neu ddiweddar (wedi chwistrellu sylweddau seicoweithredol yn y 12 mis diwethaf), yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru

Bwrdd Iechyd	Cyfanswm a sgriniwyd am gwrth-HCV ^a	Cyfanswm grwth-HCV adweithiol (% adweithiol)	Unigolion a brofwyd am HCV-RNA ^a	Cyfanswm HCV-RNA positif (% positif)
Aneurin Bevan	112	17 (15.2)	54	10 (18.5)
Betsi Cadwaladr	56	16 (28.6)	43	12 (27.9)
Caerdydd a'r Fro	134	36 (26.9)	105	19 (18.1)
Cwm Taf Morgannwg	122	33 (27)	101	11 (10.9)
Hywel Dda	22	<5	8	<5
Powys	28	<5	6	<5
Bae Abertawe	122	42 (34.4)	124	15 (12.1)
Cymru	596	147 (24.7)	441	70 (15.9)

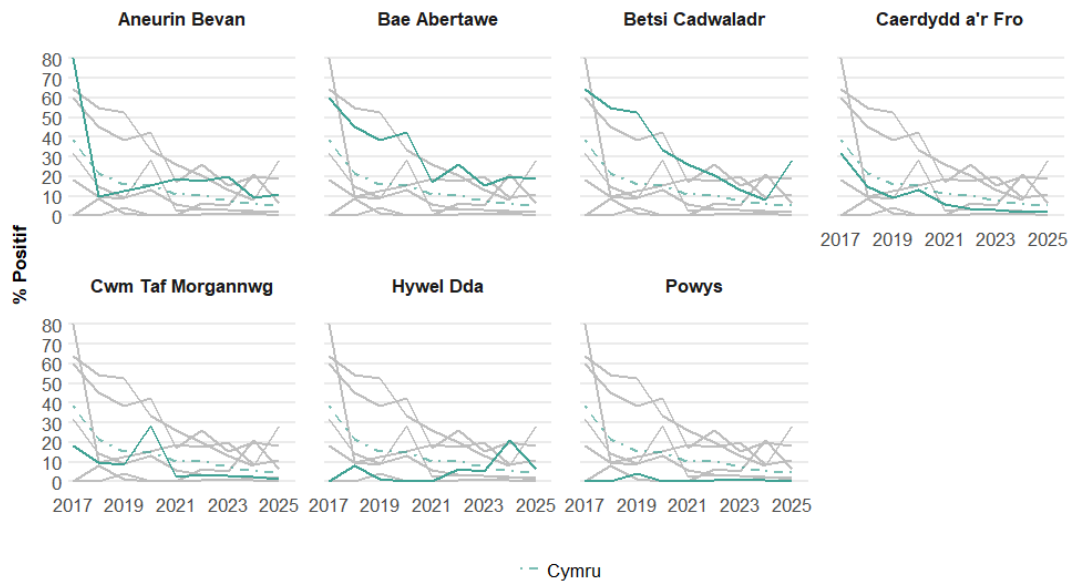
^a Yn cynnwys unigolion sydd wedi adrodd eu bod yn chwistrellu sylweddau seicoweithredol yn unig (h.y opioïdau neu gyffuriau adfywiol) gyda chanlyniad prawf dilyys wedi'i gofnodi ar HRD.

Ffynhonnell HRD, 2026

Ers 2017, mae gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd yn y rhan fwyaf o fyrddau iechyd wedi gweld gostyngiad yn y gyfran o unigolion sy'n cael canlyniad cyntaf sy'n adweithiol i wrthgorff HCV neu'n HCV-RNA positif, gydag ychydig o amrywiad dros y blynyddoedd (Ffigur 27 a Ffigur 28). Yn 2025, gwelodd BIP Caerdydd a'r Fro gynnydd bach yn adweithedd gwrthgorff HCV o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, er bod y gyfradd yn parhau i fod yn is nag yn y rhan fwyaf o flynyddoedd blaenorol. Gwelodd yr holl fyrddau iechyd eraill ostyngiad, gyda'r rhan fwyaf yn gweld y gyfradd adweithedd isaf ers 2017, ac eithrio BIP Hywel Dda.

Ffigur 27: Cyfradd adweithedd gwrthgorff HCV ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd eu profi, heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn y prawf, 2017-2025, Cymru (Mae'r llinell fras yn dynodi'r Bwrdd Iechyd, ac mae'r llinell ddotiog yn dynodi cyfartaledd Cymru)

Ffynhonnell HRD, 2026

Ffigur 28: Cyfradd canlyniadau positif HCV-RNA ymhlith cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechedd a gafodd eu profi heb unrhyw hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechedd a blwyddyn y prawf, 2017-2025 (Mae'r llinell fras yn dynodi'r bwrdd iechedd, ac mae'r llinell ddotiog yn dynodi cyfartaledd Cymru)

Mae canlyniadau positif ar gyfer HCV-RNA wedi gostwng yn gyffredinol ers 2017 ymhlith unigolion a gafodd eu profi mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechedd; fodd bynnag, gwelwyd cynnydd yn y gyfradd positif yn ardaloedd Aneurin Bevan, Betsi Cadwaladr, a Chaerdydd a'r Fro yn 2025 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Roedd y cynnydd mewn canlyniadau positif yn amlwg yn Betsi Cadwaladr, gan godi o'i bwynt isaf o 8.2% yn 2024 i 28.6% yn 2025 – ei lefel uchaf ers 2020.

Triniaeth

Hepatitis B (HBV)

Ar hyn o bryd yng Nghymru, nid oes system genedlaethol ar gyfer rheoli cleifion sy'n galluogi adrodd yn rheolaidd ar y rhai sy'n cael triniaeth a monitro gweithredol dros amser. Darperir triniaeth glinigol yn unol â'r arferion gorau a chanllawiau cenedlaethol.

Hepatitis C (HCV)

Cymru – pob achos positif o HCV-RNA

Cyn 2022, darparwyd data triniaeth HCV drwy adroddiadau heb eu safoni. O 2022 ymlaen, mae data triniaeth HCV wedi cael ei gasglu'n electronig a'i gydgrynhoi'n ganolog drwy ffurflen electronig HCV ar Borth Clinigol Cymru, gan ddarparu mecanwaith mwy cadarn (gweler Atodiad P: Dulliau data triniaeth HCV a materion ansawdd data).

Rhwng 2015 a 2025, mae cyfanswm o 5,341 o unigolion wedi cael diagnosis o haint HCV cronig sy'n gofyn am driniaeth, gan gynnwys y rhai a gafodd ddiagnosis yng Ngharchardai EF a thrwy wasanaethau arbenigol camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i ieched.

Mae cyfanswm o 3,912 o unigolion unigryw wedi dechrau triniaeth ers 2015; gall hyn gynnwys unigolion a gafodd ddiagnosis cyn 2015. Mae Tabl 34 yn crynhoi cyfanswm nifer yr unigolion a gafodd ganlyniad positif ar gyfer HCV-RNA yn ystod y flwyddyn, nifer yr unigolion a gafodd eu hatgyfeirio at driniaeth, a dechrau triniaeth.^{18,19,20}

Tabl 34: Nifer yr unigolion sy'n HCV-RNA positif, wedi'u hatgyfeirio at driniaeth, ac yn dechrau triniaeth HCV, yn ôl blwyddyn 2015-2025, Cymru

Blwyddyn	HCV-RNA positif	Atgyfeiriwyd ac erioed wedi dechrau triniaeth		Dechreuwyd triniaeth	Dechrau triniaeth am y tro cyntaf ^b
2015	1,152	183	108	130	129
2016	1,360	267	143	616	604
2017	1,124	273	141	547	509
2018	903	392	161	560	537
2019	939	358	111	501	469
2020	474	204	67	261	232
2021	601	353	81	455	402
2022	578	415	80	294	236
2023	566	431	82	373	296
2024	567	508	137	366	277
2025	465	309	59	269	195

^a Ni chofnodwyd y dyddiad atgyfeirio yn gyson cyn 2022.

^b Mae'r driniaeth gyntaf wedi'i nodi gan ddefnyddio'r holl ddata triniaeth sydd ar gael; fodd bynnag, mae'n debygol bod y cofnodion yn anghyflawn cyn 2015.

Ffynhonnell: LIMS, timau clinigol y Bwrdd Iechyd, ffurflen electronig HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

¹⁸D.S. Ni ddylid tybio mai'r un unigolion a gafodd eu hatgyfeirio at driniaeth neu ddechrau triniaeth mewn blwyddyn benodol yw'r un unigolion a gafodd ddiagnosis positif ar gyfer HCV-RNA yn ystod y flwyddyn honno. Nid yw atgyfeiriadau a dechrau triniaeth ychwaith yn gysylltiedig yn y tabl hwn, ac felly cânt eu neilltuo i'w blynyddoedd priodol.

¹⁹D.S. Gall gynnwys unigolion sydd wedi marw neu sydd wedi symud y tu allan i Gymru.

²⁰ Oherwydd materion yn ymwneud ag ansawdd data a newidiadau i fynediad at ddata, gall y data hyn newid ac amrywio o gymharu â chyhoeddiadau blaenorol – gweler Atodiad B.

Mae unigolion sy'n dechrau triniaeth o fewn carchardai EF yng Nghymru yn cael eu cynnwys yn y cyfrifiadau triniaeth ar gyfer y bwrdd iechyd perthnasol, gan gyfrif am 208 o unigolion ers 2015.

Diagnosis, atgyfeirio a dechrau triniaeth ar gyfer HCV yn ôl grŵp oedran a rhyw

Roedd diagnosisu, atgyfeiriadau a dechrau triniaeth yn fwy cyffredin ymhlith gwrywod ac unigolion rhwng 35 a 44 oed yn 2025 (Tabl 35). Dangosir tueddiadau yn ôl grŵp oedran a rhyw ar gyfer unigolion sy'n dechrau triniaeth yn Tabl 36.²¹

Tabl 35: Nifer yr unigolion HCV-RNA positif, a nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl grŵp oedran a rhyw, 2025, Cymru

Demograffig ^a	HCV-RNA positif	Atgyfeiriwyd ac erioed wedi dechrau triniaeth		Dechreuwyd triniaeth	Dechrau triniaeth am y tro cyntaf
25-34	63	24	<5	28	15
35-44	171	103	11	103	71
45-54	132	93	15	82	58
55-64	63	45	9	41	37
65-74	29	20	6	11	11
75+	6	10	<5	<5	<5
Benyw	107	65	10	63	47
Gwryw	354	232	37	206	148

^a Mae unigolion dan 25 oed wedi'u tynnu o'r tabl hwn oherwydd niferoedd isel.

Ffynhonnell: LIMS, ffurflen electronig HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

Tabl 36: Nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl grŵp oedran, rhyw a blwyddyn 2015-2025, Cymru

Demograffig	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-24	<5	12	15	9	7	5	5	<5	<5	<5	<5
25-34	11	92	111	98	100	49	89	48	63	60	28
35-44	24	156	183	194	175	85	150	114	139	131	103
45-54	35	193	140	149	118	72	129	82	90	95	82
55-64	41	115	70	77	65	34	62	34	58	49	41
65-74	16	33	17	22	25	14	12	8	17	22	11
75+	<5	7	<5	5	7	<5	<5	<5	0	<5	<5
Oedran anhysbys	0	8	<5	7	<5	<5	<5	0	0	0	0
Benyw	20	99	102	82	84	64	101	71	102	83	63
Gwryw	56	264	270	329	280	145	284	223	271	283	206
Rhyw anhysbys	54	253	175	149	137	52	70	0	0	0	0

Ffynhonnell: Timau clinigol y Bwrdd Iechyd a ffurflen electronig HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

²¹ Nid oedd y grŵp oedran ar gael lle'r oedd y dyddiad geni ar goll (<1%).

Diagnosis, atgyfeirio a dechrau triniaeth ar gyfer HCV yn ôl Bwrdd Iechyd preswyl

Amrywiodd nifer yr unigolion a gafodd ddiagnosis, a atgyfeiriwyd ac a ddechreuodd driniaeth yn ôl bwrdd iechyd preswyl yn 2025, gyda Chaerdydd a'r Fro yn cofnodi'r niferoedd uchaf ym mhob categori (Tabl 37).²² Yn Betsi Cadwaladr y cafwyd y nifer uchaf o unigolion yn dechrau triniaeth am y tro cyntaf, gyda bron pob achos o ddechrau triniaeth yn digwydd ymhlith unigolion heb unrhyw hanes blaenorol o driniaeth. Mae'n debygol bod hyn yn cyfateb i nifer uwch o achosion newydd HCV-RNA positif yn y bwrdd iechyd hwn, er nad yw'r achosion a ddangosir yn y tabl hwn wedi'u cysylltu ar draws blynnyddoedd, a gallai achosion lle cychwynnwyd triniaeth newydd gynrychioli unigolion a gafodd ddiagnosis flynyddoedd ynghynt.

Tabl 37: Nifer yr unigolion HCV-RNA positif, a nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, 2025, Cymru

Bwrdd Iechyd ^a	HCV-RNA positif	Atgyfeiriwyd	Atgyfeiriwyd ac erioed wedi dechrau triniaeth	Dechreuwyd triniaeth	Dechrau triniaeth am y tro cyntaf
Aneurin Bevan	31	32	7	29	23
Betsi Cadwaladr	60	60	8	61	56
Caerdydd a'r Fro	114	115	7	75	40
Cwm Taf Morgannwg	68	35	11	30	26
Hywel Dda	45	19	9	16	14
Bae Abertawe	64	36	<5	59	34

^a Mae unigolion sy'n byw yn ardal Bwrdd Iechyd Addysgu Powys wedi cael eu tynnu oherwydd niferoedd isel. Roedd 108 o unigolion wedi cael prawf positif am HCV-RNA a gyda bwrdd iechyd anhysbys adeg y prawf, ond gyda bwrdd iechyd dilyn wedi'i gofnodi yn y data triniaeth.

Ffynhonnell: LIMS, ffurflen electronig HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

Mae nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth dros amser, yn ôl bwrdd iechyd preswyl, yn cael ei ddangos yn Tabl 38.

Tabl 38: Nifer yr unigolion sy'n dechrau triniaeth ar gyfer HCV, yn ôl bwrdd iechyd preswyl a blwyddyn, 2015-2025, Cymru

Bwrdd Iechyd ^{a,b}	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aneurin Bevan	13	103	132	76	44	15	134	32	57	48	29
Anhysbys	0	71	12	<5	0	0	17	0	<5	0	0
Bae Abertawe	18	66	58	74	101	59	100	98	96	81	59
Betsi Cadwaladr	24	115	105	120	122	49	62	57	91	73	61
Caerdydd a'r Fro	39	114	131	167	133	94	103	81	91	97	75
Cwm Taf Morgannwg	17	72	51	85	55	27	18	18	24	27	30
Hywel Dda	18	69	59	32	40	12	17	5	13	26	16
Powys	0	7	0	6	6	7	8	<5	<5	11	0

^a Oherwydd nad oedd cofnodi triniaeth yn safonol cyn 2022, dylid dehongli ffigurau byrddau iechyd rhwng 2015 a 2021 yn ofalus, gan nad oedd gwybodaeth am fwrdd iechyd preswyl y claf ar gael yn aml.

^b Mae unigolion sy'n byw y tu allan i Gymru wedi'u tynnu o'r tabl hwn oherwydd niferoedd isel

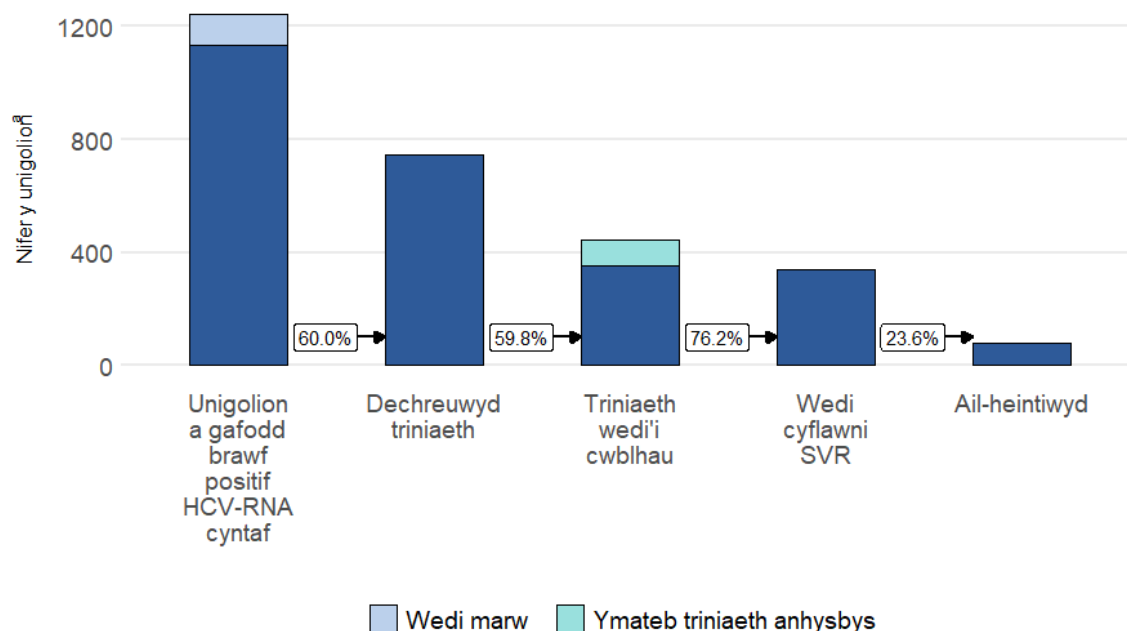
Ffynhonnell: Timau clinigol y Bwrdd Iechyd a ffurflen electronig HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

²² Gall y ffigurau fod ychydig yn wahanol i'r rhai mewn adroddiadau blaenorol oherwydd newid yn y dull o ddsbarthu byrddau iechyd.

64

Rhaeadru gofal HCV

Mae Ffigur 29 yn amlinellu'r broses rhaeadru gofal HCV ar gyfer unigolion a gafodd ddiagnosis rhwng 2022 a 2025 ac a gafodd eu cofnodi ar ffurflen electronig HCV Porth Clinigol Cymru gyda rhif GIG, neu ddata dibynadwy arall sy'n gallu adnabod pwy yw'r unigolyn lle nad oedd rhif GIG ar gael.²³ Cafodd unigolion eu paru ymhellach â data'r SYG i bennu a oeddent wedi marw.

^aMae unigolion sydd â rhif GIG a/neu enw a dyddiad geni ar goll mewn unrhyw set ddata wedi'u heithrio o'r ffigur hwn.

Ffynhonnell: LIMS, ffurflen electronig HCV Porth Clinigol Cymru, ONS, 2026

Ffigur 29: Rhaeadru gofal HCV ar gyfer unigolion a gafodd ddiagnosis o HCV rhwng 2022 a 2025, wedi'u cyfuno

O'r 1,241 o unigolion a gafodd ganlyniad positif ar gyfer HCV-RNA am y tro cyntaf, mae 744 wedi dechrau triniaeth ac mae 104 (8.4%) wedi marw. Roedd gan 445 o'r rhai a ddechreuodd driniaeth ddyddiad dilys ar gyfer cwblhau'r driniaeth; nodwyd bod 339 arall wedi cyrraedd SVR ar ôl cwblhau'r driniaeth, tra nad oedd gan 90 (20.2%) ganlyniad triniaeth dilys wedi'i gofnodi. O'r rhai a gyflawnodd SVR, mae 80 wedi profi'n positif am HCV-RNA ers hynny, sy'n awgrymu ail-heintio. Mae cyfrifiadau ar lefel bwrdd iechyd ym mhob cam o'r broses rhaeadru gofal ar gael yn Atodiad Q.

²³ Mae'r unigolion hyn wedi'u paru rhwng data profi LIMS a data triniaeth ffurflen electronig HCV, ac felly maent yn cynrychioli'r un unigolion a gafodd ddiagnosis lle'r oedd gwybodaeth adnabyddadwy ar gael i gysylltu'r setiau data; mae hyn yn wahanol i dablau blaenorol sy'n dangos data heb ei gysylltu. Mae gwaith ar y gweill i wella ansawdd data triniaeth.

Dechrau triniaeth ar gyfer HCV ymhlith y rhai sy'n ymwneud â gwasanaethau camddefnyddio sylweddau

Mae unigolion sy'n ymwneud â gwasanaethau arbenigol camddefnyddio sylweddau, sydd wedi cael diagnosis positif ar gyfer HCV-RNA ac wedi cael eu hatgyfeirio at driniaeth ar gyfer HCV, yn rhan o ffigurau triniaeth cyffredinol Cymru.

Ers 2017, dechreuodd cyfanswm o 720 o unigolion unigryw driniaeth, a gafodd ddiagnosis mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd, mewn achosion lle gellid cysylltu cofnodion. Mae hyn yn cynrychioli tua chwarter yr unigolion sy'n derbyn triniaeth ar gyfer HCV dros y cyfnod hwn. Mae Tabl 39 yn dangos nifer yr unigolion a gafodd ddiagnosis mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd, a'r gyfran a ddechreuodd driniaeth wedi hynny, yn ôl blwyddyn y diagnosis.

Tabl 39: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd a gafodd ganlyniad positif ar gyfer HCV-RNA, a nifer a chyfran y rhai a ddechreuodd driniaeth HCV, yn ôl blwyddyn 2017-2025, Cymru

Blwyddyn	Unigolion a gafodd brawf positif HCV PCR ^a	Unigolion sy'n dechrau triniaeth hcv ^a	Cyfran % sydd wedi dechrau triniaeth
2017	104	72	69.2
2018	122	82	67.2
2019	214	138	64.5
2020	58	39	67.2
2021	100	68	68.0
2022	141	115	81.6
2023	207	155	74.9
2024	138	98	71.0
2025	125	79	63.2

^a Lle roedd rhifau'r GIG ar gael yn yr e-ffurflen HRD a WCP i'w paru ar lefel claf.

Ffynhonnell: Ffurflen electronig HRD a HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

Yn 2025, cafwyd mwy o ddiagnosisau a dechreuadau triniaeth ymhlith cleientiaid gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd yn y grŵp oedran 35-44. Fodd bynnag, ymhlith unigolion rhwng 45 a 54 oed, roedd cyfran uwch o'r rhai a oedd wedi cael prawf positif am HCV-RNA wedi dechrau triniaeth. Mae Tabl 40 yn dangos proffil diagnosis a thriniaeth mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd yn ôl oedran a rhyw yn 2025.

Tabl 40: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd sy'n profi'n positif am HCV-RNA, a nifer a chyfran y rhai sy'n dechrau triniaeth HCV, yn ôl grŵp oedran a rhyw, yn y flwyddyn 2025

Demograffig	Unigolion a gafodd brawf positif HCV PCR ^a	Unigolion sy'n dechrau triniaeth hcv ^a	Cyfran % sydd wedi dechrau triniaeth
25-34	18	11	61.1
35-44	51	31	60.8
45-54	41	29	70.7
55-64	16	10	62.5
Benyw	38	22	57.9
Gwryw	88	58	65.9

^a Lle roedd rhifau'r GIG ar gael yn yr e-ffurflen HRD a WCP i'w paru ar lefel claf.

Ffynhonnell: Ffurflen electronig HRD a HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

Roedd rhywfaint o amrywiad rhwng byrddau iechyd o ran cychwyn triniaeth ymhlith unigolion a gafodd ddiagnosis mewn gwasanaethau SMS a gwasanaethau perthynol i iechyd. Bae Abertawe oedd â'r nifer a'r gyfran uchaf o unigolion a gafodd ddiagnosis ac a ddechreuodd driniaeth yn 2025 (Tabl 41), tra gwelwyd y nifer a'r gyfran isaf ym Mhowys.

Tabl 41: Nifer y cleientiaid gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a gwasanaethau perthynol i iechyd sy'n profi'n positif am HCV-RNA, a nifer a chyfran y rhai sy'n dechrau triniaeth HCV, yn ôl bwrdd iechyd, 2025, Cymru

Bwrdd Iechyd ^a	Unigolion a gafodd brawf positif HCV PCR ^b	Unigolion sy'n dechrau triniaeth hcv ^b	Cyfran % sydd wedi dechrau triniaeth
Aneurin Bevan	17	10	58.8
Bae Abertawe	43	38	88.4
Betsi Cadwaladr	26	13	50
Caerdydd a'r Fro	17	12	70.6
Cwm Taf Morgannwg	21	8	38.1
Cymru	125	79	63.2

^a Powys a Hywel Dda wedi'u tynnu o'r tabl hwn oherwydd niferoedd isel.

^b Lle roedd rhifau'r GIG ar gael yn yr e-ffurflen HRD a WCP i'w paru ar lefel claf.

Ffynhonnell: Ffurflen electronig HRD a HCV Porth Clinigol Cymru, 2026

Marwolaethau

Mae'r adran hon o'r adroddiad yn nodi manylion data marwolaethau ar gyfer feirws Hepatitis B (HBV) a feirws Hepatitis C (HCV) yng Nghymru o 2015 i 2025. Daw data marwolaeth sy'n gysylltiedig â HBV a HCV ar gyfer Cymru o Setiau Data Marwolaethau'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG). Caiff diagnosisu eu nodi gan ddefnyddio codau ICD-10 sy'n gysylltiedig â charsinoma hepatogellol (HCC) a chamau terfynol clefyd yr afu (ESLD) (gweler Atodiad R: Codau a dulliau ICD-10 ar gyfer marwolaethau). Oherwydd y nifer fach o farwolaethau, cyflwynir y ffigurau ar lefel genedlaethol. Sylwch fod data marwolaethau yn seiliedig ar y flwyddyn y cofrestrwyd y farwolaeth yn hytrach na'r flwyddyn y bu farw'r unigolyn.

6.1 Marwolaeth sy'n gysylltiedig â HBV

Mae Cymru wedi gweld niferoedd isel iawn o farwolaethau sy'n gysylltiedig â HBV ers 2015, gyda chyfanswm o 21 o farwolaethau wedi'u cofnodi; roedd y rhan fwyaf o'r rhain yn wrywod, a digwyddodd 52.4% (11) ohonynt ymhlith pobl 65 oed neu hŷn (oedran cymedrig o 62.5 mlynedd). Ymhlith yr holl fyrddau iechyd, cofnododd Caerdydd a'r Fro y nifer uchaf o farwolaethau yn ymwneud â HBV dros y cyfnod (7; 33.3%). Rhwng 2015 a 2025, amrywiodd y gyfradd marwolaethau flynyddol yn ymwneud â HBV rhwng 0.03 a 0.1 marwolaeth fesul 100,000 o'r boblogaeth.

6.2 Marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV

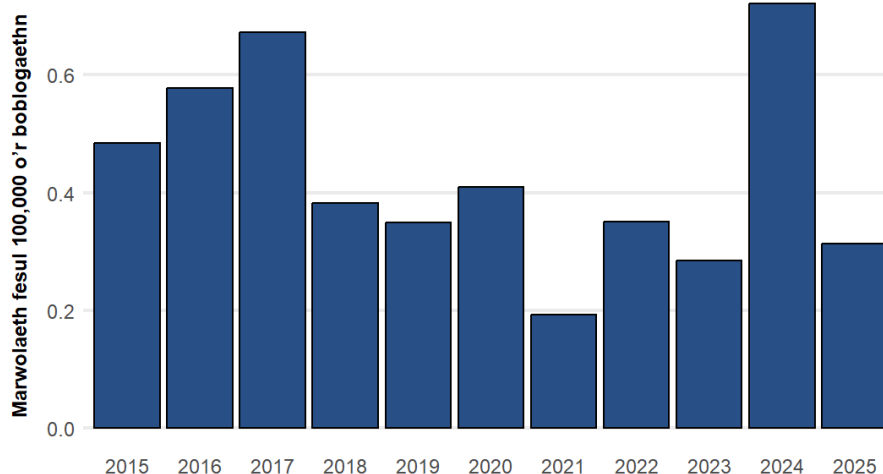
Bu 149 o farwolaethau yn ymwneud â HCV i gyd rhwng 2015 a 2025, gyda'r nifer uchaf o farwolaethau blynyddol wedi'u cofnodi yn 2024 (Tabl 42). Digwyddodd y rhan fwyaf o'r marwolaethau yn y cyfnod hwn ymhlith gwrywod (81.9%, neu 122), a digwyddodd 73.2% (109) ymhlith pobl 55 oed neu hŷn (oedran cymedrig o 62 oed). O'r holl fyrddau iechyd, cofnododd BIP Caerdydd a'r Fro y nifer uchaf o farwolaethau yn ymwneud â HCV dros y cyfnod (30; 20.1%).

Tabl 42: Nifer y marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV, yn ôl blwyddyn cofrestru'r farwolaeth

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nifer y marwolaethau	15	18	21	12	11	13	6	11	9	23	10

Ffynhonnell: SYG, 2026

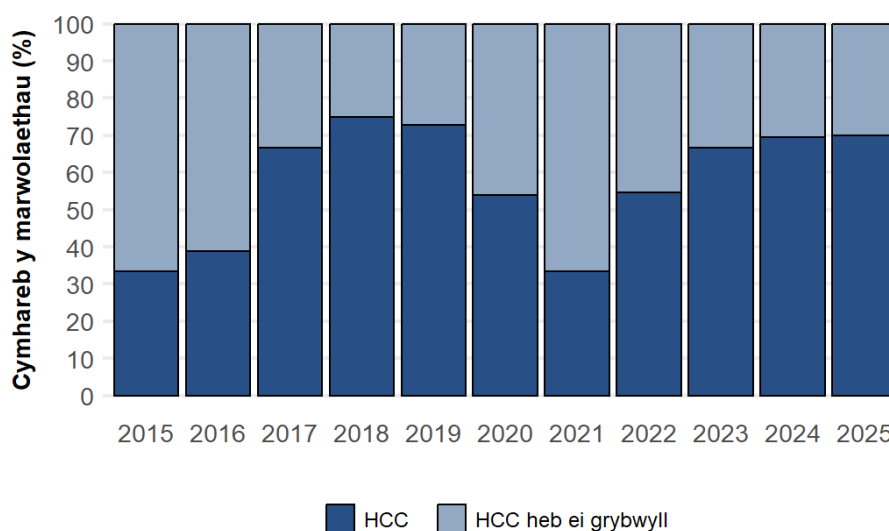
Mae Ffigur 30 yn cyflwyno'r gyfradd marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth yng Nghymru o 2015 i 2025. Er bod y ffigur hwn yn awgrymu gostyngiad ac yna uchafbwynt yn 2024, dylid dehongli tueddiadau'n ofalus oherwydd y niferoedd bach.

Ffynhonnell: SYG, 2026

Ffigur 30: Cyfradd marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV fesul 100,000 o'r boblogaeth, yn ôl blwyddyn cofrestru, 2015 i 2025, Cymru

Wrth ganolbwyntio ar achos sylfaenol marwolaeth, mae'n bwysig nodi'r gyfran sy'n deillio o garsinoma hepatogellol (HCC) (Ffigur 31). Yn 2025, yn unol â'r duedd yn y blynyddoedd diweddar (ac eithrio 2020-21), HCC oedd achos dros 60% o'r marwolaethau ymhlith achosion HCV; mae hyn yn dangos bod marwolaeth oherwydd HCC yn cael ei achosi gan hepatitis feirysol, ac yn tynnu sylw pellach at y cyfraniad y gall triniaeth HCV ei wneud i waith atal cancer.

Ffynhonnell: SYG, 2026

Ffigur 31: Cyfran y marwolaethau ymhlith achosion HCV yng Nghymru a achoswyd gan garsinoma hepatogellol (HCC), yn ôl blwyddyn cofrestru'r farwolaeth, 2015 i 2025, Cymru

Cyfraddau Marwolaethau HV a HCV Cyfunol

Gostyngodd y gyfradd marwolaethau gyfunol o 0.55 o farwolaethau fesul 100,000 o'r boblogaeth yn 2015 i 0.41 o farwolaethau fesul 100,000 o'r boblogaeth yn 2023, gyda'r gyfradd uchaf yn cael ei chofnodi yn 2024, sef 0.79 o farwolaethau fesul 100,000 o'r boblogaeth.

Atodiadau

Atodiad A: Ffynonellau Data

Defnyddiwyd nifer o ffynonellau data wrth lunio'r adroddiad hwn:

Gwasanaeth Rheoli Gwybodaeth Labordy

Mae'r System Rheoli Gwybodaeth Labordy (LIMS) yn system wybodaeth gyfrifiadurol lle mae staff labordy yn cofnodi ceisiadau gan wasanaethau clinigol a chymunedol y GIG am gynnal profion patholeg. Mae samplau'n cael eu bwydo trwy ddadansoddwyr patholeg sydd wedi'u cysylltu â'r LIMS ac sy'n trosglwyddo'r mesuriadau a'r data am y canlyniadau i LIMS trwy ryngwynebaw pwrpasol. Yna, caiff canlyniadau profion eu cysylltu ag enw'r cleifion gan LIMS, yn barod i'w defnyddio gan y timau clinigol.

Mae ffynhonnell ddata LIMS yn cynnwys yr holl brofion labordy a gynhaliwyd yn labordai GIG Cymru ac felly mae'n darparu gwybodaeth am boblogaeth Cymru gyfan.

Porth Clinigol Cymru – Ffurflen electronig HCV

System ddata electronig a ddatblygwyd gan IGDC gyda mewnbwn gan Iechyd Cyhoeddus Cymru a Byrddau Iechyd, ac a ddefnyddir gan fyrddau iechyd ar gyfer rheoli haint a thriniaeth hepatitis C yn glinigol. Mae mabwysiadu'r system hon hyd at 2021 wedi amrywio yn ôl Bwrdd Iechyd; fodd bynnag, o 2022 ymlaen, hon yw'r unig ffynhonnell o driniaeth ar gyfer HCV sy'n cael ei defnyddio.

Cyn 2021, casglwyd ffigurau yn ymwneud â thriniaeth hepatitis C drwy system bapur, mewn cydweithrediad â thimau triniaeth lleol. Gellir dod o hyd i fanylion pellach yn Atodiad P: Dulliau data triniaeth HCV a materion ansawdd data.

Cronfa Ddata Lleihau Niwed Cymru (HRD)

Gweithredodd Iechyd Cyhoeddus Cymru Gronfa Ddata genedlaethol Lleihau Niwed Cymru (HRD) yn 2011. Mae'r HRD yn offeryn modiwlaid ar-lein ar gyfer cofnodi data demograffig, data ar risgiau ymddygiadol a data ar ganlyniadau sy'n ymwneud ag ystod o ymyriadau lleihau niwed, gan gynnwys Rhaglenni Nodwyddau a Chwistrellau (NSPs) a phroffion BBV mewn lleoliadau arbenigol camdefnyddio sylweddau, cyfiawnder troseddol yn y gymuned, a thai/digartrefedd. Dim ond yr unigolion hynny sydd mewn cysylltiad â'r gwasanaethau uchod fydd yn cael eu cynrychioli ar y gronfa ddata hon.

Cynllun Gwyliadwriaeth Iechyd Rhywiol yng Nghymru (SWS)

Mae'r Cynllun Gwyliadwriaeth Iechyd Rhywiol yng Nghymru (SWS) a gyflwynwyd yn 2011, yn cyd-gasglu gwybodaeth o'r systemau rheoli cleifion electronig a ddefnyddir ar hyn o bryd mewn clinigau iechyd rhywiol yng Nghymru. Mae SWS yn darparu set ddata Cymru gyfan sy'n cynnwys profion BBV a gwybodaeth ddiagnostig ar gyfer unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd rhywiol ynghyd â rhywfaint o ddata demograffig ac ymddygiadol allweddol ar gyfer yr unigolion hynny megis rhyw, oedran, ethnigrwydd, ac awdurdod lleol preswyl.

Y gwasanaeth Profi a Phostio (TAP) / The Doctors Lab (TDL)

Sefydlwyd rhaglen sgrinio TAP Cymru yn 2020 gan Iechyd Cyhoeddus Cymru mewn cydweithrediad â'r llywodraeth a Byrddau Iechyd Lleol, fel gwasanaeth profi hunan-sgrinio drwy'r post ar gyfer feirysau a drosglwyddir yn rhywiol a BBV. Gofynnir am becynnau hunansgrinio ar-lein neu o leoliadau cymunedol a chânt eu cwblhau gan unigolion. Mae'r

samplau canlyniadol yn cael eu prosesu gan labordy preifat, The Doctors Lab (TDL), ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yn LIMS. Anfonir canlyniadau at unigolion drwy neges destun gyda chyfeiriadau at wasanaethau triniaeth glinigol yn ôl yr angen. Mae angen profion cadarnhau o fewn gwasanaethau'r GIG ar gyfer pob canlyniad hepatitis feirysol adweithiol neu bositif a nodwyd drwy TAP, a chaiff y canlyniadau hynny eu hadrodd drwy LIMS.

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol

Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn darparu amcangyfrifon o'r boblogaeth ar ganol y flwyddyn ar lefel genedlaethol ac is-genedlaethol ar gyfer y Deyrnas Unedig a'i gwledydd cyfansoddol yn ôl ardal weinyddol, oedran a rhyw (gan gynnwys elfennau o newid yn y boblogaeth, oedran canolrifol a dwysedd poblogaeth). Mae'r ystadegau poblogaeth ar gyfer rhywedd, oedran a lleoliad preswyl wedi'u seilio ar ffigurau canol blwyddyn 2024.²⁴

Atodiad B: Newidiadau i Lanhau Data a/neu'r Fethodoleg

Profion a diagnosis HCV

Mewn adroddiadau blaenorol, defnyddiodd yr adran hon fersiwn o gronfa ddata LIMS a oedd yn cyd-fynd â Gwasanaeth Demograffeg Cymru er mwyn gwella data demograffig a dulliau adnabod cleifion. Fodd bynnag, oherwydd problemau parhaus gyda'r fersiwn hon o'r gronfa ddata, ac er mwyn sicrhau methodoleg gyson â'r data HBV, defnyddir y fersiwn wreiddiol o LIMS bellach, heb ei pharu, ar gyfer yr adroddiadau cyfredol a'r rhai yn y dyfodol. Yn y gorffennol, tynnwyd cofnodion dyblyg o'r data yn seiliedig ar rif y sbesimen labordy, ond oherwydd cofnodion dyblyg yn y gronfa ddata LIMS heb eu paru, rydym bellach yn nodi profion unigryw gan ddefnyddio cyfuniad o ddynodwr y claf, dyddiad y prawf a math y prawf. Gall hefyd fod profion ar gael yn y gronfa ddata hon na chafodd eu hadrodd yn flaenorol. Felly, nid yw'r ffigurau yn yr adran yn cyd-fynd ag adroddiadau blaenorol.

Byrddau iechyd

Er nad oedd dulliau'r byrddau iechyd yn gyson mewn adroddiadau blaenorol – gyda rhai adrannau'n defnyddio'r bwrdd iechyd lle'r oedd y claf yn byw ac eraill yn defnyddio'r bwrdd iechyd lle cafwyd y prawf neu'r driniaeth – mae'r dulliau wedi'u safoni yn yr adroddiad hwn. Mae bwrdd iechyd preswyl bellach yn cael ei ddefnyddio'n gyson drwy gydol yr adroddiad, ac fe'i pennir gan ddefnyddio codau post cleifion. Pan na ellid pennu'r wybodaeth hon gan ddefnyddio'r data sydd ar gael, defnyddiwyd bwrdd iechyd y prawf neu'r driniaeth. Mae data ar gyfer unrhyw gleifion lle nad oedd y ddau fwrdd iechyd ar gael wedi'u nodi'n Anhysbys.

Dim hanes blaenorol o haint

Mae'n cyfeirio at unigolion nad oes ganddynt dystiolaeth o haint blaenorol cyn y flwyddyn y rhoddir gwybod amdani. Ar gyfer HBV, mae hyn yn cynnwys yr holl unigolion a gafodd eu profi am HBsAg heb unrhyw gofnod o haint cyn dyddiad y prawf. Sefydlwyd hanes o heintiau blaenorol gan ddefnyddio'r holl ddata profi o 2013. Ar gyfer HCV, mae hyn yn

cynnwys unrhyw ganlyniad sy'n adweithiol i wrthgorff HCV neu'n bositif i HCV-RNA. Ar gyfer tablau sy'n dangos canlyniadau positif/adweithiol ymhlith unigolion a gafodd eu profi ac nad oedd ganddynt hanes blaenorol o haint, dim ond hyd at a chan gynnwys blwyddyn eu prawf positif/adweithiol cyntaf y caiff yr unigolion eu cynnwys.

Atodiad C: Targedau dileu Sefydliad Iechyd y Byd

Mae Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) wedi gosod targedau uchelgeisiol i fynd i'r afael â hepatitis feirysol fel bygythiad i iechyd y cyhoedd erbyn 2030. Mae Sefydliad Iechyd y Byd yn anelu at ddileu hepatitis B a C, ac mae Llywodraeth Cymru, ar y cyd â byrddau iechyd a phartneriaid, wedi ymrwymo i gyflawni'r nodau hyn.

Er mwyn dangos y cynnydd tuag at ddileu Hepatitis B a C, mae Sefydliad Iechyd y Byd wedi pennu nifer o ddangosyddion, megis dangosyddion ar gyfer atal (gan gynnwys diogelwch gwaed a lleihau niwed); targedau brechu yn erbyn HBV.^{25,26}; atal trosglwyddo rhwng mam a phlentyn; targedau ar gyfer cyffredinrwydd, nifer yr achosion newydd, profi a thriniaeth; a dangosyddion marwolaethau²⁷. Yn ogystal â'r dangosyddion byd-eang hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi gosod tri tharged ychwanegol yn ymwneud â dileu'r haint mewn carchardai. Gellir dod o hyd i fwy o fanylion drwy weddill

Mae'r tabl crynhoi ar y dudalen ganlynol yn tynnu sylw at lwyddiant Cymru wrth ddileu Hepatitis B a C. Ar gyfer rhai dangosyddion, nid oes data na systemau data dibynadwy ar gael ar hyn o bryd. Lle bo hynny'n ymarferol, mae mesurau dirprwyol wedi'u sefydlu; fodd bynnag, nid yw hyn wedi bod yn bosibl ar gyfer pob dangosydd. Mae gwaith ar y gweill ar hyn o bryd i ddarparu tystiolaeth uniongyrchol ar gyfer yr holl ddangosyddion, gan gynnwys ymdrechion modelu ar y cyd â gwledydd eraill y DU a chydweithio â sefydliadau eraill GIG Cymru.

---

²⁵ Gellir dod o hyd i'r adroddiad llawn yn <https://phw.nhs.wales/topics/immunisation-and-vaccines/cover-national-childhood-immunisation-uptake-data/cover-archive-folder/annual-reports/vaccine-uptake-in-children-in-wales-cover-annual-report-2023/>

²⁶ Gellir dod o hyd i'r adroddiad llawn yn <https://phw.nhs.wales/topics/immunisation-and-vaccines/neonatal-hepatitis-b-immunisation/>

²⁷ Canllawiau dros dro ar gyfer dilysu gwlad o ran dileu hepatitis feirysol. Geneva: Sefydliad Iechyd y Byd; 2021. Trwydded: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. (<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/341652/9789240028395-eng.pdf>, Cyrchwyd Mehefin 18, 2025)

Crynodeb o'r cynnydd tuag at gyrraedd targedau dileu hepatitis B a C Sefydliad Iechyd y Byd

Dangosyddion targed		Cynnydd ar lefel genedlaethol		
		2023	2024	2025
Atal HBV, HCV a HIV				
A	0% pigiadau annïogel			
B	100% diogelwch gwaed			
C	300 o nodwyddau/chwistrellau/PWID/blwyddyn			
Hepatitis B – targedau brechu ar gyfer atal				
D	Cwmpas Brechu HepB3 ≥90%			
E	Cwmpas Brechu dos HepB wedi'i dargedu adeg geni ≥ 90% ymhlith y babanod hynny sydd mewn perygl			
Hepatitis B – atal Trosglwyddo o'r Fam i'r Plentyn				
F	Cwmpas ≥ 90% o brofion HBsAg cyn-geni i famau			
G	Cwmpas ≥ 90% gyda chyffuriau gwrthfairol i'r rhai sy'n gymwys			
H	Cyffredinrwydd HBsAg o <0.1% ymhlith plant ≤ 5 oed			
I	Cyfradd trosglwyddo HBV o fam i blentyn o ≤2%			
Cyffredinrwydd, digwyddedd, profi a thrin HBV ac HCV				
J	≥90% o bobl â HBV wedi cael diagnosis			
K	≥80% o bobl sy'n cael diagnosis o HBV ac sy'n gymwys i gael triniaeth yn cael triniaeth			
L	Gostyngiad o 95% yn nifer yr achosion o HBV o'i gymharu â 2015			
M	Digwyddedd blynyddol HCV o ≤5/100,000 yn y boblogaeth gyffredinol			
N	Digwyddedd blynyddol HCV ≤2/100 mewn Pobl sy'n chwistrellu cyffuriau (PWID)			
O	≥90% o bobl â HCV wedi cael diagnosis			
P	≥80% o bobl a gafodd ddiagnosis o HCV ac sy'n gymwys i gael triniaeth yn cael eu trin			
Q	Gostyngiad o 80% yn nifer yr achosion o HCV o'i gymharu â 2015			
Carchardai yng Nghymru				
R	100% o boblogaeth carchardai yn cael cynnig prawf HCV			
S	90% o'r unigolion hynny yna'n cael eu profi			
T	90% o'r rhai a gafodd ddiagnosis o HCV wedi dechrau triniaeth			
Dangosyddion marwolaethau HBV a HCV				
U	Gostyngiad o 65% mewn marwolaethau sy'n gysylltiedig â HBV o'i gymharu â 2015			
V	Gostyngiad o 65% mewn marwolaethau sy'n gysylltiedig â HCV o'i gymharu â 2015			
W	Cyfradd marwolaethau HBV ≤4 fesul 100,000 o'r boblogaeth			
X	Cyfradd marwolaethau HCV ≤2 fesul 100,000 o'r boblogaeth			
Y	Cyfradd marwolaethau HBV/HCV cyfunol ≤6 fesul 100,000 o'r boblogaeth			
Allwedd:				
Pan fo targed, dangosydd drwy ddirprwy neu ddangosydd Sefydliad Iechyd y Byd wedi'i gyflawni				
Pan nad yw targed, dangosydd drwy ddirprwy na dangosydd Sefydliad Iechyd y Byd wedi'i gyflawni				
Pan nad yw data neu systemau data ar waith eto i ddarparu tystiolaeth o gynnydd				

Atodiad D: Menywod unigryw, heb hanes blaenorol o haint, a gafodd eu sgrinio ar gyfer hepatitis B (HBsAg), yn ôl grŵp oedran, 2025

Demograffig	Unigolion a brofwyd	Pobl wedi'u sgrinio fesul 100,000 o'r boblogaeth	Pobl unigryw gyda chanlyniada u positif	Positifrwydd (%) (95% CI) ^a
0 - 14	612	246	0	0.00 (0.00 - 0.00)
15 - 24	7,537	4,174	12	0.16 (0.09 - 0.28)
25 - 34	21,709	10,790	28	0.13 (0.09 - 0.19)
35 - 44	10,746	5,245	31	0.29 (0.20 - 0.41)
45 - 54	4,871	2,524	18	0.37 (0.23 - 0.58)
55 - 64	5,833	2,585	7	0.12 (0.06 - 0.25)
65 - 74	4,536	2,489	4	0.09 (0.03 - 0.23)
75 +	3,906	2,064	2	0.05 (0.01 - 0.19)
Oedran anhysbys	2	-	0	0.00 (0.00 - 0.00)

^aCyfrifir cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad E: Gwrywod unigryw, heb hanes blaenorol o haint, a gafodd eu sgrinio ar gyfer hepatitis B gan ddefnyddio prawf HBsAg, yn ôl grŵp oedran, 2025

Demograffig	Unigolion a brofwyd	Pobl wedi'u sgrinio fesul 100,000 o'r boblogaeth	Pobl unigryw gyda chanlyniada u positif	Positifrwydd (%) (95% CI) ^a
0 - 14	560	215	0	0.00 (0.00 - 0.00)
15 - 24	3,772	1,933	10	0.27 (0.14 - 0.49)
25 - 34	8,554	4,365	52	0.61 (0.46 - 0.80)
35 - 44	9,346	4,843	70	0.75 (0.59 - 0.95)
45 - 54	7,113	3,887	30	0.42 (0.30 - 0.60)
55 - 64	6,760	3,174	24	0.36 (0.24 - 0.53)
65 - 74	5,263	3,090	9	0.17 (0.09 - 0.32)
75 +	4,343	2,882	5	0.12 (0.05 - 0.27)

^aCyfrifir cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad F: Nifer yr achosion o HBV wedi'u diagnosio rhwng 2015 a 2025, yn ôl oedran a rhyw

Demograffig	Unigolion a brofwyd	Pob haint	Heintiau cronig
0 - 14	9,141	35	18
15 - 24	137,888	362	238
25 - 34	308,676	1,102	903
35 - 44	160,871	989	845
45 - 54	86,739	594	462
55 - 64	81,351	284	195
65 - 74	68,171	146	91
75 +	53,300	76	34
Oedran anhysbys	400	3	1
Gwryw	335,199	1,984	1,541
Benyw	568,362	1,456	1,107
Rhyw anhysbys	2,976	151	139

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad G: Nifer yr achosion o HBV wedi'u diagnosio yng Nghymru rhwng 2015 a 2025, yn ôl bwrdd iechyd

Bwrdd Iechyd	Unigolion a brofwyd	Pob haint	Heintiau cronig
Aneurin Bevan	184,788	935	804
Betsi Cadwaladr	180,208	549	361
Caerdydd a'r Fro	174,248	1,050	885
Cwm Taf Morgannwg	141,761	344	203
Hywel Dda	86,937	166	120
Bae Abertawe	119,184	482	375
Powys/Tu Allan i Gymru	23,019	63	39

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad H: Nifer y profion gwrthgorff HCV a HCV-RNA yn ôl math o brawf, 2015-2025

Blwyddyn	Gwythïen-bigo	Smotyn gwaed sych	Pwynt Gofal	Cyfanswm profion gwrth-HCV	Cyfanswm profion HCV-RNA
2015	48,657	2,656	0	51,313	3,589
2016	50,798	4,066	0	54,864	5,392
2017	54,567	5,442	0	60,009	5,527
2018	61,380	5,228	360	66,968	4,285
2019	63,713	7,600	1,353	72,666	5,010
2020	46,052	2,910	195	49,157	2,928
2021	56,054	5,084	1,326	62,464	3,204
2022	63,543	6,739	5,320	75,602	3,921
2023	70,382	12,109	2,323	84,814	4,758
2024	82,454	16,701	3,077	102,232	5,621
2025	91,830	19,010	3,088	113,928	5,222

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad I: Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer unigolion heb hanes blaenorol o haint, wedi'u profi am wrthgorff HCV gan fwrdd iechyd, 2015-2024

Bwrdd Iechyd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aneurin Bevan	1,106	1,073	1,229	1,277	1,357	988	1,180	1,364	1,839	2,150	2,527
Betsi Cadwaladr	915	963	1,070	1,235	1,248	983	1,350	1,659	2,050	2,257	2,580
Caerdydd a'r Fro	2,223	2,365	2,608	2,769	2,959	1,982	2,724	3,059	2,770	3,354	3,146
Cwm Taf Morgannwg	1,443	1,567	1,651	1,673	1,909	1,185	1,401	1,808	1,888	2,336	2,738
Hywel Dda	906	920	1,005	1,009	1,077	697	923	1,131	1,246	1,496	1,778
Powys	139	144	145	137	161	153	202	307	312	649	728
Bae Abertawe	2,055	2,261	2,265	2,522	2,682	1,536	2,170	2,441	2,983	3,556	4,325
Cymru	1,337	1,411	1,526	1,633	1,745	1,170	1,541	1,824	2,048	2,427	2,724

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad J: Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer yr holl unigolion a gafodd eu profi am wrthgorff HCV yn ôl bwrdd iechyd, 2015-2024

Bwrdd Iechyd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aneurin Bevan	1,120	1,091	1,251	1,300	1,393	1,012	1,210	1,397	1,870	2,188	2,563
Betsi Cadwaladr	920	972	1,083	1,252	1,276	998	1,378	1,692	2,106	2,306	2,631
Caerdydd a'r Fro	2,249	2,398	2,652	2,831	3,021	2,028	2,796	3,138	2,838	3,428	3,225
Cwm Taf Morgannwg	1,458	1,588	1,686	1,708	1,954	1,215	1,438	1,864	1,950	2,413	2,824
Hywel Dda	914	930	1,017	1,018	1,093	707	937	1,146	1,262	1,523	1,803
Powys	141	149	148	142	164	156	207	310	318	655	734
Bae Abertawe	2,072	2,307	2,303	2,568	2,751	1,581	2,244	2,539	3,104	3,693	4,477
Cymru	1,350	1,432	1,551	1,663	1,785	1,196	1,581	1,871	2,103	2,488	2,789

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad K: Cyfran sy'n adweithiol i wrthgorff HCV ymhlith unigolion heb hanes blaenorol o haint, yn ôl bwrdd iechyd, 2015-2025

Bwrdd Iechyd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aneurin Bevan	1.1	1.2	1.0	0.7	0.7	0.7	1.0	1.0	0.7	0.7	0.6
Betsi Cadwaladr	2.4	2.8	2.2	2.5	1.7	1.5	1.9	1.7	1.5	1.4	1.3
Caerdydd a'r Fro	1.6	1.7	1.4	1.2	1.1	1.1	0.8	1.0	0.8	0.9	0.8
Cwm Taf Morgannwg	2.7	2.2	2.0	1.7	1.2	0.9	0.9	1.2	0.7	0.9	0.7
Hywel Dda	2.6	2.1	1.8	1.8	1.2	1.4	1.0	0.9	0.8	1.0	0.6
Powys	3.3	0.5	2.1	1.6	0.9	1.5	1.1	1.9	0.7	0.7	0.7
Bae Abertawe	3.8	2.2	1.6	2.0	1.8	1.7	1.1	1.3	0.9	1.0	0.6
Cymru	2.3	2.0	1.7	1.6	1.3	1.2	1.1	1.2	1.0	1.0	0.8

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad L: Cyfran sy'n adweithiol i wrthgorff HCV ymhlith yr holl unigolion, yn ôl bwrdd iechyd, 2015-2025

Bwrdd Iechyd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aneurin Bevan	2.4	2.8	2.7	2.4	3.1	2.7	3.0	2.8	2.1	2.1	1.7
Betsi Cadwaladr	2.9	3.7	3.3	3.8	3.8	2.9	3.7	3.4	3.8	3.4	2.9
Caerdydd a'r Fro	2.8	3.1	3.0	3.3	3.1	3.2	2.8	3.0	2.9	2.7	2.7
Cwm Taf Morgannwg	3.6	3.4	4.0	3.6	3.3	3.0	3.0	3.6	3.4	3.6	3.3
Hywel Dda	3.4	3.2	2.8	2.7	2.7	2.6	2.2	2.0	1.9	2.6	1.8
Powys	4.8	4.1	4.1	4.8	2.8	2.4	2.9	2.7	2.1	1.4	1.4
Bae Abertawe	4.7	4.1	3.2	3.8	4.2	4.4	3.9	4.8	4.4	4.2	3.5
Cymru	3.3	3.4	3.2	3.4	3.4	3.2	3.2	3.4	3.2	3.1	2.7

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad M: Nifer y profion cadarnhau HCV-RNA (PCR), nifer yr unigolion a brofwyd, unigolion â chanlyniad positif a'r gyfradd bositif fesul 100,000 o'r boblogaeth ymhlith unigolion heb unrhyw hanes blaenorol o gael eu profi am HCV, yn ôl blwyddyn, 2015-2025

Blwyddyn	Cyfanswm profion HCV PCR	Unigolion a brofwyd ar gyfer HCV PCR	Unigolion a gafodd brawf positif HCV PCR	% Positif (Cyfyngau hyder 95%) ^a	Cyfradd fesul 100,000 o'r boblogaeth (Cyfyngau hyder 95%) ^a
2015	2,701	2,011	835	41.5 (39.4 - 43.7)	26.9 (25.2 - 28.8)
2016	2,606	1,620	701	43.3 (40.9 - 45.7)	22.5 (20.9 - 24.2)
2017	2,295	1,605	510	31.8 (29.5 - 34.1)	16.3 (15.0 - 17.8)
2018	1,998	1,505	453	30.1 (27.8 - 32.5)	14.4 (13.2 - 15.8)
2019	2,404	1,680	457	27.2 (25.1 - 29.4)	14.5 (13.2 - 15.9)
2020	1,456	1,158	221	19.1 (16.9 - 21.4)	7 (6.1 - 8.0)
2021	1,487	1,159	272	23.5 (21.1 - 26.0)	8.8 (7.8 - 9.9)
2022	1,887	1,450	284	19.6 (17.6 - 21.7)	9.1 (8.1 - 10.2)
2023	2,126	1,511	264	17.5 (15.6 - 19.5)	8.3 (7.4 - 9.4)
2024	2,592	1,898	266	14.0 (12.5 - 15.6)	8.3 (7.4 - 9.4)
2025	2,152	1,553	213	13.7 (12.1 - 15.5)	6.7 (5.8 - 7.6)

^a Cyfrifwyd cyfyngau hyder gan ddefnyddio dull Wilson.

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad N: Trosolwg o gategori, swyddogaeth a capasiti carchardai Cymru 28, a lleoliad

Carchar	Bwrdd iechyd	Awdurdod lleol	Categori Diogelwch ^a	Swyddogaeth	Capasiti gweithredol
HMP Berwyn	Betsi Cadwaladr	Wrecsam	B / C	Carchar hyfforddiant (oedolion a dynion ifanc sydd wedi'u dedfrydu)	2,000
HMP a YOI Parc	Cwm Taf Morgannwg	Pen-y-bont ar Ogwr	B	Carchar preifat lleol (oedolion, oedolion ifanc, a throseddwyd ifanc wedi'u dedfrydu)	1,849
HMP Caerdydd	Caerdydd a'r Fro	Caerdydd	B	Carchar remand lleol (including adults serving short sentences)	779
HMP Abertawe	Bae Abertawe	Abertawe	B / C	Carchar dedfrydu lleol neu garchar remand	447
HMP Brynbuga	Aneurin Bevan	Monmouthshire	C	Carchar hyfforddiant (oedolion a dynion ifanc sydd wedi'u dedfrydu)	536
HMP Prescoed	Aneurin Bevan	Monmouthshire	D	Carchar agored	

^a Mae categorïau diogelwch yn amrywio o gategori A (uchafswm diogelwch) i Gategori D (carchar agored).

²⁸Capasiti yn seiliedig ar fwletin poblogaeth carchardai mis Rhagfyr 2025:
<https://www.gov.uk/government/publications/prison-population-monthly-prison-figures-2025>

Atodiad O: Cyfanswm y profion BBV a gynhaliwyd mewn carchardai, yn ôl carchar, math o brawf a blwyddyn, 2015-2024²⁹

Prawf	Leoliad sy'n gwneud y cais	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hepatitis B (HBsAg)	HMP Berwyn	0	0	293	690	1,016	484	1,113	1,440	4,091	4,960	4,748
	HMP a YOI Parc	644	1,031	1,493	1,037	1,307	499	211	638	774	2,485	3,291
	HMP Caerdydd	363	1,158	1,538	1,268	1,447	572	718	321	228	1,355	230
	HMP Abertawe	78	136	250	256	299	50	43	58	68	260	595
	HMP Brynbuga	75	267	78	288	371	116	232	168	198	281	232
	HMP Prescoed	105	122	211	358	424	221	279	243	305	278	217
	Cyfanswm	1,265	2,714	3,863	3,897	4,864	1,942	2,596	2,868	5,664	9,619	9,313
Hepatitis C (gwrth-HCV)	HMP Berwyn	0	0	297	696	1,016	463	1,109	1,399	4,065	4,942	4,739
	HMP a YOI Parc	647	1,035	1,497	1,043	1,306	497	206	641	780	2,484	3,288
	HMP Caerdydd	366	1,163	1,560	1,271	1,435	565	712	318	226	1,353	229
	HMP Abertawe	84	141	259	253	267	48	41	58	67	260	595
	HMP Brynbuga	75	263	78	289	371	117	234	170	198	283	230
	HMP Prescoed	102	122	210	360	425	221	280	243	305	277	217
	Cyfanswm	1,274	2,724	3,901	3,912	4,820	1,911	2,582	2,829	5,641	9,599	9,298
Hepatitis C (HCV-RNA)	HMP Berwyn	0	0	<30	41	161	157	228	326	663	936	780
	HMP a YOI Parc	61	72	86	66	128	68	56	268	103	212	276
	HMP Caerdydd	58	135	165	171	220	88	88	126	70	337	56
	HMP Abertawe	27	43	59	62	239	58	71	64	74	87	96
	HMP Brynbuga	0	5	0	<5	8	5	<5	<5	<5	<5	<5
	HMP Prescoed	6	11	<5	<10	21	10	<20	<10	<20	<10	<5
	Cyfanswm	152	266	337	353	777	386	464	791	927	1,582	1,215

Ffynhonnell: LIMS, 2026

Atodiad P: Dulliau data triniaeth HCV a materion ansawdd data

Cyn 2022, rhannwyd yr holl gofnodion triniaeth gan fyrddau iechyd ar gyfer cleifion yng Nghymru ag Iechyd Cyhoeddus Cymru drwy restrau Excel y byrddau iechyd ac, ar gyfer rhai byrddau iechyd, drwy gyflwyniadau gan ddefnyddio'r ffurflen electronig HCV trwy Borth Clinigol Cymru.

Yna, casglwyd yr holl gofnodion o'r ddwy ffynhonnell gan ddileu cofnodion dyblyg ar sail yr enw cyntaf, yr ail enw, y dyddiad geni, a'r flwyddyn y dechreuwyd triniaeth neu y gwnaed atgyfeiriad. Nid oedd rhifau'r GIG ar gael yn gyson ac felly ni ellid eu defnyddio i ddileu cofnodion dyblyg, er bod y wybodaeth hon yn cael ei defnyddio ar gyfer data o 2022 ymlaen. Pan fo unigolion wedi'u rhestru ond heb ddyddiad dechrau triniaeth, ystyrir bod yr unigolion wedi'u hatgyfeirio ond heb ddechrau triniaeth eto. Oherwydd anghysondebau mewn cofnodion enwau ar gyfer unigolyn unigryw, roedd angen dileu cofnodion dyblyg â llaw er mwyn lleihau'r cynnydd artiffisial yn nifer yr unigolion a gafodd driniaeth bob blwyddyn. Felly, efallai bod camgymeriad dynol wedi effeithio ar y ffigurau a gyflwynwyd.

Ymhellach, o fis Ionawr 2022 ymlaen, dim ond cofnodion triniaeth a gyflwynir ar y ffurflen electronig sy'n cael eu cynnwys yn yr gwaith adrodd. Mae'n bosibl bod y ffigur ar gyfer 2022 yn isel yn artiffisial oherwydd bod cofnodion yn cael eu cofnodi'n lleol ond heb gael eu cofnodi eto drwy ffurflen electronig HCV. Caiff y ffigurau eu diweddarau'n ôl-weithredol mewn adroddiadau yn y dyfodol, ac felly maent yn agored i newid.

²⁹ Cafodd unigolion eu nodi gan ddefnyddio ID y claf a lleoliad y cais. Y profion a gafwyd o LIMS oedd HBsAg, gwrthgorff HCV, HCV PCR a HIV Ag/Ab. Dim ond y rhai a gafodd ganlyniad positif neu negatiff a gafodd eu cynnwys – cafodd profion â chanlyniad "Heb eu profi", "Annigonol i brofi", "Annilyd", "Ataliol" neu "Canlyniad i ddilyn" eu heithrio.

Atodiad Q: Llwybr gofal HCV ar gyfer unigolion a gafodd ddiagnosis o HCV rhwng 2022 a 2025 (wedi'u cyfuno), yn ôl bwrdd iechyd³⁰

Bwrdd Iechyd ^a	Unigolion a gafodd brawf positif HCV-RNA cyntaf	Dechreuwyd triniaeth	Triniaeth wedi'i cwblhau	Wedi cyflawni SVR	Ail-heintiwyd ^{bc}	Wedi marw ^d	Ymateb triniaeth anhysbys
Aneurin Bevan	138	104	37	22	<5	15	15
Betsi Cadwaladr	321	177	81	78	8	31	<5
Caerdydd a'r Fro	258	168	96	71	49	23	24
Cwm Taf Morgannwg	176	72	48	37	8	10	9
Hywel Dda	114	35	25	18	<5	<5	<5
Powys	13	5	<5	<5	0	0	0
Bae Abertawe	245	196	166	117	15	26	41
Cymru	1241	744	445	339	80	108	90

^a Bwrdd iechyd preswyl fel y'i cofnodwyd yn LIMS ar adeg y diagnosis.

^b Unigolion a gafodd brawf positif ar gyfer HCV-RNA o leiaf 24 wythnos ar ôl cwblhau triniaeth, lle cofnodwyd SVR.

^c Is-set o'r rheini sy'n HCV-RNA positif.

^d Triniaeth wedi'i chwblhau heb unrhyw ganlyniad wedi'i gofnodi.

Atodiad R: Codau a dulliau ICD-10 ar gyfer marwolaethau

Mae'r adroddiad yn defnyddio data marwolaethau o Set Ddata Marwolaethau'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ar gyfer y blynyddoedd 2015 i 2025.

Dewis Cofnodion:

Mae data'r SYG yn darparu un cofnod fesul unigolyn.

Defnyddiwyd data lleoliad (cod LSOA) i nodi marwolaethau a ddigwyddodd yng Nghymru.

Adnabod yr Achos:

Nodwyd achosion o farwolaethau yn gysylltiedig â HBV neu HCV ar sail presenoldeb cod ICD-10 ar y dystysgrif marwolaeth.

HBV Y codau a ddefnyddiwyd oedd "B160", "B161", "B162", "B169", "B181", "B180", ochr yn ochr â thermau testun cysylltiedig fel "CARCINOMA HEPATOCELLULAR" neu "HEPATITIS B".

HCV: Y codau a ddefnyddiwyd oedd "B171" neu "B182", ochr yn ochr â thermau testun cysylltiedig fel "CARCINOMA HEPATOCELLULAR" neu "HEPATITIS C".

Yn ogystal, cynhwyswyd codau ar gyfer Camau Olaf Clefyd yr Afu (ESLD) yn y chwiliad: "R18" neu "I850" neu "I983" neu "K704" neu "K720" neu "K721" neu "K729" neu "K767".

Cyfrifiadau Cyfraddau:

- Mynegir cyfraddau marwolaethau fesul 100,000 o'r boblogaeth.
- Defnyddiwyd amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn y SYG ar gyfer Cymru i gyfrifo'r gyfradd poblogaeth gyffredinol ar gyfer pob blwyddyn.
- Pan gaiff data marwolaethau eu dadansoddi ymhellach yn ôl rhyw neu grŵp oedran, defnyddiwyd amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn y SYG sy'n cyfateb i'r dadansoddiadau hynny.

³⁰ Mae unigolion sydd heb rif GIG a/neu enw a dyddiad geni mewn unrhyw set ddata yn cael eu heithrio o'r cyfrifiadau hyn.